

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า และปัญหาใน
การให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชน
ในสามจังหวัดชายแดนใต้”

โดย อาหะมะกอชี กาซอ และคณะ

เมษายน ๒๕๕๖

สัญญาเลขที่ RDG5410030

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า และปัญหาใน
การให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชน
ในสามจังหวัดชายแดนใต้”

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. อิสมาแอ	สะอิ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
2. ดร.อิบรอเฮม	สือแม	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
3. อาพันดี	หะซัน	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
4. ดานียา	เจ๊ะสนิ	มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

ชุดโครงการ “มาเลเซีย : นัยที่สำคัญต่อไทย” (รุ่น 3)

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

เด็กกำพร้าที่มีอยู่ในสามจังหวัดชายแดนใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส นับวันมีจำนวนมากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ บรรดาลูกหลานของผู้ที่เสียชีวิตในเหตุการณ์ดังกล่าวต้องกลายเป็นลูกกำพร้าที่ต้องสูญเสียผู้ดูแล ผู้คอยให้ความอบอุ่น ซึ่งหากปล่อยให้เด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการดูแลให้ความช่วยเหลือจำนวนมากขึ้น แน่แน่นอนจะต้องเกิดปัญหาในสังคมที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การให้ความช่วยเหลือ และการดูแลเด็กกำพร้า จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องต้องทุ่มเทการทำงาน เพื่อดูแลให้ความช่วยเหลือพวกเขาเหล่านั้นในด้านต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามองค์กรเอกชน ก็มีบทบาทที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือ ดูแลเด็กกำพร้าเพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นสามารถมีชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยปราศจากปัญหา

การศึกษามหาวิทยาลัยขององค์กรเอกชนในการให้ความช่วยเหลือ ดูแลเด็กกำพร้า จึงมีความสำคัญเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมแนวทางที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาพวกเขาเพื่อเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติเพื่อช่วยเหลือรัฐในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเด็กกำพร้าต่อไป

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: RDG 5410037
ชื่อโครงการ: สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า และปัญหาในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า
ขององค์กรเอกชน ในสามจังหวัดชายแดนใต้
ชื่อนักวิจัย: นายอิสมาแอ สะอิ, ดร.อับรอเฮม สือแม, นายอาพันธ์ หะชัน และ นายดาเนียล
เจ๊ะสนิ
E-mail Address: ISMATASA@ gmail.com
ระยะเวลาโครงการ: 15 สิงหาคม 2554 – 15 สิงหาคม 2555)

โครงการสภาวะความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าและปัญหาในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจจำนวนและสถานภาพขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า 2) เพื่อศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการทำงานขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า 3) เพื่อศึกษาความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้า ใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า

ผลการวิจัยพบว่า เป้าหมายหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ คือการหวังในความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ถึงแม้ว่าจะพบกับความเหน็ดเหนื่อยในการดูแลเด็กกำพร้า ผู้บริหารขององค์กรเหล่านี้ ก็มีจิตใจที่สงบและมีความสุขในการทำหน้าที่ อย่างไรก็ตาม สถานภาพองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ยังต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือเด็กกำพร้าและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

สำหรับแนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ในการดูแลเด็กกำพร้าได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้ามีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนหนังสือและจัดหาสถานที่เรียนหนังสือ ประสานงานให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์ หรือครอบครัวเพื่ออุปการะเด็กกำพร้า จัดอบรมให้แก่เด็กกำพร้า มอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า เยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า จัดทัศนศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า และ จัดโครงการเนื่องในโอกาส วันสำคัญทางศาสนา

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้มีหลายประการที่สำคัญ คือ ผู้ดูแลเด็กกำพร้าไม่เพียงพอ และขาดประสบการณ์ในการดูแลเด็กกำพร้า องค์กรไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า ผู้บริหารองค์กรไม่มีเวลาดูแลองค์กรอย่างเต็มที่ องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าขาดความร่วมมือที่ดีซึ่งกันและกัน ทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้าไม่เพียงพอ และครอบครัวของเด็กกำพร้าไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับองค์กรดูแลเด็กกำพร้า เป็นต้น

สภาพแวดล้อมของสถานที่พักเด็กกำพร้าในจังหวัดชายแดนใต้บางส่วนสมควรได้รับการพัฒนา เช่น ห้องน้ำ อ่างเก็บน้ำที่ใช้อาบน้ำร่วมกัน เป็นต้น เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งมีสถานที่เฉพาะในการดูแลเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งมีนิสัยก้าวร้าว ไม่ค่อยเชื่อฟังพี่เลี้ยง การเรียนค่อนข้างอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อน เนื่องจากเด็กกำพร้าบางส่วนมีพื้นฐานการเรียนที่ไม่ดี ในส่วนของเด็กกำพร้า

ที่อาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่บ้าน โดยรวมแล้วนิสัยและการเรียนของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อนิสัยและการเรียนของเด็กกำพร้าทั้งสิ้น ปัญหาของเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ที่สำคัญคือปัญหาสุขภาพจิต หากจิตใจของเด็กกำพร้าไม่ได้รับการดูแลที่ดี ย่อมส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ดี และมีผลการเรียนที่แย่ลง อย่างไรก็ตามปัญหาการเรียนของเด็กกำพร้าส่วนหนึ่ง มาจากพื้นฐานการเรียนของเด็กที่แตกต่างกัน

ผลจากการศึกษา สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้านต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ฯ และภาคเอกชน เพราะหากเด็กกำพร้าซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไม่ได้รับการดูแล ย่อมเกิดปัญหา ในสังคมและส่งผลต่อความสงบสุขประเทศชาติได้

คำหลัก : เด็กกำพร้า, องค์กรเอกชน, สามจังหวัดชายแดนใต้

Abstract

Project Code: RDG 5410037
Project Title: The Livelihood of Orphans and Assistance Problems Faced by Private Organizations in the Three Southern Border Provinces
Investigators: Ismaie Sa-i, Dr. Iprohem Suemae, Arphandee Hasan, and Daneeya Jehsani
E-mail Address: ISMATASA@gmail.com
Project Duration: 15 August 2011 – 15 August 2012

The purpose of the project is 1) to survey amount and status of private organizations that assist and take care of orphans, 2) to find their goals and ways of working, 3) to study livelihood and problems of orphans in the three southern border provinces, and 4) to know the problems and the difficulties in assisting and taking care of orphans.

The results of the study show that the main goal of the private organizations was to hope the favor of Allah even facing with great tiredness in taking care of the orphans. All of organizations' executives were calm-hearted and happy in working. However, the private organizations still needed help from the government and other private agencies in order to develop the organizations for the most efficient and effective work.

In addition, their working in taking care of orphans included supporting their good morals, their study and school accommodation, coordinating and cooperating with other organizations in helping them and finding a foster family or a family to bring up an orphan, training them, providing them with scholarships, visiting their houses, offering them a study tour, and doing projects in religious holy days for them.

Moreover, the private organizations in three southern border provinces faced various problems and difficulties in helping orphans, for example, deficiency in experienced nursemaids, lack of a suitable location as an orphanage, the executives' limited time, weak cooperation among the organizations, financial insufficiency, and parents' less cooperation. Improvements are needed in the environments of the

orphanage, such as, toilets and common large bathtubs. Some orphans in the specific orphanages are aggressive and quite disobedient with poor study. Some orphans living with their parents mainly have psychological problems. Treated improperly, they misbehave and perform worse academic achievements. However, their study problems are partly due to their different basic knowledge.

The result of the study can be applied both by the public and the private organizations to plan effective assistance. Good care of orphans can lead to peace of society.

Key words: orphan, private organization, three southern border provinces

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

มวลการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลก
ความสำเร็จของงานวิจัยนี้เกิดจากความร่วมมือจากหลายๆที่มีวิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศลจังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิอะมีร์มูฮัมหมัด เพื่อเด็กกำพร้า 3จังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กลุ่มช่วยเหลือเด็กกำพร้ากลุ่ม ลูกเหรียงจังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สภายูมุสลิมโลก (WAMY)จังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่.โรงเรียนดาร์ลุไอติมวัลมาซากินจังหวัดยะลา
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาดาร์ลุฮาซานาต จังหวัดปัตตานี
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี จังหวัดปัตตานี
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของมัสยิดอัตตะอวูนจังหวัดปัตตานี
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศจังหวัดปัตตานี
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์ จังหวัดนราธิวาส
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าในดาร์อัลกัย์รจังหวัดนราธิวาส
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตบาจังหวัดนราธิวาส
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่โรงเรียนสมานมิตรวิทยาจังหวัดนราธิวาส
- ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดาร์ลุสาลาม
- ศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี ชูชุกี ดร.สายพิณ ศุพุทธ

มงคล คุณรพีพร สิทธิ และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(ข)
บทคัดย่อ	(ค)
Abstract	(จ)
กิตติกรรมประกาศ	(ฉ)
สารบัญ	(ช)

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	2
	ระเบียบวิธีวิจัย	3
	วิธีดำเนินการวิจัย	4
	เครื่องมือการเก็บข้อมูล	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดยะลา	6
	องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา	6
	แนวทางการทำงานของ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา	13
	ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดยะลาในการช่วยเหลือ เด็กกำพร้า	17
	สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา	20
	ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา	22
3	เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี	25
	องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี	25
	แนวทางการทำงานของ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี	30
	ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดปัตตานีในการช่วยเหลือ เด็กกำพร้า	32
	สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี	33
	ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัด.ปัตตานี	36
4	เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาส	38
	องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส	38
	แนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส	43
	ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดนราธิวาสในการช่วยเหลือ เด็กกำพร้า	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าในจังหวัดนครราชสีมา.....	47
ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัดนครราชสีมา.....	49
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	61
ภาคผนวก.....	62

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

ปัญหาเด็กกำพร้าที่ขาดการดูแลนับว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็วที่สุด เนื่องจากเด็กไทยขาดการศึกษา ขาดการอบรมด้านศีลธรรม ขาดความอบอุ่นในอนาคตต่อไปเด็กไทยก็จะเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดความรู้ไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวได้ หากประเทศชาติขาดประชากรที่มีการศึกษาและขาดประชากรที่มีคุณธรรมประเทศชาติก็ไม่สามารถที่จะพัฒนาเทียบเท่ากับประเทศอื่นๆได้จะเห็นได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วนั้นมีประชากรที่มีการศึกษาที่ดีเป็นจำนวนมากโดยการศึกษาจะเริ่มต้นจากครอบครัวเป็นหลักเราจะพบว่าครอบครัวที่มีความอบอุ่นและพ่อแม่ให้ความเอาใจใส่แก่ลูกก็จะทำให้ลูกเป็นเยาวชนที่ดีต่อประเทศชาติในอนาคต

นับตั้งแต่เหตุการณ์ปล้นปืนจากกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า "ค่ายปิเหล็ง" อ.เจาะไอร้อง จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 ม.ค.2547 เหตุการณ์ครั้งนั้นกลายเป็นชนวนเหตุสำคัญของความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งที่ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ซึ่งไม่ว่าจะยุดังผ่านมาจนถึงวันนี้เหตุการณ์รุนแรงลอบฆ่า ลอบวางระเบิด ทำให้ชีวิตผู้คนที่มีชีวิตต้องล้มตายไปเป็นจำนวนมากก็ยังมีอยู่อย่างต่อเนื่อง จากการสำรวจสถิติการเสียชีวิตของผู้โซครายเหล่านั้นพบว่าส่วนใหญ่เป็นการเสียชีวิตของหัวหน้าครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ที่ส่งผลให้ลูกๆ และบุคคลในอุปการะต้องโซครายตามไปด้วย เพราะขาดเสาหลักนำชีวิต นี่จึงกลายเป็นปัญหาใหญ่และสำคัญยิ่งที่ภาครัฐจะต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเยียวยาอย่างทันที และอย่างเป็นระบบ เพราะนับเป็นเรื่องน่าเศร้าสะเทือนใจอย่างยิ่งที่เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สร้างผลกระทบต่อเยาวชนจำนวนมาก ต่อเนื่องให้กลายเป็นผลกระทบต่อสังคมอีกด้วย เยาวชนที่ต้องกลายเป็นเด็กกำพร้าขาดพ่อหรือแม่นั้น จึงถือว่าสำคัญยิ่ง นอกเหนือจากความช่วยเหลือด้านการเงินหรืออื่นๆ

ในสังคมมุสลิม 3 จังหวัดชายแดนใต้.มีกลุ่มหรือองค์กรเอกชน หรือมูลนิธิ คอยให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ากันพอสมควร ซึ่งเจตนารมณ์ของแต่ละกลุ่มหรือชมรมหรือมูลนิธิ ฯ ก็มีเป้าหมายคล้าย ๆ กันนั้นคือ น้อมรับคำบัญชาของอัลลอฮ์ และท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ซึ่งได้กล่าวว่า “และบุคคลใดรับดูแลเด็กกำพร้ามุสลิมเรื่องของอาหารและเครื่องดื่ม อัลลอฮ์ ช.บ. จะให้เขาได้เข้าสวรรค์อย่างแน่นอน ยกเว้น เขาผู้นั้นได้ทำความผิดที่อัลลอฮ์ ช.บ. ไม่ให้อภัยโทษ”¹ นี่เป็นส่วนหนึ่งจากคำสอนที่ส่งเสริมให้มุสลิมมีการช่วยเหลือต่อเด็กกำพร้าเด็กขัดสน สำหรับบุคคลหรือองค์กรที่สามารถจะทำได้แต่สำหรับบุคคลทั่วไป อิสลามก็ได้สอนแนวทางปฏิบัติต่อเด็กกำพร้าเช่นกัน “บุคคลใดลูบศีรษะเด็กกำพร้าด้วยความเมตตา อัลลอฮ์ จะจดบันทึกแต่ละเส้นผมที่มีมือของเขาได้ลูบหนึ่งความดี และจะลบความผิดให้กับเขาแต่ละเส้นผมหนึ่งความผิดและอัลลอฮ์ จะยกเกียรติให้กับเขาแต่ละเส้นผมหนึ่งตระกูล”²

องค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาบางองค์กรมีเด็กกำพร้าที่มีสาเหตุมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ เช่น “ มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 134 /17 หมู่ 10 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีนายอิสมาแอ ซาและ เป็นผู้ยื่นขอจดทะเบียน เด็กกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 90 % เช่นเดียวกับ

¹ บันทึกโดย ดิรมิซี , Sunan attirmizi : 1917

² บันทึกโดยอะห์มัด Musnad I mam Ahmad :638

“ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถา ดารุลฮาซานาด” ตั้งอยู่ ณ 31 ม.2 ต.บาโระ อ.ยะหา จ. ยะลา มี ว่าที่ ร.ต.อับดุลฮาฟิซ หิเล เป็นประธาน กล่าวว่าทางศูนย์ดูแลเด็กกำพร้าอยู่ 170 คน เด็กส่วนใหญ่ บิดาเสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ อย่างไรก็ตามมีองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กรแจ้งว่า เด็กกำพร้าส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น ในพื้นที่เช่น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” ตั้งอยู่ที่ 23/2 ม.2 ต.บันนังสวาง อ.เมือง จ.ยะลา มี อาจารย์ สุกรี สาและเป็นประธาน

ในจังหวัดปัตตานีมีองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าอยู่หลายองค์กร บางองค์กรมีเด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และเด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตจากสาเหตุอื่นๆ เช่น “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรม” ตั้งอยู่ ณ ม.3 ต.ตะลุโบะ อ.เมือง จ.ปัตตานี เช่นเดียวกับ “ศูนย์เด็กกำพร้าและยากจนอนาถา บ้านสุโขทัย” ตั้งอยู่ ณ 45 ม.1 ต.บานา อ. เมือง จ.ปัตตานี มีเด็กกำพร้าที่ดูแลอยู่ 40 คน ส่วนองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กรในจังหวัดปัตตานีแจ้งว่า เด็กกำพร้าส่วนใหญ่ไม่ได้มาจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น เช่น “กองทุนเพื่อการศึกษาเด็กกำพร้า” มัสยิดอัตตะวูน บางปู อ.เมือง จ.ปัตตานี มีเด็กกำพร้าที่ดูแลอยู่ มากกว่า 100 คน

ในส่วนขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส นั้นมีหลายองค์กรเช่นกัน เช่น “ มูลนิธิอัล-ฟรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์” ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง มีเด็กกำพร้าที่ดูแลอยู่ ประมาณ 590 คน ในอำเภอตากใบมีองค์กรที่คอยให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าอยู่ คือ “ ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา ” ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่1 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีเด็กกำพร้าดูแลอยู่ 66 คน ส่วนในอำเภอเมืองก็มีองค์กรเอกชนที่คอยให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าอยู่ เช่น “ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าดิอาร์อับบัส ” ตั้งอยู่ที่ ซอยภาคภูมิ ถ.ระแงงมรรคา ต.บางนาค อ.เมือง จ.นราธิวาส เป็นองค์กรที่รับทุนมาจากต่างประเทศ และ “สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าอนุสรณ์เราะห์” ตั้งอยู่ที่ ถ.วิจิตรชัยบุญย์ อ.เมือง จ.นราธิวาส เป็นต้น

จากกรอบความคิดดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าสมควรอย่างยิ่งให้มีการวิจัยองค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือ และดูแลเด็กกำพร้าใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ตลอดจนได้ทราบถึงอุปสรรคต่างๆที่องค์กรเหล่านั้นประสบ เป็น แนวทางหนึ่งในการช่วยเหลือภาครัฐ เพื่อ ดูแลเด็กกำพร้าซึ่งเป็นอนาคตของชาติต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อสำรวจจำนวนและสถานภาพขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเป้าหมายและแนวทางในการทำงานขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้า ใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๑.๒.๔ เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า

๑.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

- ๑.๓.๑ ทราบถึงความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้า ใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๑.๓.๒ ทราบถึงจำนวนและสถานภาพขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า
- ๑.๓.๓ ทราบและเข้าใจเป้าหมายและแนวทางในการทำงานขององค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้า
- ๑.๓.๔ ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการให้ความช่วยเหลือและดูแลเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชน

๑.๔ ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “สภาวะความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าและปัญหาในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชน ในสามจังหวัดชายแดนใต้” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการศึกษาภาคสนาม ที่มุ่งวิเคราะห์สภาพความเป็นอยู่ และปัญหาของเด็กกำพร้า ในสามจังหวัดชายแดนใต้ วิเคราะห์ แนวทางการทำงาน ตลอดจนอุปสรรคและปัญหา ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชนที่ดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ และเด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนเหล่านั้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ตัวแทนของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรเอกชนที่ดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ตัวแทนผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กกำพร้า และตัวแทนของเด็กกำพร้าดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ผู้บริหารองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ เช่น นายกสมาคม อุปนายก กรรมการสมาคม ประธานมูลนิธิ รองประธาน กรรมการ ประธานชมรม รองประธาน กรรมการ ประธานกลุ่ม รองประธาน กรรมการ เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ กับคณะผู้วิจัย เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ เป้าหมาย แนวทางการทำงานขององค์กร ปัญหาของเด็กกำพร้าตลอดจนอุปสรรคและ ปัญหาในการทำงานขององค์กร ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

2) ผู้ปฏิบัติ หรือ เจ้าหน้าที่ ซึ่งดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ในองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ เช่น เจ้าหน้าที่ หรือ พี่เลี้ยงที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ในสมาคม มูลนิธิ ชมรม กลุ่ม เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ กับคณะผู้วิจัย เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการทำงานขององค์กร ปัญหาของเด็กกำพร้า อุปสรรคและ ปัญหา ในการทำงานขององค์กร ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

3) เด็กกำพร้า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย กับคณะผู้วิจัย สังเกตการณ์ พฤติกรรมและคำพูด ตลอดจนการไปเยี่ยมบ้านเด็กกำพร้า และครอบครัวของเด็กกำพร้า เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของเด็กกำพร้า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้

4) ผู้ปกครองของเด็กกำพร้า ผู้ปกครองของเด็กกำพร้าส่วนใหญ่ คือมารดา และมีปกครอง จำนวนหนึ่งที่ไม่ใช่มารดา เช่น ลุง ป้า น้า อา เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย อย่างไม่เป็นทางการ กับคณะผู้วิจัย โดยที่ คณะผู้วิจัย ติดต่อกับองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เพื่อประสานกับ แล้วนัด วัน เวลา เพื่อสัมภาษณ์ และบางครั้ง คณะผู้วิจัยไปเยี่ยมบ้านของเด็กกำพร้าพร้อมกับ พูดคุย และสัมภาษณ์ ผู้ปกครองของเด็กกำพร้า เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ และปัญหาของเด็กกำพร้า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้

5) ครูในโรงเรียนที่เด็กกำพร้าเข้าเรียน เช่นครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูที่เด็กกำพร้าสนิทสนม ครู

สอนศาสนาพื้นฐาน (ครุฑาดีกา) กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย อย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ กับคณะผู้วิจัย เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพความเป็นอยู่ และปัญหาของเด็กกำพร้าตลอดจนอุปสรรคและ ปัญหา ในการ ทำงานขององค์กร ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

6) ผู้นำชุมชน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กกำพร้า เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกเทศบาล อีหม่าม เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างนี้ เข้าร่วมกิจกรรมของการวิจัย ด้วยการพบปะ สัมภาษณ์ พูดคุย อย่างไม่เป็น ทางการกับคณะผู้วิจัย เป้าหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มนี้คือ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้า บทบาทของชุมชนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า ตลอดจนสถานภาพของ องค์กรเอกชนต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

ขอบข่ายการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการศึกษาภาคสนาม เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ปัญหา ของเด็กกำพร้า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ ศึกษา เป้าหมาย แนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนศึกษา อุปสรรค และปัญหา ต่างๆ ที่องค์กรเหล่านั้นประสบ ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ทั้งนี้ได้แบ่งขอบข่ายของการวิจัย ออกเป็น สองส่วน คือ ขอบข่ายด้านเนื้อหา และขอบข่ายด้านพื้นที่

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มีขอบเขตของเนื้อหาหลักเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. เป้าหมาย และแนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า
2. อุปสรรค และปัญหาในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดน ใต้
3. สภาพความเป็นอยู่และ ปัญหาต่างๆ ของเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือของ องค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้มีขอบเขตด้านพื้นที่ ในการลงเก็บข้อมูล สามจังหวัดชายแดนใต้ คือ จังหวัดยะลา จังหวัด ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

๑.๔ วิธีดำเนินการวิจัย

- ประชุมนักวิจัยเพื่อพัฒนาโจทย์วิจัยและจัดทำแผนการวิจัย
- เสนอโครงการวิจัย
- ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินการวิจัย
- วิเคราะห์สรุปผลการวิจัย
- จัดทำรายงานสรุปผลการวิจัย
- นำเสนอผลการวิจัย

๑.๕ เครื่องมือการเก็บข้อมูล

- การสัมภาษณ์ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์บุคคลต่างๆ ดังนี้
 ๑. ผู้บริหารในองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และผู้ปฏิบัติงานขององค์กร
 ๒. ตัวแทนชุมชนและกลุ่ม ได้แก่ ผู้ปกครองและเด็กกำพร้า
 ๓. ครูในโรงเรียน ที่เด็กกำพร้าเรียนอยู่
 ๔. ผู้ใหญ่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ชุมชนที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลเด็กกำพร้า
- การสังเกต โดยทำการสังเกตประเด็นต่อไปนี้
 ๑. สภาพทั่วไปขององค์กร
 ๒. สภาพทั่วไปของความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า
 ๓. สภาพการปฏิบัติงานขององค์กร

๑.๗ นิยามศัพท์เฉพาะ

เด็กกำพร้า : ความหมายในอิสลามนั้นหมายถึง (Said Abu jaib,nd: 392)ผู้ที่บิดาของเขาเสียชีวิตก่อนที่จะเขาจะบรรลุนิติภาวะ³ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 1193) ให้ความหมายของกำพร้าว่า: ไร้ บิดาหรือมารดาเลี้ยงดูแลตั้งแต่เด็ก ส่วนในวิจัยนี้หมายถึง เด็กที่พ่อหรือแม่ของเขาเสียชีวิตก่อนที่จะบรรลุนิติภาวะ

องค์กรเอกชน : พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายขององค์กรว่า คือ ส่วนประกอบใหญ่ ทำหน้าที่สัมพันธ์กัน หรือ ขึ้นต่อกันและกัน และให้ความหมายของเอกชนว่า ส่วนบุคคล ส่วนในวิจัยนี้หมายถึง องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

³ บรรลุนิติภาวะ หมายถึงเด็กผู้ชายที่มีการฟันเปือก เด็กผู้หญิงที่มีประจำเดือน หรือทั้งชายและหญิง ที่อายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ หากมีหนึ่งจากลักษณะดังกล่าว ก็ถือว่าเด็กคนนั้นบรรลุนิติภาวะแล้ว

บทที่ ๒

เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดยะลา

๒.๑ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาและจังหวัดอื่นๆ บางส่วน มีสถานที่เฉพาะ เพื่อใช้ดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า บางส่วนไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อใช้ดูแลเด็กกำพร้า

๒.๑.๑ องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดยะลา

หมายถึง องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อรับเด็กกำพร้ามาดูแลให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ขององค์กรเอง หรือ สถานที่อื่นที่องค์กร นำเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของตน ไปฝากไว้ เช่น หอพักของโรงเรียน เป็นต้น

1) มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล (สุกรี สาและ ,2554,ตุลาคม 20)

ที่ตั้ง

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศลตั้งอยู่ที่ 22 / 3 หมู่ที่2 ตำบล บันนังสารอง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล ก่อตั้งโดยคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มาจาก นักวิชาการ นักศาสนา และประชาชน ในจังหวัดยะลาได้รวมตัวก่อตั้งมูลนิธิภายใต้การดูแลของ องค์กรการสงเคราะห์มุสลิมนานาชาติแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียหรือ (International IslamicOrganization Of The Kingdom Of Saudi Arabia : IIROs) สำนักงานประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การสงเคราะห์เด็กกำพร้า คนอนาถา คนยากจน ในด้านความเป็นอยู่ ที่พักอาศัย การศึกษา การอนามัยและสาธารณสุข จัดตั้งสถานสงเคราะห์ สถานศึกษา สนับสนุนและส่งเสริมประชาชนในด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

มูลนิธิสามารถดำเนินงานได้ดีโดยที่สามารถรับเด็กกำพร้ามาดูแลเลี้ยงเป็นจำนวนมาก แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ถูกทำลายในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 และเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ มูลนิธิ ถูกทางการและหน่วยงานพิเศษของรัฐอย่างกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) เข้าตรวจสอบและติดตามความเคลื่อนไหวอย่างใกล้ชิด และในที่สุดทุนที่เคยได้รับต้องหยุดชะงัก ส่งผลต่อการรับดูแลอุปการะเด็กกำพร้า เด็กกำพร้าที่มูลนิธิดูแลจึงลดลงเรื่อยๆจนถึงปัจจุบัน มูลนิธิ รับผิดชอบเด็กกำพร้าชาย เลี้ยงดูที่มูลนิธิ ฯโดยมีผู้ดูแลด้าน ทุน การศึกษา อาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ ส่วน เด็กกำพร้าหญิงก็ให้ความช่วยเหลือด้วยการให้ทุน การศึกษา อาหารการ กิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ เช่นกัน แต่ฝากเด็กไว้อยู่ที่โรงเรียนอาลาวิยะห์ อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

ปัจจุบันมูลนิธิฯ มีเด็กกำพร้าชาย อยู่ที่มูลนิธิ จำนวน 39 คน และมี เด็กกำพร้าหญิง อยู่ที่โรงเรียนอาลาวิยะห์ จำนวน 7 คน สาเหตุที่ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กกำพร้า เพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 85 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 15 %

ลักษณะการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล รับเด็กกำพร้าสองกลุ่มมาดูแลให้ความช่วยเหลือ กลุ่มที่หนึ่ง เป็นกำพร้าชาย รับเลี้ยงดูที่มูลนิธิ โดยมีผู้ดูแลด้วยการดูแลทุกอย่างทั้งทุนการศึกษา อาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ กลุ่มที่สองเป็นเด็กกำพร้าหญิง ให้ความช่วยเหลือด้วยการให้ทุนการศึกษา อาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ แต่มูลนิธิฯฝากเด็กไว้อยู่ที่โรงเรียนอาลาวิยะห์อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิฯ ได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่การจัดให้กรรมการมูลนิธิฯมีการพบปะกับเด็กกำพร้าเป็นรายเดือน เพื่ออบรมชี้แนะคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม จัดให้กรรมการมูลนิธิฯ ประชุมพบปะ กับผู้ปกครองของเด็กกำพร้าเป็นรายปี เพื่อกระชับความสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจัดให้เด็กได้ไปทัศนศึกษานอกพื้นที่ เพื่อพัฒนาจิตใจและเพิ่มประสบการณ์ให้แก่เด็ก มีการสอนอัลกุรอานให้แก่เด็กกำพร้าในเวลากลางคืน มีการดูแลให้เด็กกำพร้าได้ละหมาด เป็นต้น

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ก่อนเกิดเหตุการณ์ ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ถูกทำลายในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 และเหตุการณ์ความสงบในจังหวัดชายแดนใต้ เมื่อ พ.ศ. 2547 มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล ได้รับทุนสนับสนุนจาก องค์การสงเคราะห์มุสลิมนานาชาติแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (International Islamic Organization Of The Kingdom Of Saudi Arabia : IIROS) แต่หลังจาก นั้น ทุนที่ได้รับจากองค์กร ดังกล่าวต้องหยุดลง ทางมูลนิธิฯ หาทุนด้วยการรับบริจาคทั่วไปจากผู้มีจิตศรัทธา บางครั้งได้รับความช่วยเหลือ จากมูลนิธิในประเทศซาอุดีอาระเบีย บ้างในจำนวนไม่มากนัก และมูลนิธิฯ เคยทำโครงการขอความช่วยเหลือจาก กระทรวงพัฒนาสังคม และทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทางกระทรวงฯ ก็ตอบรับและให้ความช่วยเหลือ

2) โรงเรียนดาร์ลุอิตัมวัลมาซากิน (อ.ชอและห์ ,2554,ตุลาคม 20)

ที่ตั้ง

โรงเรียนดาร์ลุอิตัมวัลมาซากิน ตั้งอยู่ที่ 197 หมู่ที่ 6 ตำบล กาทอง อำเภอ ยะหา จังหวัด ยะลา

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วโต๊ะครูชอและห์ ได้เห็นเด็กกำพร้าและเด็กยากจนในหมู่บ้านของตนเอง และหมู่บ้านใกล้เคียง มีความยากลำบากจึงมีความคิดที่จะช่วยเด็ก ๆ เหล่านั้น เขาจึงได้ปรึกษากับครอบครัวเกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าและเด็กยากจน ทางครอบครัวของก็เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ประมาณปี พ.ศ. 2549 เขาเริ่มสร้างโรงเรียนขึ้นบนพื้นดินของตนเองซึ่งรับมรดกมาจากพ่อเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าและ เด็กที่ยากจนด้วยการอบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่เด็กกำพร้าเด็กที่ยากจนเหล่านั้น การสร้างโรงเรียนในช่วงแรกๆเป็นไปอย่างง่าย ๆ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ในบางครั้งได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยงานรัฐ เช่นทหารนำไม้และอุปกรณ์มาให้ เมื่อสร้างโรงเรียนเสร็จแล้ว โต๊ะครูชอและห์ ยังสร้างหอพักเพื่อให้เด็กกำพร้าและเด็กยากจนพัก ปัจจุบันโรงเรียนได้รับอนุญาตให้เปิดทำ

การสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1 – ม.3 มีนักเรียนทั้งหมดประมาณ 200 คน เป็นนักเรียนหญิงทั้งหมด

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซากินถูกสร้างขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าและเด็กที่ยากจนเป็นหลัก จำนวนเด็กยากจนนั้นมีจำนวนมาก ส่วนจำนวนเด็กกำพร้าที่มีอยู่ จำนวน 20 คนเป็นหญิงทั้งหมด สาเหตุที่ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กกำพร้า คือพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไปไม่มีพ่อหรือแม่เสียชีวิต เนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบแต่อย่างใด

ลักษณะการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซากินให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบทุนการศึกษา เริ่มตั้งแต่ ม.1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาด้วยการให้เงินเป็นรายเดือนๆละ 300 บาท นอกจากนั้นโรงเรียนยังให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบอาหาร เครื่องนุ่งห่มตามโอกาส และความเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซากิน จัดกิจกรรมต่างๆ ให้แก่นักเรียน หลายประการ โดยไม่ได้แยก ระหว่างเด็กยากจนและเด็กกำพร้าแต่อย่างใด

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนที่โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซากิน ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นได้มาจากการบริจาคทั่วไป จากผู้มีจิตศรัทธา ซึ่งบางครั้งได้รับบริจาคเป็นเงิน และบางครั้งได้รับการบริจาคเป็นสิ่งของ อาหารและเครื่องนุ่งห่ม โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซากินเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภท 15 (1) ไม่จดทะเบียนเป็นมูลนิธิได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ 70% โรงเรียนได้นำเงินส่วนหนึ่งที่ได้จากรัฐ ไปให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการติดต่อกับองค์กรเด็กกำพร้าอาเซียนซึ่งตั้งอยู่ในประเทศ มาเลเซีย แต่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ

๒.๑.๒ องค์กรเอกชนที่ไม่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดยะลา

หมายถึง องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อรับเด็กกำพร้ามาดูแลให้ความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ขององค์กรเอง หรือ สถานที่อื่นที่องค์กรนำเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของตนไปฝากไว้ แต่เด็กกำพร้าที่องค์กรดูแลให้ความช่วยเหลืออยู่ที่บ้านกับผู้ปกครอง

1) มูลนิธิอะมีรุลมูมินีน เพื่อเด็กกำพร้า 3จังหวัดชายแดนภาคใต้ (อับดุลฟัตตะห์ ,2554,ตุลาคม 25)

ที่ตั้ง

มูลนิธิอะมีรุลมูมินีน เพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งอยู่ที่ 48 / 3 ถนนสิโรธร 8 ตำบล สะเตง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา 95000

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

มูลนิธิอะมีรุลมูมินีนเพื่อเด็กกำพร้า 3จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2551 มีสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้ง 15 คน และเจ้าหน้าที่ส่วนที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อีก10 คน เดิมตั้งชื่อ ในนาม มูลนิธิอิมามอะลี บิน อะบีฏอลิบ และได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อใหม่ คือมูลนิธิอะมีรุลมูมินีนเพื่อเด็กกำพร้า 3

จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในวันที่ 14 มีนาคม 2554 โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มออมทรัพย์อัลฟา ในการทำงานต่าง ๆ ทั้งจัดหาทุนทรัพย์และอุปกรณ์อื่นๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้า และผู้ด้อยโอกาสใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จัดหาทุนผู้อุปการะ พ่อแม่บุญธรรมแก่เด็กกำพร้าส่งเสริมอาชีพด้านต่าง ๆ แก่เด็กกำพร้าครอบครัว รวมทั้งผู้ด้อยโอกาส ความคาดหวังของสมาชิกผู้ก่อตั้ง หวังที่จะได้บรรเทาความสูญเสียด้านจิตใจของผู้ประสบภัย ให้มีความหวังในการดำรงอยู่ และมีมูลนิธิ เป็นที่พึ่งพาทั้งให้การศึกษา ความช่วยเหลือ และการส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ทุกคน

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มูลนิธิให้ความช่วยเหลือจำนวน ประมาณ 5,000 คนมีเด็กกำพร้าทั้งที่นับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นจำนวนส่วนใหญ่ และมีเด็กกำพร้าที่นับถือศาสนาพุทธเป็นจำนวนส่วนน้อย สาเหตุที่ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กกำพร้า เพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 70 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 30 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิจะมีรูปแบบการดำเนินงานเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้าเริ่มตั้งแต่ ม.1 จนถึงระดับอุดมศึกษา สามารถแบ่งการให้ความช่วยเหลือ เป็น 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เด็กกำพร้าทั้งบิดาและมารดา

- ให้ความช่วยเหลือเป็นเงินทุกเดือนๆละ 300 – 500 บาท
- ช่วยเหลืออุปกรณ์การเรียนและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- เยี่ยมเยียนดูแล ให้กำลังใจในทุกๆเดือน
- จัดหาพ่อแม่ อุปการะจากที่ต่างๆ

กลุ่มที่ 2 เด็กกำพร้าบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง

- ช่วยเหลือเงินทุนปีละ 2 – 3 ครั้งๆละ 300 – 500 บาท ตามจำนวน ของงบประมาณ
- ดูแลครอบครัว ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีต่างๆเป็นพิเศษ
- เยี่ยมเยียน 3- 6 เดือนต่อครั้ง
- จัดหาพ่อแม่ อุปการะจากที่ต่างๆ

กลุ่มที่ 3 เด็กกำพร้าที่ยากจน หรือพิการต้องดูแลเป็นพิเศษ

- ให้ความช่วยเหลือเป็นเงินทุกเดือนๆละ 300 – 500 บาท
- ช่วยเหลือปัจจัยต่างๆที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต
- เยี่ยมเยียนดูแลทุกเดือน
- จัดหากองทุนหรือส่งเสริมอาชีพเป็นกรณีพิเศษ
- จัดหาพ่อแม่ อุปการะจากที่ต่างๆ

กลุ่มที่ 4 เด็กกำพร้าที่ประพฤติดีมีผลการเรียนเด่น

- ให้ความช่วยเหลือเป็นเงินทุกเดือนๆละ 300 – 500 บาท
- ช่วยเหลือเงินทุนด้านการศึกษาปีละ 2 ครั้ง
- จัดหาสถานที่ศึกษาในลำดับที่สูงขึ้นทั้งในและต่างประเทศ
- หาผู้อุปถัมภ์เป็นรายบุคคลจากที่ต่างๆ

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิจะมีมูลนิธิขึ้นเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้จัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งพวกเขาอยู่กับผู้ปกครอง เนื่องจากมูลนิธิ ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อใช้ในการดูแลเด็กกำพร้าโดยที่มูลนิธิ มีการจัดหาผู้สอนอัล-กุรอานแก่เด็กกำพร้าซึ่งอยู่ในตัวเมืองยะลาโดยทำการสอนที่สำนักงานของมูลนิธิ นอกจากนี้ ยังให้มีการสอนวิชาเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามสอนเด็กกำพร้า เพื่ออบรมบ่มนิสัยให้เด็กกำพร้า มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม มีการตั้งสถานีวิทย์ เสี่ยงจากเด็กกำพร้าเพื่อเผยแพร่ ข่าวเด่น เป็นสื่อกลางระหว่างเด็กกำพร้ากับผู้ปกครอง ทำโบว์ลิ่งเผยแพร่ในโอกาสต่างๆ และมีการลงพื้นที่เยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าทุกสัปดาห์

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนที่มูลนิธิ ใช้ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นมาจากการรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป แต่แหล่งทุนหลักของมูลนิธิ ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นมูลนิธิ จะได้รับ การอนุเคราะห์จากกลุ่มออมทรัพย์อัลฟา โดยที่ทางกลุ่มจะหักกำไรการดำเนินงานของกลุ่ม 20 % ของทุกเดือน

2) มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (อิสมาแอ ซาและ ,2554,พฤษภาคม 12)

ที่ตั้ง

มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 134 /17 หมู่ 10 ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภาษาอังกฤษอ่านว่า “Foundation for Education and Human Resource Development” และภาษามลายูกลางอ่านว่า “Yayasan Pendidikan dan Pembangunan Sumber Manusia” ได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2552 โดยมีนายอิสมาแอ ซาและ เป็น ผู้ยื่นขอจดทะเบียนก่อตั้งด้วยเงินทุนเริ่มต้น 200,000 บาท (สองแสนบาท) โดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ในการส่งเสริม และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นส่วนประกอบของสังคมให้มีความสมบูรณ์ทั้งวิชา ความรู้ และความสามารถ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ในสังคมทั้งในเมือง และชนบทจากเหตุการณ์ความรุนแรงต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ และเกิดขึ้นด้วยมือมนุษย์ด้วยกันเอง เพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าและครอบครัวประสบเหตุการณ์ไม่สงบโดยการดำเนินโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ให้กับประชาชน เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาทั้งสายสามัญและศาสนาดำเนินการเพื่อสาธารณ ประโยชน์ โดยร่วมมือกับหน่วยงานราชการ องค์กรสาธารณกุศล และหน่วยงานพัฒนาเอกชนต่างๆ

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มูลนิธิ ๙ ให้ดูแลให้ความช่วยเหลือประมาณ 300 คน เป็นเด็กกำพร้าที่นับถือศาสนาอิสลามประมาณ 90% เป็นเด็กกำพร้าที่นับถือศาสนา พุทธประมาณ 10% และเด็กกำพร้าที่มาจากบิดาสาบสูญประมาณ 10% กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 10 % และกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 90%

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบทุนยังชีพ 1,000 บาทต่อเดือน ให้ทุนแก่ครอบครัวเด็กกำพร้าเพื่อประกอบอาชีพ จัดหาผู้อุปการะเด็กกำพร้า และหาว่าเด็กที่เรียนดีมูลนิธิ จะส่งไปศึกษาต่อยังประเทศมาเลเซียหรือ อินโดนีเซีย

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่ จัดให้มีการพบปะ อบรมผู้ดูแลเด็กกำพร้าเป็นรายเดือนโดยร่วมกับมัสยิดบ้านต้อเปาะ จัดให้มีทัศนศึกษา จัดพาเด็กไปทะเล หรือสวนสัตว์ จัดโครงการอบรมจริยธรรมภาคฤดูร้อน จัดโครงการเด็กกำพร้าละศีลอดร่วมกับชุมชน โครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนที่มูลนิธิ ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นได้มาจากการรับบริจาคทั่วไป จากเพื่อนๆของผู้จัดตั้งมูลนิธิ บ้างครั้งได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาจากประเทศมาเลเซีย

3) เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ สภายุมมุสลิมโลก (WAMY) (ชาการ์เรีย แวดอเลาะ,2554,ธันวาคม 21)

ที่ตั้ง

สำนักงานดูแลเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ สภายุมมุสลิมโลก (WAMY) ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 52 หมู่ที่ 4ตำบล บาโงย อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

ประมาณปี พ.ศ.2550 สภายุมมุสลิมโลก (WAMY) ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ได้ประกาศ ให้ทุนแก่เด็กกำพร้า โดยให้ผู้ดูแลเด็กกำพร้ายื่นหลักฐานเพื่อรับการพิจารณาให้ความช่วยเหลือไปยังสำนักงานที่กรุงเทพฯ เมื่อคัดเลือกเด็กกำพร้าที่จะให้ความช่วยเหลือแล้วจึงส่งรายชื่อมายัง อ.ชาการ์เรีย แวดอเลาะ และทีมงานเพื่อติดต่อกับครอบครัวเด็กกำพร้า ต่อมาจึงได้ตั้งสำนักงานเพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ณ โรงเรียนพัฒนาศาสนวิทยา โกตาบารู ต่อมา อ.ชาการ์เรีย แวดอเลาะ ซึ่งเป็นประธานทีมงานรับตำแหน่งผู้จัดการ สหกรณ์อัสศิดดีก ตั้งอยู่ ณ 52 หมู่ที่4 ตำบล บาโงย อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา จึงใช้สถานที่นี้เป็นสถานที่สำหรับผู้ดูแลเด็กกำพร้ามาติดต่อกับอ.ชาการ์เรีย แวดอเลาะ และทีมงาน

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่องค์กรดูแลให้ความช่วยเหลือประมาณ 100 คน กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 95% กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 5%

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

องค์กรให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการให้ทุนแก่เด็ก จนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยการให้ทุนเป็นรายเดือนๆ ละ 600 บาท

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

องค์กรจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่ การไปเยี่ยมเยียนครอบครัวเด็กกำพร้า จัดให้มีการแข่งขันอัลกุรอาน จัดโครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนที่องค์กร ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นได้มาจากสภามุสลิมโลก (WAMY) สำนักงานกรุงเทพฯ เป็นหลัก และจากการบริจาคทั่วไป

4) กลุ่มช่วยเหลือเด็กกำพร้ากลุ่ม ลูกเหริย (วรรณนก เปาะอิตเตาโอะ, 2554, ธันวาคม 10)

ที่ตั้ง

สำนักงานดูแลเด็กกำพร้าของ กลุ่มช่วยเหลือเด็กกำพร้ากลุ่มลูกเหริย ตั้งอยู่ ณ 47 ถนน สุขยางค์ 2 ตำบล สะเตง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา 95000

ประวัติการจัดตั้งองค์กร

กลุ่มลูกเหริย เกิดจากการรวมตัวของเด็กและเยาวชนที่ทำงานประเด้นเอดส์ในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ทำให้สมาชิกของกลุ่มลูกเหริยหลายคนต้องสูญเสียผู้เป็นที่รักไป กลุ่มลูกเหริย ต้องพัฒนาตัวเองออกมาเป็นบ้านพักชั่วคราวและกึ่งถาวรสำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 3 จังหวัด กลุ่มลูกเหริย จึงต้องรับเด็กกำพร้าหลายคนมาดูแล เป็นพี่และเป็นผู้ปกครอง พยายามหาทุนการศึกษา ของพี่ ๆ ในรูปของครอบครัวอุปถัมภ์ ระดมทุน ทำของขาย และทำทุกอย่างที่สามารถช่วยให้พวกเขามีที่พึ่ง และได้ไปโรงเรียน และมีกิจกรรมทำเพื่อสังคมเด็กคนอื่น ๆ ด้วย และขณะนี้ทางกลุ่มกำลังดำเนินการจดทะเบียนเป็นสมาคม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ทั้งทางตรง และทางอ้อม ให้ได้รับการเยียวยาฟื้นฟูสภาพจิตใจ สร้างภาวะความเป็นผู้นำตามศักยภาพโดยไม่แยกศาสนาและเพศ เพื่อเป็นบ้านพักชั่วคราว และกึ่งถาวรสำหรับเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบ จากเหตุการณ์ความไม่สงบ และความรุนแรง เพื่อจัดกิจกรรมยุติความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนทุกรูปแบบ และพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนสู่การเป็นผู้นำพัฒนาสังคมรุ่นใหม่ และเพื่อเป็นศูนย์กลางประสาน งานช่วยเหลือระดมทุน จัดหาเครื่องอุปโภค บริโภค ทุนการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่กลุ่มให้ความช่วยเหลือมีประมาณ 110 คน เป็นชาย จำนวน 47 คน และเด็กหญิงจำนวน 63 คนโดยที่เด็กทั้งหมดกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบ เด็กส่วนใหญ่พักอยู่ที่บ้านกับผู้ปกครอง มีเด็กเพียง ประมาณ 10 คน เท่านั้นที่พักอยู่ในบ้านซึ่งเป็นสำนักงานของกลุ่มลูกเหริย

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กลุ่มลูกเหริยให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการจัดหาทุนการศึกษาให้ จัดหาอุปกรณ์การเรียน ตลอดจนจัดหาอาหารให้เด็กกำพร้า

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กลุ่มลูกเหริย ได้จัดกิจกรรมต่างๆให้กับเด็กกำพร้าหลายอย่าง เช่น จัดค่ายต่างๆ ให้กับเด็กกำพร้า จัดกิจกรรมวาดรูปเพื่อสันติภาพ กิจกรรมนิทานยุติความรุนแรง โครงการเยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า ตลอดจนการให้คำปรึกษาแก่เด็กกำพร้า

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนที่ กลุ่มลูกเหริ่ง ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นได้มาจากการรับบริจาคทั่วไปจากผู้มีจิตศรัทธา ซึ่งบางครั้งได้รับบริจาคเป็นเงิน และบางครั้งเป็นสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน อาหารการกิน และหลายครั้งที่กลุ่มทำโครงการขอสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งก็ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐพอสมควร

๒.๒ แนวทางการทำงานของ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา

๒.๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้ามีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

การส่งเสริมปณิธานของเด็กกำพร้าให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีสอดคล้องกับบัญญัติศาสนา นับเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรเอกชนซึ่งดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าสามจังหวัดชายแดนใต้ดำเนินการ ในส่วนขององค์กรเอกชนในจังหวัดยะลานั้น มีกิจกรรมทางศาสนาหลายประการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกำพร้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า สามารถวางแผนจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้ามากกว่าองค์กรอื่น ที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้าเป็นต้นว่า “มูลนิธิสังเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” ซึ่งมีเด็กกำพร้าชายอยู่ที่มูลนิธิประมาณ 40 คน มีกิจกรรมทางศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมคือ การส่งเด็กกำพร้าไปเรียนพื้นฐานศาสนาในโรงเรียนตาดีกา บ้านนังบูโย ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากมูลนิธิมากนัก เด็กกำพร้าสามารถเดินไปเรียนได้ ซึ่งมีการเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในโรงเรียน ตาดีกามีการสอนความรู้พื้นฐานทางศาสนา พร้อมกับให้เด็กฝึกปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญเช่น การละหมาด การขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้า เป็นต้น ในช่วงเวลาที่เด็กกำพร้าอยู่ที่มูลนิธิ ทางมูลนิธิจะจัดกิจกรรมทางศาสนา ให้เด็กกำพร้าได้ปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ดี โดยที่ในช่วงเวลาค่ำ ให้เด็กกำพร้าได้ละหมาดมัฆริบพร้อมกับพี่เลี้ยง หลังละหมาดให้เด็กดูอาขอพรต่อพระเจ้า หลังจากนั้นให้เด็กได้เรียนอัลกุรอาน ต่อจากนั้นมีการละหมาดอิชาพร้อมกัน หลังละหมาดอิชา มีตักเตือนและชี้แนะ ก่อนรับประทานอาหารสอนให้เด็กดูอาขอพรต่อพระเจ้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ฝึกให้เด็ก กล่าวขอบคุณต่อพระเจ้าในส่วนของเด็กกำพร้าหญิง ซึ่งมูลนิธิฯ ฝากไว้ที่หอพักโรงเรียนอาลาวิยะฮ์วิทยานั้น มีผู้รับผิดชอบดูแลเด็กกำพร้า โดยการนำกิจกรรมทางศาสนามาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้าเช่นกัน สอดคล้องกับโรงเรียน “ดาร์ลุอิตัมวัลมาซาकिन” ซึ่งดูแลเด็กกำพร้าหญิงที่พักอยู่ในหอพักของโรงเรียน จำนวน 20 คน มีการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กกำพร้า กิจกรรมเหล่านั้น ได้แก่ ดัดตามดูแลการละหมาด ห้าเวลา การเรียนอัลกุรอาน การดูอาขอพรต่อพระเจ้า การตักเตือน และแนะแนวหลังการละหมาด เป็นต้น

ในส่วนขององค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า ก็มีการใช้กิจกรรมทางศาสนามาเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กกำพร้าเช่นกัน แต่เวลาในการดูแลกิจกรรมให้เด็กกำพร้ามีน้อยกว่าองค์กรที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า

๒.๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานและจัดหาสถานที่เรียนอัลกุรอาน

มุสลิมถือว่าอัลกุรอานคือธรรมนูญของชีวิต การอ่านอัลกุรอานนั้นจะได้บุญ เป็นสิริมงคลต่อชีวิต ถึงแม้จะไม่เข้าใจความหมายก็ตาม ดังนั้นมุสลิมจึงมักจะให้บุตรของตนได้เรียนอัลกุรอานตั้งแต่วัยเด็ก องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา ก็ตระหนักในเรื่องนี้ จึงได้สนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน และจัดหาสถานที่ให้พวกเขาเรียนอัลกุรอาน โดยที่บางองค์กรจัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน

ที่ศูนย์ฯ หรือที่ทำการของมูลนิธิฯ เช่น “มูลนิธิ อมีรุลมูมินีนเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัด ชายแดนใต้” อ.เมือง จ.ยะลา จัดให้เด็กกำพร้าที่อยู่ในตัวเมืองยะลา มาเรียนอัลกุรอาน หลังละหมาดมัฆริบที่สำนักงานของมูลนิธิฯ เช่นเดียวกับ “มูลนิธิ สงเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล อ.เมือง จ.ยะลา จัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานที่มูลนิธิฯ หลังละหมาดมัฆริบ ซึ่งเด็กกำพร้าพักอยู่ที่มูลนิธิฯ ส่วนเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ในโรงเรียนดาร์ลุอิตัมวัลมาซาคีน หมู่ที่ 6 ตำบล กาทอง อำเภอ ยะหา จังหวัด ยะลา ได้รับการส่งเสริมเรียนอัลกุรอานทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนเช่นกัน เนื่องจากทางโรงเรียนตระหนักถึงความสำคัญของเรียนอัลกุรอาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนอัลกุรอาน ให้แก่เด็กๆ ซึ่งมีอายุน้อย ในส่วนขององค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาอื่นๆ ซึ่งเด็กกำพร้าอยู่กับผู้ปกครองที่บ้านนั้น ทางองค์กรก็ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กเรียนอัลกุรอานเช่นกัน โดยที่让孩子เรียนอัลกุรอานในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ส่วนองค์กรจะจัดให้มีการแข่งขัน อ่านและท่องจำอัลกุรอาน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เด็กกำพร้าได้เรียนอัลกุรอาน

๒.๒.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนวิชาสามัญและจัดหาสถานที่เรียน

ศาสนาอิสลามนั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาและบัญชาให้มุสลิมทุกคนศึกษาหาความรู้เพราะความแตกต่างระหว่างผู้ที่มีความรู้และผู้ที่ไม่มีความรู้นั้นชัดเจนยิ่งนัก อัลลอฮ์ได้ตรัสมีความว่า

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) บรรดาผู้รู้และบรรดาผู้ไม่รู้จะเท่าเทียมกันหรือ แท้จริงบรรดาผู้ที่มีสติปัญญาเท่านั้นที่จะไคร่ครวญ” (อัลกุรอาน , 39 : 9)

และท่านศาสนทูตมุฮัมมัดได้กล่าวว่า “การศึกษาหาความรู้จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน” ด้วยเหตุนี้องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนให้เด็กกำพร้าได้เรียนหนังสือตลอดจนจัดหาสถานที่เรียนให้เด็กกำพร้า การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนหนังสือ และจัดหาสถานที่เรียนหนังสือให้พวกเขา จึงเป็นกิจกรรมหลักประการหนึ่งขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา ซึ่งมีการดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดยะลาซึ่งมีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า และมีเด็กกำพร้าที่ต้องเรียนในระดับประถมศึกษาบางส่วน ได้จัดให้เด็กกำพร้าเรียนในโรงเรียนใกล้กับสถานที่พักของเด็กกำพร้า เช่น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล” อ.เมือง จ.ยะลา ให้เด็กกำพร้าไปเรียนในโรงเรียน “ตามตะวัน” ซึ่งใกล้กับมูลนิธิฯ เด็กสามารถเดินทางไปเรียน ส่วนนักเรียนที่ต้องเรียนในระดับมัธยม ศึกษานั้น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” เลือกโรงเรียนที่มี ผู้บริหารหรืออาจารย์ ซึ่งองค์กรรู้จักและไว้วางใจ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการติดตามดูแลเด็กกำพร้า โดยให้เด็กกำพร้าหญิงเข้าเรียนในโรงเรียน อาลาวิยะห์วิทยา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ส่วนเด็กกำพร้าชาย จะส่งไปเรียนที่โรงเรียนพัฒนาวิทยา อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารขององค์กรรู้จักกับผู้บริหารโรงเรียน และคณาจารย์ทั้งสองโรงเรียนเป็นอย่างดี สำหรับเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ “โรงเรียนดาร์ลุอิตัมวัลมาซาคีน” ทางโรงเรียนให้เด็กกำพร้า เรียนในโรงเรียนเองโดยไม่ได้ส่งไปเรียนยังสถานศึกษาอื่นแต่อย่างใด

ในส่วนของการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา บางองค์กรสนับสนุนให้เด็กกำพร้า ได้เรียนในระดับอุดมศึกษา โดยที่บางองค์กรหาทุนและสถานศึกษาให้เด็กกำพร้าศึกษาในต่างประเทศ เช่น “มูลนิธิเพื่อการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา เคยส่งเด็กกำพร้าเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ในประเทศ มาเลเซีย จำนวน 12 คน ศึกษาต่อในประเทศอินโดนีเซีย จำนวน 1 คน ส่วนองค์กรอื่นมักจะให้เด็กกำพร้าเลือกเรียนระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย ในประเทศ ตามความถนัดของนักเรียนเอง เช่น มูลนิธิอะมีรุลมูมินีน เพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา และ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล” อ.เมือง จ.ยะลา

๒.๒.๔ ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาบางองค์กร นอกจากมีเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กร เพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยตนเองแล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วย องค์กรเหล่านั้นได้แก่ “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา ถึงแม้ว่าองค์กรไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเลี้ยงเด็กกำพร้า แต่ก็สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามาตลอด โดยที่มูลนิธิฯ พยายามประสาน และให้ความร่วมมือกับองค์กรสาธารณกุศลและหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า การประสานงานและให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นเป็นจุดประสงค์หนึ่งขององค์กรในการจัดตั้งมูลนิธิฯ เช่นเดียวกับองค์กรดูแลเด็กกำพร้า “กลุ่มลูกเหริยง” ที่พยายาม ติดต่อบริการประสานกับหน่วยงานของรัฐ เช่นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อ ช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้วยการเสนอโครงการจัดค่ายภาคฤดูร้อน ให้แก่เด็กกำพร้าซึ่งทางภาครัฐ ก็ให้การสนับสนุน ส่วน “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล” อ.เมือง จ.ยะลา และโรงเรียนดรุณโศตัมวลมาซากิน ตำบลगतอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา มีการประสาน และร่วมมือกับองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในประเทศมาเลเซีย เพื่อจัดตั้งเครือข่ายองค์กรช่วยเหลือเด็กกำพร้าในระดับอาเซียน เป็นความพยายามขององค์กร อีกระดับหนึ่งเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

๒.๒.๕ จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์ หรือครอบครัวเพื่ออุปการะเด็กกำพร้า

มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาบางองค์กร ได้ตั้งเป้าหมายหนึ่งของการจัดตั้งองค์กร คือเพื่อหาครอบครัวผู้อุปถัมภ์ หรือ อุปการะเด็กกำพร้า ด้วยการมอบให้ครอบครัวเหล่านั้นดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าเฉพาะ และองค์กรที่สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ได้แก่ “มูลนิธิเพื่อการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยที่มูลนิธิฯ สามารถจัดหาครอบครัวมาอุปถัมภ์หรือให้อุปการะเด็กกำพร้าจำนวน 10 ครอบครัว จำนวนเด็กกำพร้า 43 คน ซึ่งเด็กทั้งหมดกำพร้ามาจาก บิดาเสียชีวิตจากการถูกยิง การอุปการะเด็กกำพร้าเหล่านั้น ด้วยการสนับสนุนเงินยังชีพเดือนละ 1,000 บาท เช่นเดียวกับ “มูลนิธิ อมรินทร์มุขินีเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัด ชายแดนใต้” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้วางเป้าหมายหนึ่งของการจัดตั้งมูลนิธิฯ คือ การจัดหาครอบครัวอุปถัมภ์หรือ ครอบครัวอุปการะให้แก่เด็กกำพร้า และมูลนิธิฯ ก็สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ คือ จัดหาครอบครัวมาอุปถัมภ์หรือให้อุปการะเด็กกำพร้าจำนวน 10 ครอบครัว รับอุปการะ ดูแลเด็กกำพร้าจำนวน 50 คนรูปแบบการช่วยเหลือนั้นด้วยการมอบเงินเป็นรายเดือน รวมทั้งมอบเสื้อผ้า อาหาร ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ทางมูลนิธิฯ ยังจัดให้บรรดาครอบครัวอุปถัมภ์เหล่านั้นได้มีการพบปะกับบรรดาเด็กกำพร้า เพื่อทำความรู้จัก สร้างความคุ้นเคย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

๒.๒.๖ จัดอบรมเด็กกำพร้า

การอบรมเด็กกำพร้าเป็นหนึ่งในแนวทางการทำงานหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้เด็กกำพร้ามีความรู้ มีประสบการณ์ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามซึ่งการจัดอบรมของแต่ละองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาส ในจังหวัดยะลามีองค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้าจัดอบรมเด็กกำพร้าในวาระและโอกาสที่แตกต่างกัน บางองค์กรจัดอบรมเด็กกำพร้าเป็นรายเดือน เช่น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล” โดยที่จะมีกรรมการของมูลนิธิฯ เข้าร่วม พบปะ ในการอบรมกับเด็กกำพร้าด้วย เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้บริหารองค์กรกับเด็กกำพร้า นอกจากนี้ เพื่อให้ผู้บริหาร

สามารถรับรู้ปัญหาต่างๆ และหาทางแก้ไขต่อไปได้ ในส่วนของเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสภายูมุสลิมโลก (WAMY) สำนักงานชั่วคราว จังหวัดยะลา ก็มักจะส่งตัวแทนเด็กกำพร้าจากสามจังหวัดชายแดนใต้ เข้าร่วมอบรมที่จัดโดย สภายูมุสลิมโลกสำนักงานใหญ่กรุงเทพฯ แต่ในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน ก็จะจัดอบรมเด็กกำพร้าเองในสามจังหวัดชายแดนใต้ ดังคำเล่าของ อ.ซาคารียา แวดอเลาะ (2554, ธันวาคม , 21) เช่นเดียวกับ องค์การดูแลเด็กกำพร้า “กลุ่มลูกเหริยง” ที่มักจะจัดค่าย อบรมเด็กกำพร้าอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน ดังคำให้สัมภาษณ์ของ คุณวรรณนก เปาะอิตเตอาโอะแกนนำ ของ “กลุ่มลูกเหริยง” (2554, ธันวาคม 10) สอดคล้องกับ “มูลนิธิเพื่อการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ที่จะจัดค่ายอบรมให้เด็กกำพร้าในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เช่นกัน

๒.๒.๗ มอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า

การมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า ถือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งการมอบทุนของแต่ละองค์กรให้แก่เด็กกำพร้ามีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถ และวิธีการของแต่ละองค์กร “มูลนิธิสังเคราะห์เด็กกำพร้า และการกุศล” จะมอบเงินให้เด็กกำพร้าเป็นรายวัน โดยที่เด็กกำพร้าซึ่งเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา จะได้รับเงินน้อยกว่าเด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา แตกต่างจากการมอบทุนของ “โรงเรียนดรุณโอดัมวัลมาซาคีน” ที่มอบทุนให้เด็กกำพร้าเป็นรายเดือนๆ 300 บาท เช่นเดียวกับ “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ให้ทุนช่วยเหลือแก่ครอบครัวเด็กกำพร้า 1,000 บาทต่อเดือน ส่วน “มูลนิธิอะมีรุลมุมีนีนเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้าเป็นเงินทุกเดือนๆ ละ 300 – 500 บาท เช่นเดียวกับเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ สภายูมุสลิมโลก (WAMY) ได้รับทุนเป็นรายเดือนๆ ละ 600 บาท

๒.๒.๘ เยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า

การเยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้าและครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะนอกจากเป็นการให้กำลังใจแก่เด็กกำพร้าแล้ว ยังสามารถได้เห็นสภาพ ความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าด้วยองค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรที่ไม่มีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและครอบครัวขึ้น องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา บางองค์กร เช่น “มูลนิธิอะมีรุลมุมีนีน เพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” มีผู้บริหาร และกรรมการขององค์กร ออกเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้า และครอบครัวทุกสัปดาห์ แต่มีอีกหลายองค์กรที่ผู้บริหารหรือกรรมการขององค์กร จะหาเวลาและโอกาสที่เหมาะสม ออกเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและครอบครัว เช่น สภายูมุสลิมโลก (WAMY) ผู้เป็นแกนนำขององค์กร กรรมการ หรือ พี่เลี้ยงซึ่งดูแลเด็กกำพร้า เมื่อมีโอกาสจะออกเยี่ยมเด็กกำพร้าและครอบครัว พร้อมกับมอบเงินช่วยเหลือ หรือสิ่งของตามความเหมาะสม เช่นเดียวกับ แกนนำและกรรมการของ “กลุ่มลูกเหริยง” ที่มักจะไปเยี่ยมเด็กกำพร้าและครอบครัว เนื่องจาก มีโอกาสได้ไปคุยกับเด็กกำพร้า ทำให้ทราบสภาพของเด็กกำพร้าและทราบว่า เด็กเหล่านั้น รู้สึกละอย่างไร

๒.๒.๙ จัดทัศนศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า

การจัดให้เด็กกำพร้าได้ไปทัศนศึกษาเพื่อหาประสบการณ์ ความรู้ใหม่ๆ หรือ เพื่อนันทนาการ นั้นเป็นสิ่งสำคัญ และควรส่งเสริม ดังนั้น องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลา ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กร จัดให้มีโครงการทัศนศึกษาแก่เด็กกำพร้าขึ้นตามวัน เวลาที่เหมาะสม โดยที่มีบางองค์กร เช่น “มูลนิธิเพื่อการศึกษา

และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” จะเน้นพาเด็กกำพร้าไปสวนสัตว์ หรือ ทะเล ส่วนองค์กรอื่นๆ จะพาเด็กกำพร้าไปทัศนศึกษา ตามสถานที่ต่างๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมและให้ประโยชน์ต่อเด็กกำพร้า โดยที่องค์กรส่วนใหญ่จะจัดให้มีทัศนศึกษา 1 ครั้งต่อปี องค์กรดังกล่าวได้แก่ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” และ “กลุ่มลูกเหริยง” ในส่วนของ “โรงเรียนดรุณโศกวัฒนมาชาทิน” มักจะจัดโครงการทัศนศึกษาให้เด็กกำพร้าพร้อมกับนักเรียนคนอื่นๆ ในโรงเรียน เนื่องจากเด็กกำพร้ามีจำนวนไม่มากนัก

๒.๒.๑๐ จัดโครงการเนื่องในโอกาส วันสำคัญทางศาสนา

๒.๒.๑๐.๑ โครงการละศีลอดในเดือนรอมฎอน

เดือนรอมฎอนเป็นเดือนที่มุสลิมถือศีลอด ผู้ที่ทำความดีในเดือนนี้ จะได้รับผลบุญที่ทวีคูณ ในเดือนนี้จึงมีมุสลิมทำบุญกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริจาคทาน การจัดให้มีกิจกรรมละศีลอด ด้วยเหตุนี้ องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กร ได้จัดกิจกรรมละศีลอดให้แก่เด็กกำพร้าขึ้น องค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้า ในจังหวัดยะลาบางองค์กร จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับชุมชน เช่น “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ ณ บ้านตือเบาะ ตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จัดให้เด็กกำพร้าได้ร่วมละศีลอดกับชาวบ้าน บ้านตือเบาะ เพื่อให้ผู้บริหารขององค์กร และเด็กกำพร้า คู่กัน และกระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ส่วน “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” ซึ่งตั้งอยู่ ณ บ้านบันนังนุโย ตำบล บันนังสาเรง อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จัดโครงการให้เด็กกำพร้าละศีลอด กับชาวบ้าน บันนังนุโย ณ มัสยิดของหมู่บ้าน

๒.๒.๑๐.๒ โครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า

วันอีดิลอัฎฮาคือวันที่สิบของเดือน ชุลฮิจยะฮ์ ในปฏิทินอิสลาม เป็นที่สำคัญวันหนึ่งในอิสลาม ในวันนี้จะมีการทำบุญด้วยการเชือดสัตว์ซึ่ง เรียกว่า “กุรบาน” มุสลิมคนใดที่ทำการกุรบานจะได้ผลบุญมหาศาล องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กรได้จัดโครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้าขึ้นด้วยการรับบริจาค วัว แพะ หรือ เงินทอง แล้วจัดให้มีการเชือดสัตว์กุรบานขึ้นในวันวันอีดิลอัฎฮา เพื่อแจกจ่ายให้เด็กกำพร้าและครอบครัว องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาซึ่งจัดโครงการกุรบานให้เด็กกำพร้าได้แก่ “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” โดยที่ในแต่ละปีจะมีการเชือดวัว แพะ จำนวนหลายตัวแจกจ่ายให้แก่เด็กกำพร้าและครอบครัว ซึ่งสัตว์ที่ใช้เชือดแจกแก่เด็กกำพร้า นั้น ทาง มูลนิธิฯ จะประกาศ รับบริจาค จากผู้มีจิตศรัทธา เช่นเดียวกับ “สมาคมมุสลิมโลก” (WAMY) ที่ได้จัดโครงการ กุรบานเพื่อเด็กกำพร้า ขึ้นทุกปี

๒.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดยะลาในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

๒.๓.๑ ปัญหาและอุปสรรคภายในองค์กร

1) อุปสรรคด้านผู้ดูแลเด็กกำพร้าไม่เพียงพอ และขาดประสบการณ์

องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าหลายองค์กรมีผู้ดูแลหรือพี่เลี้ยงที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจำนวนไม่มากพอ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการดูแลเด็กกำพร้า เนื่องจาก เด็กกำพร้าเหล่านั้นต้องการการเอาใจใส่ การดูแลที่ใกล้ชิด มากกว่าเด็กทั่วไป การมีพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลที่ไม่ทั่วถึง เพราะมีจำนวนน้อยจึงเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาซึ่งให้ความ

ช่วยเหลือเด็กกำพร้าต้องเผชิญ ดังคำบอกเล่าของ อ.ซาการียา แวดอเลาะ แกนนำ “สภายูมุสลิมโลก” เขาได้เล่าว่า “เรามีพี่เลี้ยงไม่เพียงพอที่จะไปเยี่ยมเยียน ติดตาม ดูแลเด็กกำพร้าตามบ้านของเด็กกำพร้า นี่คือปัญหาหนึ่งที่องค์กรของเราประสบในการทำงานดูแลเด็กกำพร้า”

นอกจากปัญหาคำนวณพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าไม่เพียงพอแล้ว การมีพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าที่ไม่มีความรู้ด้านการดูแลเด็กกำพร้า หรือไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลเด็กกำพร้าก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งที่องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าต้องเผชิญ ดังคำให้สัมภาษณ์ของ อ.สุกรี สาและ ประธาน “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” เขาได้กล่าวว่า “ปัญหาที่สำคัญซึ่งมูลนิธิ กำลังคิดแก้ไขอยู่ คือ ผู้ดูแลเด็กกำพร้าหรือ พี่เลี้ยง ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กกำพร้า เด็กกำพร้า นั้นไม่เหมือนกับเด็กทั่วไปต้องดูแลเป็นพิเศษ” อ.สุกรี มีความเห็นว่า ความรู้ของพี่เลี้ยงในการดูแลเด็กกำพร้า นั้นมีความสำคัญมาก เพราะมันจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กกำพร้า เขากล่าวว่า “องค์กรดูแลเด็กกำพร้าของชาวพุทธบางองค์กรดูแลเด็กกำพร้าได้ดีมาก เพราะพี่เลี้ยงเด็กกำพร้าของพวกเขามีความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กกำพร้า แต่พี่เลี้ยงของเราไม่มีความรู้ เด็กกำพร้าของเราจึงมีพฤติกรรมไม่ค่อยดีนัก”

2) ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า

ผู้บริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า มีความเห็นว่าการช่วยเหลือเด็กกำพร้าของพวกเขายังไม่สมบูรณ์เพราะไม่สามารถดูแลอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้ การไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า นับเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งที่องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าอย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำให้สัมภาษณ์ของอับดุลฟัตตะห์ (2554, ตุลาคม 25) ผู้บริหาร “ มูลนิธิอะมีรุลมุฮัมหมัด เพื่อเด็กกำพร้า 3จังหวัดชายแดนภาคใต้” เขาได้กล่าวว่า “ เราได้ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า หลายพันคน โดยได้มอบเงิน สิ่งของ อุปกรณ์การเรียน แต่เราคิดว่ายังให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าไม่เต็มที่ เนื่องจาก เราไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า ซึ่งเรากำลังวางแผนซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ” เขากล่าวด้วยเสียงที่หนักแน่น เช่นเดียวกับคำบอกเล่าของ อ.ซาการียา แวดอเลาะ หนึ่งในผู้รับผิดชอบดูแลเด็กกำพร้า ของ สภายูมุสลิมโลก (WAMY) เขาได้เล่าว่า “สิ่งที่เราช่วยเหลือเด็กกำพร้าคือ การมอบเงินให้ เป็นรายเดือนๆละ 600 บาท การไปเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าเราก็ไปไม่บ่อย เพราะไม่ค่อยมีเวลา เราไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อรับเด็กกำพร้ามาดูแล เราคิดว่านี่คือปัญหาที่ทำให้เราไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าได้อย่างเต็มที่”

3) ผู้บริหารองค์กรไม่มีเวลาดูแลองค์กรอย่างเต็มที่

การจะบริหารองค์กรใดองค์กรหนึ่งให้ประสบความสำเร็จนั้นผู้บริหารองค์กรต้องมีเวลาในการดูแลองค์กรอย่างเต็มที่ หากไม่เช่นนั้นแล้วอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ หรือไม่บรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารองค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาบางคนยอมรับว่าเขาไม่มีเวลาไปดูแลเด็กกำพร้าเลย ทำให้องค์กรดูแลเด็กกำพร้าไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ดังคำบอกเล่าของ อ. สุกรี สาและ (2554, ตุลาคม 20) ประธานมูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล เขาได้กล่าวว่า “ ปัญหาประการหนึ่งซึ่งทำให้การดูแลเด็กกำพร้าไม่ค่อยประสบความสำเร็จ คือผู้บริหารองค์กรไม่ค่อยมีเวลามาดูแลองค์กร ปลอมให้เจ้าหน้าที่ หรือพี่เลี้ยงเป็นผู้ดูแล ซึ่งมีหลายเรื่องที่ต้องให้ผู้บริหารตัดสินใจ พี่เลี้ยงหรือเจ้าหน้าที่ไม่สามารถตัดสินใจได้ ”

4) องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าขาดความร่วมมือที่ดีซึ่งกันและกัน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลามีหลายสิ่งที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันก็มีหลายสิ่งเหมือนกัน ทั้งในด้านรูปแบบการทำงาน ปัญหาในการทำงาน ปัญหาของเด็กกำพร้า การบริหารองค์กร เป็นต้น ประเด็นที่ผู้วิจัยกล่าวมานั้น ถ้าหากองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา สามารถนำมาร่วมมือแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ย่อมเกิดประโยชน์มหาศาลต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่ผู้วิจัยยังไม่เห็นความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดขึ้น ระหว่างองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าอย่างจริงจัง บางองค์กรกลับตำหนิการทำงานขององค์กรอื่น เพราะตนไม่เห็นด้วยกับการทำงานขององค์กรดังกล่าว เช่น มีผู้บริหารองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา องค์กรหนึ่ง ตำหนิองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี เรื่องการพาเด็กกำพร้าไปทัศนศึกษา ซึ่งเขาไม่เห็นด้วยเขาได้กล่าวว่า “ผมขอตำหนิองค์กรนั้น ที่พาเด็กกำพร้า และผู้ปกครองของเด็กกำพร้าไปทัศนศึกษาเพราะมันเปลืองเงิน หากเอาเงินส่วนนั้นไปเลี้ยงเด็กกำพร้า ได้จำนวนเท่าไรแล้ว ฝากบอกเขาด้วย” ในบางครั้งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา บางองค์กร ไม่รู้จักองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าอื่นซึ่งอยู่ในอำเภอเดียวกัน และอยู่ไม่ไกลจากองค์กรของตนเท่าใดนัก สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา ยังขาดความร่วมมือที่ดีซึ่งกันและกัน ซึ่งนับเป็นอุปสรรคหรือปัญหาหนึ่งในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา

๒.๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคภายนอกองค์กร

1) อุปสรรคด้านทุนไม่เพียงพอ

แหล่งที่มาของทุนซึ่งองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นสามารถแบ่งเป็นสองแหล่งด้วยกัน คือ แหล่งทุนที่มาจากในประเทศเป็นหลัก และ แหล่งทุนที่มาจากต่างประเทศเป็นหลัก

องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนในประเทศเป็นหลักนั้น ส่วนมากจะใช้วิธีการ รับบริจาคทั่วไป รับทุนจากตลาด ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ของผู้นำองค์กร ซึ่งจำนวนที่ได้รับไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ได้รับบริจาคเป็นเงิน แต่บางครั้งได้รับบริจาคเป็นสิ่งของ และอาหาร เงินที่ได้รับบริจาคมานั้นไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่องค์กรใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ส่วนอาหารที่ได้รับบริจาคมิเพียงพอเช่นกัน ยกเว้นในเดือนรอมฎอน ในเดือนนี้ นั้นองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจะได้รับการบริจาคอาหาร เครื่องดื่มมากกว่าเดือนอื่น ซึ่งเพียงพอต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เมื่อทุนที่ได้รับบริจาคไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามีหลายองค์กรที่ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือทุนของกรรมการขององค์กร เช่น “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” แต่มีองค์กรบางองค์กรเช่น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” พยายามหาทุนเพิ่มเติมจากการรับบริจาคทั่วไปที่ไม่เพียงพอในการใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้วยการเสนอโครงการต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทางกระทรวงฯ ก็ให้ความช่วยเหลือ แต่ก็เพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ส่วนองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเช่น “โรงเรียนดาร์ลุสไอติมวัลมาซาคีน” ได้นำบุดหนุนส่วนหนึ่งที่รัฐให้แก่โรงเรียนมาช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้

ในส่วนขององค์กรซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลักนั้น นับว่ายังไม่เพียงพอเช่นกันซึ่งในจังหวัดยะลา มีองค์กรที่ใช้ทุนจากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลักได้แก่ “สมาคมมุสลิมโลก” (WAMY) โดยที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบเงินรายเดือนๆละ 600 บาท อย่างไรก็ตาม ทุนที่องค์กรเอกชนรับมาจากแหล่งทุนต่างประเทศเพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นก็ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

2) ครอบครัวยุวของเด็กกำพร้าไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับองค์กรดูแลเด็กกำพร้า

การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็กกำพร้า เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะหากองค์กรได้รับความร่วมมือจากพวกเขาเหล่านั้นมากเท่าใด ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการดูแลเด็กกำพร้ามากเท่านั้น จากการลงพื้นที่ ของผู้วิจัยและทีมงานได้สัมภาษณ์ ผู้บริหารองค์กรเด็กกำพร้าและ ผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็กกำพร้า เกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็กกำพร้า พวกเขาตอบว่า ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าส่วนใหญ่ ให้ความร่วมมือกับองค์กรในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้าซึ่งส่งผลดีต่อการให้ความช่วยเหลือดูแลเด็กกำพร้า แต่อย่างไรก็ตาม มีผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็กกำพร้าบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับองค์กรในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้า ซึ่งนับเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งต่อการติดตามให้ความช่วยเหลือดูแลเด็กกำพร้า ดังคำบอกเล่าของ อ.ซาคารียา แวดอเลาะ(2554, ธันวาคม 21)หนึ่งในผู้บริหารของ “สมาคมมุสลิมโลก” เขาได้เล่าว่า “ มีผู้ปกครองบางคนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับเราในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้า พวกเขาต้องการเงินจากเราเท่านั้น ส่วนเรื่องอื่นดูเหมือน พวกเขาไม่ค่อยสนใจ หรือผู้ปกครองเด็กกำพร้าบางคน เราติดต่อให้มารับเงินช่วยเหลือเด็กกำพร้า ไม่ค่อยจะให้ความสนใจเท่าไร ” มีผู้ปกครองบางคนมารับเด็กกำพร้าซึ่งอยู่กับสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าของมูลนิธิกลับบ้าน เพราะมูลนิธิที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ถูกกล่าวหาว่าสอนหลักศาสนาที่ไม่ถูกต้องโดยไม่คำนึงว่าเด็กกำพร้าจะมีความเป็นอยู่อย่างไร ดังคำบอกเล่าของผู้บริหาร “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” ซึ่งได้เล่าว่า “ มีผู้ปกครองเด็กกำพร้าท่านหนึ่ง มาขอเด็กกำพร้ากลับบ้าน เมื่อถามว่าเพราะเหตุใด ก็ได้ทราบว่า มีผู้นำศาสนาในหมู่บ้านที่ผู้ปกครองของเด็กอาศัยอยู่ แจ้งแก่เขาว่า มูลนิธินี้รับเงินมาจากประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นนอกรีต หากปล่อยให้เด็กกำพร้าอยู่กับมูลนิธินี้ เด็กจะได้รับคำสอนที่ผิดๆ เมื่อผู้ปกครองพาเด็กกำพร้ากลับบ้านไป ก็ไม่ได้ดูแลให้เด็กเรียนหนังสือแต่อย่างใด นี่ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ผู้ปกครองไม่ยอมเข้าใจ ไม่ยอมให้ความร่วมมือ เด็กกำพร้าต้องมารับเคราะห์ ” ดังนั้น การไม่ให้ความร่วมมือของผู้ปกครองหรือครอบครัวของเด็กกำพร้าในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้า เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาต้อง เผชิญในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

๒.๔ สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า

๒.๔.๑ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งมีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย

องค์กรดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา ซึ่งมีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัยสามารถจำแนกได้เป็นสองประเภท คือ สถานที่พักซึ่งอยู่กับ มูลนิธิ หรือศูนย์และ ที่พักซึ่งเป็นหอพักของโรงเรียน

องค์กรเอกชนในจังหวัดยะลา ที่ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ดูแล เด็กกำพร้าบางองค์กร จัดสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าได้อาศัยอยู่ในนามของมูลนิธิ ศูนย์ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า หรือจัดให้เด็กกำพร้าพักอยู่ในหอพักของโรงเรียน เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ในสถานที่ ดังกล่าวมีสภาพความเป็นอยู่สรุปได้ดังนี้

ก . ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิ หรือศูนย์บางส่วนมีอารมณ์ที่ค่อนข้างก้าวร้าว ไม่ค่อยเชื่อฟังผู้เป็นพี่เลี้ยงนัก ดังที่คำบอกเล่าของ อ.อะห์มัด (2555, กุมภาพันธ์ 2) ซึ่งเป็นผู้สอนอัลกุรอานให้เด็กกำพร้า “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” หมู่ที่ 2 ตำบล บันนังสาเรง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา เขากล่าวว่า “เด็กกำพร้าโดยรวมแล้ว มีอารมณ์ไม่ค่อยเหมือนกับเด็กทั่วไป ค่อนข้างดื้อ ไม่ค่อยเชื่อฟัง จำเป็นต้องมีการตักเตือน สั่งสอนอยู่เสมอ” สอดคล้องกับคำบอกเล่าของ “เด็กหญิง ทัสนีม” นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตามตะวัน ซึ่งมีเด็กกำพร้าจาก “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” เรียนอยู่ในห้องของเธอ จำนวน 6 คน เธอเล่าว่า “เด็กกำพร้าเหล่านั้น ชน และชอบรังแกเพื่อนๆ” ส่วนเด็กหญิง “อัสมา” นักเรียนชั้น 5 โรงเรียนตาดีกา “กุบังปุตบ” มีเด็กกำพร้าจากมูลนิธิที่กล่าวมา เรียนอยู่ห้องเดียวกับเธอ คือ เด็กชาย “ร” เธอเล่าว่า “เด็กชาย ‘ร’ ชอบแกล้งเด็กผู้หญิงในห้องเรียน ด้วยการไล่เตะเด็กผู้หญิง พุดจากไม่สุภาพ บางครั้งพุดกับ เจ๊ะฆู (หมายถึงครูผู้สอนในโรงเรียน ตาดีกา) ก็ไม่ไพละ”

อย่างไรก็ตามอาจารย์ “อะห์มัด” เล่าว่า อุปนิสัยของเด็กกำพร้า ที่ไม่ค่อยเรียบร้อย หากได้รับการอบรม ดูแลอย่างดี นิสัยของพวกเขาก็สามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

ในส่วนของเด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ในหอพักของโรงเรียน โดยรวมแล้วมีอุปนิสัยไม่ได้แตกต่างไปจากนักเรียนทั่วไปนัก เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียน มิได้จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าเฉพาะแต่มักจะจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนทั่วไป

ข . ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณูปโภค

สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของเด็กกำพร้าที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชน จังหวัดยะลา ในนามมูลนิธิ โดยทั่วไปแล้วมีสภาพที่ควรปรับปรุง พัฒนาในหลายสิ่ง เช่นจำนวนห้องน้ำที่ยังมีน้อย หากเทียบกับจำนวนเด็กกำพร้า มีห้องน้ำค่อนข้างเก่า ประตูห้องน้ำก็ชำรุด การอาบน้ำของเด็กกำพร้าอาบจากอ่างเก็บน้ำรวม ซึ่งบางครั้งการรักษาความสะอาดยังไม่ค่อยดี ในส่วนของ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้จ้างพนักงานเฉพาะเพื่อซักเสื้อผ้าให้เด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ในระดับประถม ศึกษาซึ่งสามารถช่วยเด็กกำพร้าได้ในระดับหนึ่ง ส่วนเด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา เด็กกำพร้าต้องรับผิดชอบซักเสื้อผ้าเอง ส่วนอาหารการกินทางมูลนิธิฯจ้างพนักงานเฉพาะเพื่อทำอาหารให้เด็กกำพร้า

ค . ด้านการเรียน

เด็กกำพร้าซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิ ส่วนใหญ่มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อนทั้งนี้เนื่องจากเด็กกำพร้าเหล่านั้นมีพื้นฐานการเรียนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่มาจากโรงเรียนในชนบท ซึ่งการเรียนการสอนของโรงเรียนในชนบท บางแห่งมีมาตรฐานที่อ่อนอยู่แล้วหากว่าเด็กไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัวด้วยแล้ว การเรียนของเด็กย่อมมีปัญหาอย่างยิ่ง เมื่อย้ายมาเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในเมือง

เด็กกำพร้าที่พักอยู่ ณ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อนเช่นกัน ดังคำบอกเล่าของ อาจารย์ “อะห์มัด” ซึ่งเป็นผู้สอนอัลกุรอานให้เด็กกำพร้า เขาได้กล่าวว่า “เด็กกำพร้าส่วนใหญ่มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อน ไม่ค่อยกระตือรือร้น” สอดคล้องกับ คำบอกเล่าของเด็กหญิง “อัสมา” ซึ่งเรียนตาดีกาห้องเดียวกับ เด็กชาย หนึ่งในเด็กกำพร้าที่พักอยู่ ณ “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” เธอเล่าว่า “เด็กชาย ‘ร’ ไม่ค่อยสนใจการเรียน การบ้านก็ไม่ทำ”

๒.๔.๒ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย

มีองค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าหลายองค์กรไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย เด็กกำพร้าที่องค์กรให้ความช่วยเหลือจะอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าเหล่านั้น พอสรุปได้ดังนี้

ก . ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาให้การดูแลช่วยเหลือโดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยทั่วไปอุปนิสัยของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กกำพร้า ส่วนการช่วยเหลือขององค์กรเอกชนที่มีต่อเด็กกำพร้า มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมา

ในส่วนของเด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่เข้มแข็ง ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี หรือในครอบครัวที่ไม่ได้ดูแลอบรมเด็กกำพร้าให้ดี อุปนิสัยของเด็กก็คล้อยตามสภาพของสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่ไม่ดีหรือด้นลบ ดังคำ ให้สัมภาษณ์ของ อ.ชากรียา แวดอเลาะ (2554, ธันวาคม 21) หนึ่งในจำนวนผู้ดูแลและผู้บริหาร เด็กกำพร้าของ สภายูมุสลิมโลก (WAMY) 52 หมู่ที่ 4 ตำบล บาโงย อำเภอรามัน จังหวัด ยะลา เขาได้กล่าวว่า “ เราไม่ค่อยมีเวลาไปเยี่ยมบ้านเด็กกำพร้า ตามหมู่บ้านต่างๆ อุปนิสัยของเด็กกำพร้า ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม ตลอดจนความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ หากชุมชนไม่ดีเด็กกำพร้าหลายคนก็มักจะคล้อยตามไปด้วย”

ข . ด้านการเรียนรู้

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดยะลาให้การดูแลช่วยเหลือโดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยรวมแล้วการเรียนรู้ของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นกัน เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กกำพร้า

๒.๕ ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา

๒.๕.๑ ปัญหาด้านสุขภาพจิต

เมื่อเด็กกำพร้าต้องสูญเสียพ่อหรือแม่ของตนไป ในช่วงแรกๆ เด็กกำพร้าส่วนใหญ่ จะตกใจ เสียใจ มีเหงา ซึมเศร้า และเมื่อเด็กกำพร้าได้รับการดูแล เอาใจใส่ จากครอบครัว จากชุมชน ได้รับกำลังใจ ได้รับ ความอบอุ่น สุขภาพจิตของเด็กก็จะดีขึ้น พร้อมทั้งจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับคนอื่น อย่างไม่มีปัญหา เมื่อได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว จากเพื่อน และชุมชนจิตใจของเด็กก็ดีขึ้น ในส่วนของเด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการดูแล จะส่งผลให้เด็กกำพร้ามีปัญหาในชีวิต (Abdullah Nasih Ulwan, 1981:1:127) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง. ปัญหาด้านสุขภาพจิต ดังคำบอกเล่าของ ผู้บริหาร “ มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” หมู่ 10 ตำบลสะเตงนอก อำเภอมือเก็ด จังหวัดยะลา เขาได้เล่าว่า “ เด็กกำพร้าหลายคน มีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่เนื่องจากไม่ได้รับการดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่พ่อเสียชีวิตเนื่องเหตุการณ์ไม่สงบ เด็กกำพร้าบางคนมีท่าทีที่ซึมเศร้า เด็กบางคนมีความเคียดแค้นเจ้าหน้าที่รัฐเพราะไม่ได้รับ เงินเยียวยาจากรัฐ เนื่อง จากพ่อของเขาถูกกล่าวหาว่าอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ จึงไม่ได้รับการรับรองจาก 3 ฝ่ายเพื่อรับเงินเยียวยา คือ

ต้องได้รับการรับรองจากฝ่ายตำรวจ ฝ่ายทหารและฝ่ายปกครอง หากไม่ได้รับการรับรองทั้งสามฝ่ายดังกล่าว เด็กกำพร้าไม่มีสิทธิรับเงินเยียวาจากรัฐ” สอดคล้องกับคำบอกเล่าของ นางสาววรรณกนก เปาะอิเตตอาโอะ (2554, ธันวาคม 10) ประธาน “ กลุ่มลูกเหริ่ง” ตำบล สะเตง อำเภอ เมือง จังหวัด ยะลา ที่ให้ความช่วยเหลือดูแลเด็กกำพร้าจากเหตุการณ์ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ เธอกล่าวว่า “ สิ่งที่เป็นปัญหาสำคัญของเด็กกลุ่มนี้ คือสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ มีความรู้สึกเจ็บแค้นที่ต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก บางรายกลายเป็นคนเก็บตัว และแอบร้องไห้คนเดียว ต้องใช้กระบวนการเยียวยาอ่อน ช่างนาน กว่าเด็กกลุ่มนี้จะสามารถกลับมามีชีวิตตาม ปกติในสังคมได้ ”

ดังนั้นปัญหาด้านสุขภาพจิตเป็นปัญหาหนึ่งของเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนในจังหวัดยะลา ซึ่งถ้าหากได้รับการดูแล แก้ไข ปัญหาที่สามารถที่จะคลี่คลายได้ การมอบความรักความเมตตาเอ็นดูต่อเด็กกำพร้าจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง ดังนั้นอิสลามจึงถือว่าการเมตตาเอ็นดูต่อเด็กกำพร้าเป็นสิ่งที่มีความเกียติ ดังคำสอนท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ที่ได้กล่าวไว้ว่า “บุคคลใดลูบศีรษะเด็กกำพร้าด้วยความเมตตา อัลลอฮ์ จะจดบันทึกแต่ละเส้นผมที่มีมือของเขาได้ลูบหนึ่งความดี และจะลบความผิดให้กับเขาแต่ละเส้นผมหนึ่งความผิดและอัลลอฮ์ จะยกเกียติให้กับเขาแต่ละเส้นผมหนึ่งตะรอนูห์” (บันทึกโดยอะห์หมัด)

๒.๕.๒ ปัญหาด้านพฤติกรรม

เด็กกำพร้าที่น้อยมได้รับผลกระทบด้านจิตใจอันเนื่องมาจากต้องสูญเสียผู้ซึ่งเป็นที่รักไป สภาพจิตใจของเด็กกำพร้าที่ย่ำแย่ หากไม่ได้รับการดูแลที่ดี อาจเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมด้านลบได้ กล่าวคือเด็กอาจจะระบาย ความเจ็บปวด ความเคียดแค้นออกมาด้วยพฤติกรรมที่ไม่ดี ก้าวร้าว รังแกเพื่อน พุดจาไม่สุภาพ ดัง คำบอกเล่าของเด็กหญิง ทศนัม (2554, พฤษภาคม 18) นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตามตะวัน ซึ่งมีเด็กกำพร้าจาก “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” เรียนอยู่ในห้องของเธอ จำนวน 6 คน เธอเล่าว่า “เด็กกำพร้าเหล่านั้น ชน และชอบรังแกเพื่อนๆ” ส่วน เด็กหญิง อัสมา (2554, พฤษภาคม 20) นักเรียนชั้น 5 โรงเรียนตาดีกา “กูบังปุดับ” มีเด็กกำพร้าจากมูลนิธิที่กล่าวมา เรียนอยู่ห้องเดียวกับเธอ คือ เด็กชาย “ร” เธอเล่าว่า “เด็กชาย ‘ร’ ชอบแกล้งเด็กผู้หญิงในห้องเรียน ด้วยการไล่เตะเด็กผู้หญิง พุดจาที่ไม่สุภาพ บางครั้งพุดกับ เจ๊ะซู (หมายถึงครูผู้สอนในโรงเรียน ตาดีกา) ก็ไม่ไพอเราะ”

๒.๕.๓ ไม่ได้รับเงินเยียวาจากรัฐ

เด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพ่อแม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถยื่นเรื่องต่อรัฐเพื่อรับเงินเยียวา โดยที่ทางรัฐจะมอบเงินเยียวาแก่เด็กกำพร้าก็ต่อเมื่อ ได้รับความเห็นชอบจากสามฝ่าย คือ ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นชอบ ก็จะไม่มอบเงินเยียวาให้ ซึ่งถ้าหากว่าเด็กกำพร้าเนื่องมาจากพ่อแม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะไม่มีปัญหา แต่ถ้าหากเด็กกำพร้าที่พ่อแม่เป็นฝ่ายที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายตรงกับรัฐ การยื่นเรื่องเพื่อ รับเงินเยียวา ก็จะไม่ได้รับการตอบรับจาก สามฝ่าย ส่งผลให้ไม่สามารถรับเงินเยียวาจากรัฐ ซึ่งเด็กกำพร้าประเภทนี้ มีจำนวนไม่น้อย ดังคำบอกเล่าของ อ.อิสมาแอ(2554, พฤษภาคม 20) ผู้บริหาร “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์” เขากล่าวว่า “เด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับเงินเยียวาจากรัฐนั้น มีจำนวนมาก เนื่องจากพ่อของพวกเขากล่าวหาว่าอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ พวกเขามีชีวิตที่ยากลำบาก ผมพยายามยื่นเรื่องพวกเขาเพื่อรับเงินเยียวาจากรัฐ แต่ไม่สำเร็จ เพราะไม่ได้รับการรับรองจาก 3 ฝ่าย คือฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง นอกจากนี้ผมเองยังถูกตำหนิจากฝ่ายรัฐ ที่พยายามยื่นเรื่อง ขอรับเงินเยียวาให้แก่พวกเขา ”

เด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้นในสามจังหวัดชายแดนใต้ และถูกกล่าวหาว่าอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ รัฐจึงไม่ให้ความช่วยเหลือเงินเยียวยา เป็นสิ่งที่เด็กกำพร้าคิดว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะบางครั้ง เด็กกำพร้าไม่ทราบว่าพ่อของเขาไปทำผิด สิ่งใด เมื่อรัฐไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ดูแลพวกเขา พวกเขาอาจจะถูกผู้ที่ไม่หวังดี ต่อรัฐ ชักชวนกระทำการในสิ่งที่ผิดกฎหมายได้ ดังคำบอกเล่าของ ประธานเด็กกำพร้า “กลุ่มลูกเหรียง” ที่ได้เล่าว่า “เด็กต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยครอบครัวทำงาน โดยเด็กร้อยละ 80 ถูกชักชวนให้กระทำความผิด เป็นผู้วางระเบิด เพื่อแก้แค้นเจ้าหน้าที่รัฐ และมีความหลายคนทางกลุ่มลงไปเยี่ยม พบว่าเด็กหลบมุมตามใต้ถุนบ้าน หลายคนหลบอยู่ในบ้าน เพราะมีความหวาดกลัวและระแวงอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีโอกาสได้ไปคุยทำให้ทราบว่า เด็ก ๆ รู้สึกเจ็บปวดไม่แพ้แม่ ที่เสียพ่อไปในเหตุการณ์ความไม่สงบ เด็กหลายคนตาเหม่อลอย เวลาคุยกันบางคนจิกผมไปด้วย เวลาเล่าเรื่องราวให้เราฟัง เด็ก ๆ ทุกคนจะบอกว่า รู้สึกเจ็บปวด เกือบกด กัดฟัน และรู้สึกเคียดแค้นกับการที่เขาต้องเสียพ่อซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวไปในเหตุการณ์ ”

๒.๕.๔ ปัญหาการเรียน

การสนับสนุน ส่งเสริมให้เด็กกำพร้าได้เรียนหนังสือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า อย่างไรก็ตามมีเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เด็กกำพร้า ซึ่งอาศัย อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ มีการเรียนอ่อน นอกจากเพราะผลกระทบมาจากปัญหาด้านสุขภาพจิต แล้ว สาเหตุอีกประการหนึ่ง คือพื้นฐานการเรียนของเด็กที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กกำพร้ามาจากโรงเรียนที่มีมาตรฐาน ที่แตกต่างกัน หากโรงเรียนเดิมที่เด็กกำพร้าเรียน เป็นโรงเรียนในชนบท ย่อมมีมาตรฐานที่แตกต่างจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เมื่อเด็กกำพร้ามาอยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าของมูลนิธิฯ ก็ส่งเด็กกำพร้าเข้าเรียนในโรงเรียน เทศบาลซึ่งมีมาตรฐานการเรียนที่แตกต่างจากโรงเรียนในชนบท ทำให้เด็กเรียนไม่ทัน กล่าวคือหากว่าเด็กได้รับการดูแล ส่งเสริมการเรียน เอาใจใส่จากครอบครัว และชุมชน เด็กก็จะไม่มีปัญหาในการเรียน แต่ถ้าครอบครัว หรือชุมชนไม่ดูแล เอาใจใส่การเรียนของเด็กกำพร้าก็อาจมีปัญหาได้

เด็กกำพร้าบางคนต้องหยุดเรียนกลางคันเนื่องจากมีปัญหาด้านทุนไม่เพียงพอ ดังคำบอกเล่าของนางสาววรรณกนก เปาะอิตเตาโอะ ประธาน “กลุ่มลูกเหรียง” ซึ่งได้กล่าวว่า “เด็กกำพร้าบางส่วนต้องออกจากโรงเรียนเพื่อมาช่วยครอบครัวทำงาน” ดังนั้นปัญหาด้านทุนการศึกษาไม่เพียงพอเป็นอีกปัญหาหนึ่ง ที่เด็กกำพร้าบางคนต้องเผชิญ การช่วยเหลือพวกเขาด้านทุนการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอีกประการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของอรรถพล ศตะภูริ ที่ทำการวิจัยเรื่อง “การช่วยเหลือเยียวยาสตรีหม้ายและเด็กกำพร้าเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)” ในการสรุปผลการวิจัย มิติด้านการศึกษา พบว่า เด็กกำพร้าต้องการทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาได้อย่างที่เคยวางแผนไว้ในขณะที่บิดายังมีชีวิตอยู่

บทที่ ๓

เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี

๓.๑ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี

๓.๑.๑ องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดปัตตานี

1) มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ

ที่ตั้ง

มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ตั้งอยู่ ณ 45 หมู่ที่ 1 ตำบล บานา อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (ศูนย์เด็กกำพร้าและยากจนอนาถาบ้านสุโหงปาแน, 2545 : 1:2)

อาจารย์ มรยัม สาเม๊ะ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือกำพร้าและผู้ด้อยโอกาส จึงได้ปรึกษากับเพื่อนสตรี และมีมติก่อตั้งศูนย์เด็กกำพร้าและยากจน อนาถาขึ้น ในปี พ.ศ. 2533 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เด็กยากจน และมุสลิมที่เข้ารับอิสลามใหม่ มีเยาวชนได้เข้าร่วมโครงการจำนวนหนึ่ง ในตอนแรกศูนย์ฯ เน้นการพัฒนาอาชีพ และ ความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 ได้เข้าร่วมโครงการ มหาวิทยาลัยชุมชนปัตตานีได้ เป็นเครือข่ายสวัสดิการเด็กกำพร้า ยากจน อนาถา ในชนบท

ศูนย์เด็กกำพร้าและยากจน อนาถาสุโหงปาแนได้รับการสนับสนุนทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นอย่างดี ทั้งสนับสนุนทางด้านกำลังใจ กำลังทรัพย์ ทำให้คณะทำงานมีกำลังใจในการทำงานเพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้า โดยสรุปแล้วศูนย์เด็กกำพร้าและยากจน อนาถาสุโหงปาแน มีวิวัฒนาการเติบโตด้วยแรงสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกจากแหล่งต่างๆรวมเป็นกองทุนที่สร้างอาคารและสถานที่มากกว่า 2 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2551 ได้ขอจดทะเบียนในนาม “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” โดยมีโครงสร้างเป็นฝ่ายต่างๆ คือ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพลานามัย ฝ่ายปฎิคมซ่อมแซม ฝ่ายพัสดุ และฝ่ายศาสนกิจ

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มูลนิธิดูแลอยู่ มีจำนวน 40 คน เป็นเด็กกำพร้าหญิงทั้งหมด กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 95 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบประมาณ 5%

ลักษณะการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการจัดหาอาหารการกิน และสิ่งจำเป็นต่างๆ ในชีวิตประจำวัน มีเด็กกำพร้าบางคนจะได้รับเงินพิเศษเป็นรายเดือน แต่ต้องช่วยทำงานด้วย เช่น กวาดบ้าน รีดผ้า เป็นต้น

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรมที่มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ จัดในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า กิจกรรมรายวัน ได้แก่ในช่วงเช้ามีการสอนอัลกุรอาน ภายหลังบริหาร จัดให้มีการผลิตเปลี่ยนหมอนเวียนอ่านข่าวในเวลาเช้า ในช่วงบ่าย ส่งเด็กไปเรียนระดับ ป.ว.ช. ที่สายบุรี 20 คน หลังละหมาดมัฆริบ มีการให้อาบน้ำ กลางคืนมีการสอนพิเศษ กิจกรรมรายเดือน ได้แก่ จัดให้มีการบรรยาย อบรมจริยธรรม ในทุกๆต้นเดือนอิสลาม มีการจัด

ค่ายอบรม ปีละ 2 ครั้ง จัดโครงการทัศนศึกษาและนันทนาการ นอกจากนี้ ทางมูลนิธิฯ จัดให้มีการสอนวิชาชีพต่างๆ โดยได้รับความร่วมมือ จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดปัตตานีมาช่วยสอนวิชาชีพดังกล่าว

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนหลักที่มูลนิธิฯ ใช้ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้น มาจากรายได้จากสวนผลไม้ และสวนยางซึ่งผู้บริหารของมูลนิธิฯ ได้นำเงินบริจาค จากบุคคลภายนอกมาซื้อสวนดังกล่าว ทำให้มูลนิธิฯ มีรายได้จากการขายยางและผลไม้มาเป็น ค่าใช้จ่ายในการบริหารช่วยเหลือเด็กกำพร้า ถึงแม้ว่าเป็นจำนวนที่ยังไม่เพียงพอกับความจำเป็นที่ต้องใช้ก็ตาม นอกจากนี้ทางมูลนิธิฯ ยังรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป ในรูปเงิน สิ่งของอุปโภค บริโภค และบางครั้งมูลนิธิฯ ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอกในรูปแบบของการทำโครงการเมื่อโครงการจบลง ความช่วยเหลือนั้นก็สิ้นสุดไปด้วย

๓.๑.๒ องค์กรเอกชนที่ไม่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดปัตตานี

1) ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาตรุลฮาซานาต (มูลนิธิลูกมานุลฮาгим)

ที่ตั้ง

ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาตรุลฮาซานาต ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 ตำบล ตะโล๊ะมะนะ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด ปัตตานี

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อับดุลรอซิด, 2555, มกราคม 12)

ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาตรุลฮาซานาต ตั้งเดิมอยู่ภายใต้การดูแลมัสยิดบ้านเบอร์แสง ตั้งอยู่ที่อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดยะลา โดยที่ศูนย์ฯ ได้เช่าบ้านใกล้ๆ กับมัสยิดเป็นสำนักงานของศูนย์ มีเด็กกำพร้าชายพักอยู่ที่สำนักงานของศูนย์ จำนวน 15 คน และยังมีเด็กกำพร้าบางส่วนที่ศูนย์ให้ความช่วยเหลือพักอยู่ที่บ้านกับครอบครัว ประมาณปี พ.ศ.2550 ศูนย์ฯ ได้โอนไป อยู่ภายใต้การดูแลของ มูลนิธิลูกมานุลฮาгим ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 2 ตำบลบาโระ อำเภอยะหา จังหวัดยะลา และศูนย์เด็กกำพร้ายังคงตั้งอยู่ ณ บ้านเบอร์แสง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดยะลา แต่เนื่องจากสภาพไม่ค่อยอำนวย จึง ย้ายมาตั้งสำนักงานที่ หมู่ที่ 2 ตำบล ตะโล๊ะมะนะ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัด ปัตตานีโดยที่ได้รับความอนุเคราะห์ให้ตั้งสำนักงานอยู่ในที่ดินของโรงเรียนนักคิดวิทยา

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

การดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้าของศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาตรุลฮาซานาต แบ่งเป็น สามกลุ่ม

กลุ่มที่ 1 มีจำนวน 10 คน เป็นเด็กที่อยู่กับศูนย์โดยที่ทางศูนย์เป็นผู้รับเลี้ยง

กลุ่มที่ 2 มีจำนวน 63 คน ดูแลเป็นรายเดือน

กลุ่มที่ 3 มีจำนวน 114 คน ดูแลเป็นรายปี

สาเหตุกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 80% และ กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 20 %

ลักษณะการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

การดูแลให้ความช่วยเหลือของศูนย์ฯ ต่อเด็กกำพร้ามีความแตกต่างกัน ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม โดยที่กลุ่มที่ 1 รับเด็กกำพร้ามาเลี้ยงดูที่ศูนย์ฯ โดยมีอาจารย์อับดุลรอซิดเป็นผู้ดูแลเลี้ยงพร้อมๆ กับบุตรของตนเอง ด้วยการดูแลทุกอย่างทั้งอาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้ความ

ช่วยเหลือด้วยการให้มอบทุนการศึกษา เป็นรายเดือนๆ ละ 600 - 800 บาท และกลุ่มที่ 3 ให้ความช่วยเหลือด้วยการให้มอบทุนการศึกษา เป็นรายปี เป็นเงินชะกาด ที่มูลนิธิฯเป็นผู้จัดหามาให้

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรมที่ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาदारुลาซานาต จัดให้กับเด็กกำพร้าคือสำหรับเด็กกำพร้าที่อยู่กับศูนย์ ในภาคกลางวัน เด็กจะเรียนหนังสือที่โรงเรียนภาคติวิทยาซึ่งอยู่ ใกล้กับศูนย์ ส่วนในเวลากลางคืนจะมีการสอนพิเศษ (กิตาป) มีการสอนอัล-กุรอานระบบกิรออาตี มีการสอนดูอาขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้า เป็นต้น สำหรับ เด็กกำพร้าที่อยู่บ้านกับครอบครัว ทางศูนย์จะจัดให้มีประชุม อบรมเด็กกำพร้า ในทุก ๆ 3 เดือน เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกรรมการของศูนย์ และเด็กกำพร้า

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนหลักที่ศูนย์ ฯ ใช้ในช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้น มาจากการรับบริจาคทั่วไป จากผู้มีจิตศรัทธา จากมูลนิธิบางครั้งได้รับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาจากประเทศมาเลเซีย และบางครั้งก็ใช้ทุนส่วนตัวของผู้ดูแลเด็กกำพร้าเอง

2) มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี

ที่ตั้ง

มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานีตั้งอยู่ ณ 8/5 หมู่ที่ 3 ตำบล ตะลุโบะ อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.นาซอรี รอเนิง, 2555, มกราคม 12)

มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานีเป็นองค์กรเอกชนที่ได้รับอนุญาตจดทะเบียนเป็น นิติบุคคล เลขทะเบียน 4477 เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2533 ด้วยความร่วมมือของบรรดานักวิชาการและข้าราชการในพื้นที่ซึ่งริเริ่มและก่อ ตั้งโดยอาจารย์เจ๊ะสะปิอิง บารูและคณะ ด้วยความมุ่งหวังที่จะสร้างองค์กรการกุศลเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือ พัฒนา เกื้อหนุนในสังคมบนพื้นฐานของหลักจริยธรรมอันดีงามของอิสลามเป็นองค์กรด้านการกุศล ที่เน้นหนักด้านสงเคราะห์เด็กกำพร้า มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี นับว่าเป็นองค์กรที่มีบทบาทต่อสังคมเป็นอย่างมากซึ่งเป็นองค์กรที่รู้จักใน สังคมและได้รับความเชื่อถือจากสังคมทั้งในและต่างประเทศเมื่อก่อนสำนักงานมูลนิธิอยู่ที่อื่นมาตั้ง ณ ที่ปัจจุบันในปี พ.ศ.2548

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มูลนิธิให้ความช่วยเหลือจำนวน ทั้งหมดประมาณ 1,200 คน โดยที่เด็กส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านกับครอบครัว มีเด็กเรียนอยู่ที่โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์ ปัตตานี 20 คน เด็กเรียนอยู่ที่โรงเรียนอิสลามียะฮ์ยะลา 50 คน เด็กอยู่ที่ศูนย์เด็กกำพร้าบ้านเอเมเรต สตูล 70 คน กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 70 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 30 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าตั้งแต่ เด็กอายุ 8 ปี จนถึงระดับอุดมศึกษาด้วยการมอบทุนให้แก่เด็กกำพร้าเป็นรายเดือนๆละ 1,000 บาท นอกจากนี้ ยังให้ความช่วยเหลือด้วยการมอบเครื่องอุปโภค บริโภคตามโอกาสและความเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรมที่มูลนิธิดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่โครงการเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้า ตามโอกาส และความเหมาะสม โครงการทัศนศึกษาเพื่อให้เด็กกำพร้าได้รับประสบการณ์และความรู้นอกห้องเรียน โครงการค่ายอบรมฤดูร้อน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม โครงการส่งเสริมเรียนพิเศษ โครงการกุรบาน โครงการละศีลอดกับครอบครัวเด็กกำพร้า เป็นต้น

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนหลักที่มูลนิธิ ใช้ในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้น มูลนิธิ รับทุนหลักจากประเทศสหรัฐอเมริกาบิเมเรต นอกจากนี้มูลนิธิ ยังรับบริจาคทั่วไปจากผู้มีจิตศรัทธา

3) ศูนย์ประสานงานเครือข่ายการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ที่ตั้ง

ศูนย์ประสานงาน ฯ ตั้งอยู่ ณ 50 / 2 บ้านปาลัส ซอย อามูบัก 2 หมู่ที่ 5 ตำบลลางา อำเภอ มายอ จังหวัด ปัตตานี

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (เตหาวอ สาและ. 2555, มกราคม 17)

ศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2547 โดยมีนางเตหาวอ สาและ ซึ่งทำงานเกี่ยวกับการเยียวยาแม่หม้ายอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบในภาคใต้ ได้พบว่ามีเด็กกำพร้าจำนวนมากที่มีความเป็นอยู่อย่างยากลำบาก ไม่ได้รับการช่วยเหลือ นางจึงรวมตัวกับเพื่อนๆ ตั้งศูนย์ดังกล่าวขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้าที่มีอยู่ในพื้นที่ให้มีคุณภาพ และมีความต่อเนื่องโดยไม่แยกศาสนาและเพศ ตลอดจน ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เด็กกำพร้าได้มีที่เรียนหนังสือรวมทั้ง รวบรวมข้อมูลที่มีการดูแลเด็กกำพร้าที่มีอยู่เพื่อต่อยอดให้เกิดประสิทธิภาพของการช่วยเหลือ ในปีพ.ศ. 2549 การจัดตั้งศูนย์ฯ ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาเพื่อน และคนอื่นๆ ซึ่งเป็นข้าราชการมากยิ่งขึ้น จึงทำให้การทำงานขยายวงกว้าง มีผู้ประสานในจังหวัดปัตตานีและจังหวัดอื่นเพิ่มขึ้น

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่ศูนย์ฯ ดูแลให้ความช่วยเหลือมีทั้งที่ นับถือศาสนาอิสลามซึ่งมี จำนวน ประมาณ 850 คนเด็กกำพร้าที่เป็นชาวพุทธมีประมาณ 800 คน โดยที่กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไปประมาณ 30 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 70 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

งานหลักของศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในการดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นคือ เป็นผู้ประสานงานแหล่งสนับสนุนในเรื่องทุนการศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า และเป็นผู้ประสาน งานหาผู้อุปถัมภ์ให้แก่เด็กกำพร้า

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรมที่ศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการคือ รวบรวมข้อมูลเด็กกำพร้าใน 33 อำเภอ เด็กกำพร้าทั่วไปและเด็กกำพร้าที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบของพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้ที่มีอยู่ในการดูแลของรัฐเอกชนและเด็กกำพร้าที่ตกสำรวจไม่ได้มีการดูแล

ประสานงานเครือข่ายให้การเก็บข้อมูลเข้ามายังระบบของเครือข่ายในการช่วยเหลือต่อไปเป็นจำนวน 1,000 กว่าคน ดำเนินการเพื่อก่อตั้งมูลนิธิการช่วยเหลือเด็กกำพร้าใน 3 จังหวัดภาคใต้ในอนาคต

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนหลักที่ ศูนย์ ฯ ดำเนินการช่วยเหลือเด็กกำพร้า มาจากการรับบริจาคทั่วไป

4) มัสยิดอัสสะออวน

ที่ตั้ง

มัสยิดอัสสะออวน ตั้งอยู่ ณ ตำบล บางปู อำเภอ ยะหริ่ง จังหวัด ปัตตานี

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อิหม่ามอับดุลอาซีซ, 2555, มกราคม 15)

มัสยิดอัสสะออวน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าตามคำสอนของศาสนาอิสลามมาตลอด ทางมัสยิดจึงดำเนินการให้การดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามาเป็นเวลานานเป็นเวลาประมาณ 20 ปี แต่การดูแลอย่างเป็นระบบ เริ่มขึ้นประมาณ ปี พ.ศ.2548 เป็นต้นมา ค่อยๆพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการดูแล ให้การช่วยเหลือเด็กกำพร้าเป็นรูปธรรมมากขึ้นทั้งด้านการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้าและการส่งเสริมสนับสนุนเด็กกำพร้าด้านการศึกษา

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแล/ให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มัสยิดอัสสะออวน ดูแลให้ความช่วยเหลือมี จำนวน ประมาณ ประมาณ 100 คน กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 95% กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 5 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มัสยิดอัสสะออวน ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการให้ทุนเป็นรายเดือนๆละ 300 บาท ส่วนเด็กที่เรียนดีจะให้ทุนการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ในบางครั้งทางมัสยิดอัสสะออวนจะมอบความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้าด้วยการมอบเครื่องอุปโภค บริโภค ตามโอกาส และความเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทางมัสยิดมัสยิดอัสสะออวนจัดให้มีการเรียนศาสนาระดับพื้นฐานแก่เด็กกำพร้าที่มัสยิด และจะจัดให้มีกิจกรรมสำหรับเด็กกำพร้าที่มัสยิดทุกๆเดือน นอกจากนี้แล้วเมื่อมีหน่วยงานภายนอกมาขอจัดกิจกรรมกับเด็กกำพร้า ทางมัสยิดจะอำนวยความสะดวกให้ตามความเหมาะสม

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนหลักที่ มัสยิดมัสยิดอัสสะออวน ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นมาจากแหล่งที่หลากหลาย ส่วนหนึ่งมาจากการขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการในหมู่บ้านเป็นรายเดือนๆละ 100 บาท นอกจากนี้มัสยิด มีกิจการบริการน้ำประปาแก่ชาวบ้าน รายได้จากเก็บค่าประปาส่วนหนึ่งสามารถช่วยเหลือเด็กกำพร้า ทุนส่วนหนึ่งมาจากการตั้งกล่องรับบริจาคเพื่อเด็กกำพร้าตามร้านต่างๆในตำบล และทุนจากการบริจาคทั่วไปของมีจิตศรัทธา

๓.๒ แนวทางการทำงานของ องค์การเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี

๓.๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้ามีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ในส่วนขององค์การเอกชนในจังหวัดปัตตานีนั้น มีกิจกรรมทางศาสนาหลายประการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกำพร้าเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การเอกชนที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า สามารถวางแผนจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้ามากกว่าองค์กรอื่น ที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า ดังนั้น “ มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ” ซึ่งมีเด็กกำพร้าหญิงอยู่ที่มูลนิธิ ประมาณ 40 คนมีกิจกรรมทางศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมคือ การจัดให้เด็กกำพร้าได้เรียนอัลกุรอานจัดให้เด็กกำพร้าดูอาขอพรต่อพระเจ้าทุกวัน มีการติดตามให้เด็กกำพร้าได้ละหมาดพร้อมๆกันวันละ 5 เวลา มีการตักเตือน แนะนำ ให้โอวาท จัดให้มีการบรรยาย อบรมจริยธรรม เป็นต้น ในส่วนขององค์กรดูแลเด็กกำพร้า ที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อเลี้ยงดูดูแลเด็กกำพร้า มีการวางแผนจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้า เช่นกัน “ ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาदारูลฮาซานาต ” มีการสอนดูอาขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้า ให้แก่เด็กกำพร้า จัดให้มีประชุม อบรมเด็กกำพร้า ส่วน “ มัสยิด อัดตะอาวัน ” จัดให้มีการเรียนศาสนาในระดับพื้นฐานแก่เด็กกำพร้าที่มัสยิด

๓.๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานและจัดหาสถานที่เรียนอัลกุรอาน

องค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี ก็ตระหนักถึงความสำคัญในการสอนอัลกุรอานให้แก่เด็กกำพร้า จึงได้สนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน และจัดหาสถานที่ให้พวกเขาเรียนอัลกุรอาน โดยที่ “ มัสยิดอัดตะอาวัน ” บ้านบางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี จัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานที่มัสยิด ซึ่งเด็กกำพร้าส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัวที่บ้าน การสอนอัลกุรอานจะดำเนินการในช่วงค่ำ เด็กกำพร้าส่วนใหญ่อยู่ในหมู่บ้าน บางปู การเรียนอัลกุรอานที่มัสยิดในช่วงค่ำ จึงไม่มีปัญหา แต่อย่างไรก็ตาม องค์การดูแลเด็กกำพร้า บางองค์กรส่งเสริม และจัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานที่ศูนย์ หรือที่ทำการมูลนิธิ เช่น “ ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาदारูลฮาซานาต ” หมู่ที่ 2 ตำบล ตะโล๊ะมะมะนา อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัด สำนักงานที่ปัตตานี โดยที่จะจัดให้เด็กกำพร้าส่วนหนึ่งซึ่งอาศัยอยู่ที่ศูนย์ เรียนอัลกุรอานในช่วงค่ำเช่นกัน ส่วน “ มูลนิธิเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ” อ.เมือง จ.ปัตตานี จัดให้เด็กกำพร้าซึ่งอยู่พักอยู่ที่มูลนิธิ ได้เรียนอัลกุรอานในช่วงเช้า สำหรับ “ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี ” หมู่ที่ 3 ตำบล ตะลุโบะ อำเภอเมือง จังหวัด ปัตตานี ซึ่งเด็กกำพร้าที่มูลนิธิ ดูแลให้ความช่วยเหลืออยู่กับครอบครัวที่บ้าน ทางมูลนิธิก็ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานเช่นกันโดยที่มูลนิธิจะกำหนด ชูเราะห์ที่ชัดเจนจากอัลกุรอานให้เด็กกำพร้าได้ไปศึกษาและท่องจำ หลังจากนั้นทางมูลนิธิจะกำหนดวันเวลา เพื่อให้เด็กกำพร้ามาอ่านและท่องจำ พร้อมกับมอบทุนการศึกษาให้

๓.๒.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนวิชาสามัญและจัดหาสถานที่เรียน

องค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี บางองค์กรเลือกโรงเรียนที่อยู่ใกล้กับสถานที่พักของเด็กกำพร้า เช่น “ ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาदारูลฮาซานาต ” อ.ทุ่งยางแดง จ.ปัตตานี ให้เด็กกำพร้าบางส่วนที่ตนดูแลอยู่ที่ศูนย์ เข้าเรียนในโรงเรียน สามัคคีวิทยา ซึ่งอยู่ใกล้กับศูนย์ เด็กสามารถเดินทางไปเรียนได้ องค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี บางองค์กร มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กร จึงส่งเด็กกำพร้าให้เรียนระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในโรงเรียนภายใต้การดูแลขององค์กรเอง ได้แก่ “ มูลนิธิ บ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ” มีโรงเรียน “ ดารุลบารอกะฮ์ ” เปิดสอนระดับประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีองค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี บางองค์กรส่งเด็กกำพร้าระดับ

มัธยมศึกษาเข้าเรียนในโรงเรียนที่มี ผู้บริหารหรืออาจารย์ ซึ่งองค์กรรู้จักและไว้วางใจ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการติดตามดูแลเด็กกำพร้า ได้แก่ “มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” หมู่ที่ 3 ตำบล ตะลุโบะ อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี ได้ส่งนักเรียนที่มูลนิธิฯ ดูส่วนหนึ่งไปเรียนในโรงเรียน อิสลามพัฒนศาสตร์ ตำบล บางปู อำเภอ ยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และส่งนักเรียนบางส่วนเข้าเรียนในโรงเรียน อิสลามียะห์ ตำบล สะเตง อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา เนื่องจากผู้บริหารของมูลนิธิฯ รู้จักกับผู้บริหาร และอาจารย์ ของโรงเรียนทั้งสองเป็นอย่างดี องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี บางองค์กรสนับสนุนให้เด็กกำพร้า ได้เรียนถึงระดับอุดมศึกษา โดยที่บางองค์กรจะให้เด็กกำพร้าเลือกเรียนระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย ในประเทศ ตามความถนัดของนักเรียนเอง องค์กรดังกล่าวได้แก่ “ มัสยิดอัตตะอากูน ” บ้านบางปู อ.ยะหริ่ง จ. ปัตตานี และ “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” หมู่ที่ 3 ตำบล ตะลุโบะ อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี

๓.๒.๔ ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานีบางองค์กร นอกจากมีเป้าหมายเพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยตนเองแล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วย องค์กรนั้นคือ “ ศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัด ชายแดนใต้” อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานีซึ่งองค์กรนี้สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ส่วนหนึ่งได้แก่ การประสานกับหน่วย งานของรัฐคือ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการร่วมมือจัดกิจกรรมช่วยเหลือเด็กกำพร้า นอกจากนี้ ศูนย์ฯ ยังมีการประสานและร่วมมือกับตัวแทนของศูนย์ ทั้งสาม จังหวัด ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้าเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านทุนและหาผู้อุปการะ เด็กกำพร้า และมีองค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานีบางองค์กรได้ประสานและร่วมมือกับองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในประเทศมาเลเซีย เพื่อจัดตั้งเครือข่ายองค์กรช่วยเหลือเด็กกำพร้าอาเซียน องค์กรดังกล่าวคือ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ” อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี

๓.๒.๕ จัดอบรมเด็กกำพร้า

การอบรมเด็กกำพร้าเป็นหนึ่งในแนวทางการทำงานหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้เด็กกำพร้ามีความรู้ มีประสบการณ์ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามซึ่งการจัดอบรมของแต่ละองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาส ในจังหวัดปัตตานีมีองค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้าจัดอบรมเด็กกำพร้าในวาระและโอกาสที่แตกต่างกัน บางองค์กรจัดอบรมเด็กกำพร้าทุกสัปดาห์ได้แก่ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี มีบางองค์กร เช่น “ศูนย์เด็กกำพร้าและอนุภาคารุลฮานาต” อ.ทุ่งยางแดง จ.ปัตตานี จะจัดอบรมเด็กกำพร้า สามเดือนต่อครั้ง แต่บางองค์กรจัดอบรมเด็กกำพร้า ในช่วงปิดเรียน ภาคฤดูร้อน ซึ่งสามารถจัดได้หลายวัน หรืออาจจัด เป็นค่ายฤดูร้อน องค์กรดังกล่าวได้แก่ “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” หมู่ที่ 3 ตำบล ตะลุโบะ อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี

๓.๒.๖ มอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า

การมอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า ถือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี ซึ่งการมอบทุนของแต่ละองค์กรให้แก่เด็กกำพร้าที่มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถและวิธีการของแต่ละองค์กร “ ศูนย์เด็กกำพร้าและอนุภาคารุลฮานาต ” ให้ความช่วยเหลือด้วยการให้มอบทุนการศึกษา เป็นรายเดือนๆ ละ 600 - 800 “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” ให้ทุนแก่เด็กกำพร้าเป็นรายเดือนๆละ 1,000 บาท “มัสยิดอัตตะอากูน” ให้ทุนแก่เด็กกำพร้าเป็นรายเดือนๆละ 300 บาท

ในส่วนของ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า จะดูแลเด็กกำพร้าโดยการจัดหาอาหาร การกิน เสื้อผ้าให้เด็ก ส่วนการมอบทุนที่เป็นเงินนั้นจะมอบให้แก่นักเรียนที่ช่วยงานมูลนิธิฯ

๓.๒.๗ เยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า

องค์กรดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี ที่มีโครงการเยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้าคือ “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” โดยผู้ที่ได้รับหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงของเด็กกำพร้าจะไปเยี่ยมเด็กกำพร้าและครอบครัวตามโอกาสและ วัน เวลาที่เหมาะสม

๓.๒.๘ จัดทัศนศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า

องค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กร จัดให้มีโครงการทัศนศึกษาแก่เด็กกำพร้าขึ้นตามวัน เวลาที่เหมาะสม โดยที่บางองค์กร จะเน้นพาเด็กกำพร้าไปน้ำตก หรือ ทะเลองค์ดังกล่าวคือ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” ส่วนองค์กรอื่นๆ จะพาเด็กกำพร้าไป ทัศนศึกษา ตามสถานที่ต่างๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมและให้ประโยชน์ต่อเด็กกำพร้า โดยที่องค์กรส่วนใหญ่จะจัดให้มีทัศนศึกษา 1 ครั้งต่อปี องค์กรดังกล่าวได้แก่ “มูลนิธิ ส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี”

๓.๒.๙ จัดโครงการเนื่องในโอกาส ในวันสำคัญทางศาสนา

๓.๒.๙.๑ โครงการละศีลอดในเดือนรอมฎอน

องค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้า ในจังหวัดปัตตานีบางองค์กร จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับครอบครัว คือ “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” และ “ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาदारुลาซานาต” มีบางองค์กร จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับชุมชน ได้แก่ “มัสยิดอัตตะฮาวูน” โดยที่ในเดือนรอมฎอน จะจัดให้มีการละศีลอดร่วมกันที่มัสยิด

๓.๒.๙.๒ โครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า

องค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานีที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า บางองค์กรได้จัดโครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้าขึ้นด้วยการรับบริจาคคว่ำ แพะ หรือเงินทอง แล้วจัดให้มีการเชือดสัตว์กุรบานขึ้นในวันอีดิลอัฎฮา เพื่อแจกจ่ายให้เด็กกำพร้า และครอบครัว องค์กรดังกล่าวได้แก่) “มูลนิธิเพื่อมูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” และ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ”

๓.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดปัตตานีในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

๓.๓.๑ ปัญหาและอุปสรรคภายในองค์กร

1) อุปสรรคด้านผู้ดูแลเด็กกำพร้าไม่เพียงพอ

องค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานีที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าบางองค์กรมีผู้ดูแล หรือพี่เลี้ยงที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจำนวนไม่เพียงพอ ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการดูแลเด็กกำพร้า เนื่องจาก เด็กกำพร้าต้องการการเอาใจใส่ การดูแลที่ใกล้ชิด มากกว่าเด็กทั่วไป การมีพี่เลี้ยงหรือการมีพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลที่ไม่ทั่วถึง เพราะมีจำนวนน้อยจึงเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี ซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าต้องเผชิญ ดังคำให้สัมภาษณ์ของ อ.นาซอรี(2555, มกราคม 12)

ผู้ดูแลเด็กกำพร้า “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” ซึ่งเขาได้กล่าวว่า “เราไม่สามารถที่จะติดตามดูแลเด็กกำพร้าที่เราให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดได้ เนื่องจากเรามีพี่เลี้ยงที่คอยดูแลเด็กกำพร้าจำนวนน้อย”

2) ผู้บริหารองค์กรไม่มีเวลาดูแลองค์กรอย่างเต็มที่

ผู้บริหารองค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี บางคนยอมรับว่าเขาไม่มีเวลาไปดูแลเด็กกำพร้าเลย ทำให้องค์กรดูแลเด็กกำพร้าไม่ค่อยมีผลดีเท่าที่ควร ดังคำให้สัมภาษณ์ของ อ.ซาฟิอีย์ บารู ประธาน “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” เขากล่าวว่า “ตอนนี้ผมไม่ค่อยมีเวลาไปดูมูลนิธิ เท่าใดนัก เพราะมีงานมาก ทำให้มูลนิธิดูแลเด็กกำพร้า บกพร่องไปบ้าง” เช่นเดียวกับคำบอกเล่าของ อ.ว่าที่ร้อยตรี อับดุลฮาฟิซ ฮิลเล (2555, มกราคม 14) ซึ่งเป็นผู้บริหารคนหนึ่งของ “ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาธารุลฮาซานาต” เขาได้เล่าว่า “เรามายเยี่ยมดูแลเด็กกำพร้าบ่อยๆ ครั้ง เพราะมีงานมาก ไม่ค่อยมีเวลามายเยี่ยมบ่อยๆ สิ่งนี้ก็นับว่าเป็นปัญหา ที่เราต้องหาทางแก้”

๒.๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคภายนอกองค์กร

1) อุปสรรคด้านทุนไม่เพียงพอ

แหล่งที่มาของทุนซึ่งองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นสามารถแบ่งเป็นสองแหล่งด้วยกัน คือ แหล่งทุนที่มาจากในประเทศเป็นหลัก และ แหล่งทุนที่มาจากต่างประเทศเป็นหลัก

องค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานีที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนในประเทศเป็นหลักนั้น ส่วนมากจะใช้วิธีการ รับบริจาคทั่วไป รับทุนจากต ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ของผู้นำองค์กร ซึ่งจำนวนที่ได้รับไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ได้รับบริจาคเป็นเงิน แต่บางครั้งได้รับบริจาคเป็นสิ่งของ และอาหาร เงินที่ได้รับบริจาคมานั้นไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่องค์กรใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ส่วนอาหารที่ได้รับบริจาคมาก็ไม่เพียงพอเช่นกัน ยกเว้นในเดือนรอมดอน ในเดือนนี้ นั้นองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจะได้รับการบริจาคอาหาร เครื่องดื่มมากกว่าเดือนอื่น ซึ่งเพียงพอต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เมื่อทุนที่ได้รับบริจาคไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามีหลายองค์กรที่ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือทุนของกรรมการขององค์กร เช่น “ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาธารุลฮาซานาต” เช่นเดียวกับ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ”

ในส่วนขององค์กรซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลักนั้น นับว่ายังไม่เพียงพอเช่นกันซึ่ง ในจังหวัดปัตตานี มีองค์กรที่ใช้ทุนจากแหล่งต่างประเทศเป็นหลักได้แก่ “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” โดยที่รับทุนจาก ประเทศสหรัฐอเมริกาหรืออิมเมเรต เป็นหลัก มูลนิธิฯ มอบทุนให้เด็กกำพร้า เดือนละ 1,000 บาท อย่างไรก็ตาม ทุนที่องค์กรเอกชนรับมาจากแหล่งทุนต่างประเทศเพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้น ก็ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้

๓.๔ สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี

๓.๔.๑ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งมีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย

ก. ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าที่พักอยู่ ณ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” อำเภอ เมือง จังหวัด ปัตตานี ซึ่งเป็นเด็กกำพร้าหญิงทั้งหมดไม่ค่อยพบนิสัยที่ก้าวร้าวเหมือนกับเด็กกำพร้าชายที่พักอยู่ในสถานที่ซึ่งองค์กรเอกชนอื่น

แต่มีเด็กกำพร้าบางคนมีนิสัยที่ชอบลักเล็กขโมยน้อยในขณะเดียวกันมีเด็กกำพร้าบางส่วนมีนิสัยที่ชอบพูด ไม่ตรงกับความจริง หรือพูดปด ดังคำให้สัมภาษณ์ ของ อาจารย์ อิสมาอีล (2555, มกราคม 21) หนึ่งในผู้บริหาร “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” เขาได้กล่าวว่า “เด็กอยู่ที่ที่เราพยายาม อบรมนิสัยอุปนิสัยให้เด็กอย่างดีที่สุด แต่ก็มีเด็กกำพร้าบางคนที่ยังมีนิสัยชอบลักขโมย และบางคนพูดไม่ตรงกับความจริง แต่เด็กส่วนมากมีนิสัยดี ไม่ค่อยมีปัญหา เด็กกำพร้ามีความประทับใจการดูแล เอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ ”

อย่างไรก็ตามเด็กกำพร้าชายบางส่วนภายใต้การดูแลของ “ศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาจารุลหาซานาต” (มูลนิธิลูกมานูลฮาгим) พักอาศัยอยู่ที่สำนักของศูนย์ ซึ่งเป็นบ้านชั้นเดียวที่ค่อนข้างเล็ก มีอาจารย์ อับดุลรอซิด เป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กกำพร้าพร้อมกับลูกของตนเอง “อับดุลรอซิด” เล่าว่า “เด็กกำพร้าที่มีนิสัยดี ไม่ก้าวร้าว ผมพยายามอบรมเลี้ยงดูพวกเขาเหมือนกับเป็นลูกของตนเอง” สอดคล้องกับให้สัมภาษณ์ ของ อาจารย์ “มุสโตฟา” ที่สอนอยู่ในโรงเรียน ภัคดีวิทยาซึ่งตั้งอยู่ใกล้ๆกับ “ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาจารุลหาซานาต” มีเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งเรียนอยู่ที่นั่น อาจารย์ “มุสโตฟา” ได้กล่าวว่า “บ้านที่ อ.อับดุลรอซิดอยู่กับครอบครัวและเด็กกำพร้า ดูแล้ว ค่อนข้างจะคับแคบ แต่พวกเขาไม่มีปัญหาอะไร ดูแล้วมีความสุขดี” ตรงกับการสังเกตพฤติกรรมเด็กกำพร้าของผู้วิจัยและคณะวิจัยในครั้งที่สัมภาษณ์ พวกเขา โดยที่เมื่อได้พบผู้วิจัยและคณะ พวกเขาให้สละมและจับมือผู้วิจัยและคณะมาจูบ พูดจาสุภาพ หน้าที่ยิ้มแย้ม เมื่อคณะวิจัยถามว่า “ ชอบอยู่ที่นี้หรืออยู่ที่บ้านมากกว่า” พวกเขาตอบว่า ชอบอยู่ที่นี้มากกว่า และเมื่อคณะวิจัย จะกลับ พวกเขาให้สละม และจับมือผู้วิจัยและคณะมาจูบอีกครั้งหนึ่ง ในส่วนของเด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ในหอพักของโรงเรียน โดยรวมแล้วมีอุปนิสัยไม่ได้แตกต่างไปจากนักเรียนทั่วไปนัก เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียน มิได้จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าเฉพาะแต่มักจะจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนทั่วไป

ข . ด้านการเรียน

ในส่วนของเด็กกำพร้าที่พักอยู่ ณ “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” อำเภอ เมือง จังหวัด บัตตานี ซึ่ง เป็นเด็กกำพร้าหญิงทั้งหมดนั้น การเรียนของเด็กกำพร้าซึ่งเรียนอยู่ในโรงเรียน “จารุลบารอกะฮ์” โดยทั่วไปแล้วไม่มีปัญหา สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนคนอื่นๆ ที่ไม่ใช่เด็กกำพร้าได้ อย่างไรก็ตาม มีเด็กกำพร้าจำนวน 7 คน ที่เรียนศาสนาเพียงอย่างเดียว ไม่ได้เรียนสามัญ ร่วมกับเพื่อนๆ ในโรงเรียน “จารุลบารอกะฮ์” เด็กกำพร้ากลุ่มนี้ เลือกเรียนสามัญ โดยระบบทางไกล (ก.ศ.น.) “อาจารย์ อิสมาอีล” หนึ่งในผู้บริหาร “มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” กล่าวถึงการเรียนของเด็กกำพร้ากลุ่มนี้ว่า “กลุ่มนี้ไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการเรียน (ก.ศ.น.) เท่าไรนัก ผู้ดูแลต้องคอยแนะนำ ติดตามการเรียนของกลุ่มนี้อยู่เสมอ”

ค . ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณูปโภค

สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของเด็กกำพร้าที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชนซึ่งมีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย ในจังหวัดปัตตานี คือ “ มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ” โดยภาพรวมแล้วค่อนข้างดี มีอาคารเรียน อาคารหอพัก ห้องพยาบาล ห้องสมุด สถานที่สำหรับละหมาดรวม สถานที่สำหรับรับประทานอาหาร มีสนามเด็กเล่น ทั้งสนามที่เป็นทราย และคอนกรีต มีสถานที่สำหรับพักผ่อน มีต้นไม้ซึ่งให้ความร่มรื่น สำหรับการรักษาความสะอาดนั้น มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายความสะอาดคอยดูแล กำหนดกฎเกณฑ์ด้านการรักษาความสะอาด โดยที่ในตอนเช้าและเย็นเด็กจะต้องเข้าแถวทำความสะอาดร่วมกัน ในวันเสาร์ มีการตรวจสภาพอุปกรณ์ทำความสะอาด มีการตรวจความเรียบร้อยของการวางรองเท้า การจัดเสื้อผ้า มีการลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่รักษาความเรียบร้อย และมีการให้รางวัลแก่ผู้ที่รักษาความสะอาดและเรียบร้อย อย่างไรก็ตามสถานที่นอนของเด็กกำพร้าค่อนข้างแคบเนื่องจากใช้นอนรวมกัน อากาศถ่ายเทไม่ค่อยดีนัก หากได้รับการ

พัฒนาในส่วนนี้เป็นการเติมเต็มที่ให้ประโยชน์ต่อเด็กกำพร้า เช่นเดียวกับจำนวนพัสดุมียังมีน้อยไม่เพียงพอ กับความต้องการของเด็ก หากสามารถเพิ่มจำนวนพัสดุมิให้แก่เด็กย่อมเป็นสิ่งให้ประโยชน์แก่เด็กเช่นกัน

ในส่วนของ “ศูนย์เด็กกำพร้าและอนุบาลารุสหาซานาต” (มูลนิธิลูกมานูสหากิ) ซึ่งมีเด็กกำพร้า จำนวนหนึ่งอาศัยอยู่ที่ศูนย์ กับ อ. อับดุลรอซิดและครอบครัว มีศูนย์ ซึ่งเป็นบ้านชั้นเดียวที่ไม่ใหญ่นัก หาก เทียบกับจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในบ้านแล้ว นับว่ายังคับแคบอยู่ แต่พวกเขายู่อย่างมีความสุข

๓.๔.๒ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย

ก . ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัด ปัตตานีให้การดูแลช่วยเหลือ โดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยทั่วไปอุปนิสัยของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กกำพร้า ส่วนการช่วยเหลือขององค์กรเอกชนที่มีต่อเด็กกำพร้า มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมา ตัวอย่างที่เด็กกำพร้าเติบโตในชุมชนที่เข้มแข็ง สภาพแวดล้อมที่ดี และการเลี้ยงดูในครอบครัวที่อบอุ่น ซึ่งส่งผลให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ได้แก่เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี โดยมี “มัสยิดอัสซะอาน” เป็นผู้บริหารดูแลให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้า โดยประสานขอความอนุเคราะห์จาก นักธุรกิจและข้าราชการในชุมชน ตลอดจนรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป แล้วนำเงินที่ได้ รวมกับการเก็บค่าบริการน้ำประปาของมัสยิด มาให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้า เมื่อมัสยิดจัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้า ผู้ปกครองของเด็ก ตลอดจนชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่งผลให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ดังคำบอกเล่าของ “อาชียะห์” หนึ่งในจำนวนเด็กกำพร้าที่พ่อเสียชีวิต เธอมีพี่น้อง 6 คน พี่คนโตต้องหยุดเรียนมาทำงาน ส่วนเธอจะเข้าอุดมศึกษาในปีนี้ แม่ของเธอทำงานรับจ้างทั่วไป และทำขนมขาย รายได้ประมาณ เดือนละ 3,000 บาท เธอเองอีกสองคนได้รับเงินช่วยเหลือจากมัสยิด “อัสซะอาน” เดือนละ 300บาท รวมสามคน เดือนละ 900บาทซึ่งเป็นจำนวนที่ไม่มาก อย่างไรก็ตามเธอ และพี่น้อง มีกำลังใจ ไม่ได้ย่อท้อ แต่อย่างไร เธอและพี่น้องเชื่อฟัง และช่วยเหลือแม่ เสมอ สอดคล้องกับคำบอกเล่าของแม่ของเธอ เมื่อผู้วิจัยและคณะ ถามถึงความกังวลที่มีต่อลูก นางได้ตอบว่า สิ่งที่น่ากังวลต่อลูกมากที่สุดคือ กลัวลูกจะไม่ได้เรียนหนังสือ ส่วนด้านนิสัยใจคือนางไม่กังวล เพราะลูกๆ เชื่อฟังนาง ไม่เกเร ชุมชนก็ช่วยดูแล เป็นห่วง เป็นตาให้

ข . ด้านการเรียน

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี ให้การดูแลช่วยเหลือ โดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยรวมแล้วการเรียนของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นกัน เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนของเด็กกำพร้าทั้งสิ้น

เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ในชุมชนบางปูซึ่งเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถดำรง ชีวิตอยู่ได้อย่างไม่มีปัญหารวมทั้งการเร่ร่อนก็ไม่อุปสรรค เพราะชุมชนคอยดูแลให้ความช่วยเหลือโดยมี “มัสยิดอัสซะอาน” เป็นองค์กรที่คอยสนับสนุนช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้วยการมอบทุนและจัดกิจกรรมต่างๆให้กับเด็กกำพร้า ดังคำบอกเล่าของ นินรุฬฟารี (2555, มกราคม 26) เธอมีพี่น้อง 11 คน พ่อของเธอเสียชีวิตตอนที่เธอยังเรียนอยู่ระดับประถมศึกษา เสียชีวิต ขณะที่กำลังจะหมาดในเดือนรอมฎอนเธอเล่าว่า “เมื่อพ่อตาย ตอนแรกก็เสียใจ

แต่ แม่และพี่ๆ คอยปลอบใจ เพื่อนๆ ก็ให้กำลังใจ ตอนหลังก็ทำได้ ตอนนี้ขอตั้งใจเรียนให้ดีที่สุด อนาคตอยากเป็นหมอ ผลการเรียนรู้ที่ผ่านมาได้เกรด 3.83” ในส่วนของเด็กกำพร้าที่องค์กรเอกชนจังหวัดปัตตานีดูแลให้ความช่วยเหลือ โดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับครอบครัว หรือกับผู้ปกครองของเด็กนั้น ปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อการเรียนของเด็กกำพร้า ได้แก่ รูปแบบหรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ ส่วนการให้ความช่วยเหลือขององค์กรก็มีส่วนเช่นกัน แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลัก ดังคำให้สัมภาษณ์ ของ “อ.นาซอรี” หัวหน้าผู้ดูแลเด็กกำพร้า “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี” ตำบลตะลุโบะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เขาได้พูดว่า “เด็กกำพร้าที่มูลนิธิฯ ให้ความช่วยเหลือนั้นอาศัย อยู่กับครอบครัว ซึ่งพฤติกรรม อุปนิสัย ตลอดจนสภาพการเรียนของเด็ก ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ครอบครัวและชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ ถึงแม้ว่าทางมูลนิธิจะมีพี่เลี้ยงติดตามไปดูแลเยี่ยมเยียนถึงบ้านก็ตาม ไม่มีผลต่อการเรียนของเด็กกำพร้ามากนัก เด็กกำพร้าหลายคนขยันเรียน แต่ก็มีหลายคนเช่นกัน ที่ไม่ค่อยสนใจการเรียน เพราะสิ่งแวดล้อมที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่มีผลต่อการเรียนของเด็กมากพอสมควร” สอดคล้องกับคำให้ สัมภาษณ์ ของ อ.ซาฟีอี บารู (2555, มกราคม 22) ประธาน “มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี”เขากล่าวว่า “ เราไม่สามารถมีอิทธิพลต่อการเรียนของเด็กกำพร้า มากนัก เนื่องจากเด็กกำพร้าไม่ได้อยู่กับเรา แต่อยู่กับครอบครัวของเขา สิ่งที่เราพอจะทำได้คือกำหนดให้เด็กกำพร้าท่องจำ อัลกุรอาน เด็กที่จะมารับเงินช่วยเหลือจากเราในแต่ละเดือนจะต้องท่องจำอัลกุรอานตามที่เรากำหนด”

๓.๕ ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี

๓.๕.๑ ปัญหาด้านสุขภาพจิต

เด็กกำพร้าส่วนใหญ่ เมื่อต้องเผชิญกับการสูญเสียผู้เป็นพ่อ หรือแม่ไป ในช่วงแรกๆ จะเสียใจ ตกใจ แต่เมื่อเวลาผ่านไป และเด็กได้รับการดูแล เด็กจะไม่ค่อยมีปัญหาด้านจิตใจ ซึ่งเด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านสุขภาพจิต เนื่องจากเด็กกำพร้าได้รับการดูแล และความช่วยเหลือที่ดีจากองค์กร ดังคำบอกเล่าของเด็กกำพร้าที่อยู่ใน “ มูลนิธิบ้านเด็กกำพร้าปัญญาเลิศ ” ที่ได้บอกถึงสิ่งที่ประทับใจภายในศูนย์ฯว่าคือ การดูแลเอาใจใส่ของศูนย์ที่มีต่อเด็กกำพร้า การได้รับการอบรมบ่มนิสัยที่ดี สิ่งเหล่านี้ส่งผลที่ดีต่อสุขภาพจิตใจของเด็กกำพร้า เช่นเดียวกับเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ “ มัสยิดอัตตะฮาวูน ” เนื่องจากเด็กกำพร้าอาศัยอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง มีการดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้สุขภาพจิตของเด็กกำพร้าไม่ค่อยมีปัญหา ดังคำให้สัมภาษณ์ ของอิหม่าม “ มัสยิดอัตตะฮาวูน ” ที่ได้เล่าให้ผู้วิจัย และทีมวิจัยทราบถึงความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าใน “ บ้านบางปู ” ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ “ มัสยิดอัตตะฮาวูน ” ว่า สุขภาพจิตของเด็กกำพร้า ในบางปู ไม่ค่อยมีปัญหา เพราะทางชุมชนและมัสยิดช่วยกันดูแลอย่างไรก็ตามเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของ “ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี ” โดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หากว่าเด็กไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัว และชุมชน ที่ดีพอ อาจส่งผลต่อสุขภาพจิตของเด็กกำพร้าได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของ อ.ซาฟีอี บารู ประธาน “ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี ” เขาได้บอกให้ทีมวิจัยทราบว่า มีเด็กกำพร้าซึ่ง “ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี ” ให้ความช่วยเหลือบางคน มีสุขภาพจิตที่ค่อนข้างแย่ เนื่องจากเด็กอาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่เข้มแข็ง ครอบครัวของเด็กก็ไม่ค่อยสนใจเด็กเท่าไร เด็กกำพร้าจึงมีจิตใจที่ไม่ดีนัก ส่งผลให้เด็กไม่ค่อยสนใจการเรียน

๓.๕.๒ ไม่ได้รับเงินเยียวจากรัฐ

ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอมาแล้ว สำหรับเด็กกำพร้าที่พ่อแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากพ่อหรือแม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถยื่นเรื่องต่อรัฐเพื่อรับเงิน

เยียวยา ซึ่งทางฝ่ายรัฐจะมอบเงินเยียวยาแก่เด็กกำพร้าก็ต่อเมื่อ ได้รับความเห็นชอบจากสามฝ่าย คือ ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นชอบ ก็จะไม่มีการรับเงินเยียวยา ซึ่งถ้าหากว่าเด็กกำพร้าเนื่องมาจากพ่อหรือแม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มักจะไม่มีปัญหา แต่ถ้าหากเด็กกำพร้าที่พ่อหรือแม่เป็นฝ่ายที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ การยื่นเรื่องเพื่อรับเงินเยียวยา ก็จะไม่ได้รับความสนใจจากสามฝ่าย ส่งผลให้ไม่สามารถรับเงินเยียวยาจากรัฐ ซึ่งเด็กกำพร้า ประเภทนี้ในจังหวัดปัตตานี มีจำนวนไม่น้อย ดังคำบอกเล่าของ นางเตชะวอ(2555, มกราคม 16) ประธาน “ ศูนย์ประสานงานการช่วยเหลือเด็กกำพร้า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ” บ้านปาลัส ซอย อาบูกัก 2 หมู่ที่ 5 ตำบล ลางา อำเภอ มายอ จังหวัดปัตตานี เธอเล่าว่า “ เด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการช่วยเหลือ ยังมีจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กกำพร้าที่พ่อเสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ เด็กกำพร้าที่พ่อของพวกเขาถูกกล่าวหาว่าอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ มักจะไม่ได้รับการดูแล ” การที่รัฐ ไม่ให้ความช่วยเหลือเงินเยียวยาแก่เด็กกำพร้ากลุ่มนี้นั้น อาจจะทำให้เด็กกำพร้าคิดว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะบางครั้ง เด็กกำพร้าไม่ทราบว่าพ่อของเขาไปทำผิด สิ่งใด เมื่อรัฐไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ดูแลพวกเขา พวกเขาอาจจะถูกผู้ที่ไม่หวังดี ต่อรัฐ ชักชวนกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายได้

บทที่ ๔

เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลให้ความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาส

๔.๑ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส

๔.๑.๑ องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส

1) สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตายัลกัยร์

ที่ตั้ง

สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตายัลกัยร์ ตั้งอยู่ ณ 1 ซ.ภาคภูมิ 1 ถ.ระแงะมรรคา ต.บางนาค อำเภอบึงนาราง จังหวัด นราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.มุสลิม, 2555, มกราคม 12)

สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตายัลกัยร์ ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. 2545 ซึ่งก่อนหน้านี้ได้การสนับสนุนจากมูลนิธิอัลฮารอมัยน์ประเทศซาอุดีอาระเบีย แต่เนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้นหลายปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบให้การช่วยเหลือจากต่างประเทศต้องหยุดไป ซึ่งในขณะนั้น แม่แต่องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ายังถูกกล่าวหาว่าให้การสนับสนุนก่อการร้าย เมื่อไม่มีทุนให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้าทำให้เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องไปขอความช่วยเหลือจากผู้รู้จักจากประเทศมาเลเซีย สถานที่ตั้งมูลนิธิปัจจุบันเดิมเป็นโรงเรียนอนุบาลภาคภูมิ เมื่อโรงเรียนประสบความล้มเหลว เจ้าของจึงขายสถานที่และอาคารให้แก่มูลนิธิ

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าชาย ที่มูลนิธิ ดูแลให้ความช่วยเหลือจำนวน 61 คน เป็นเพศชายทั้งหมด กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 90 % และกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 10 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

เด็กกำพร้า ที่มูลนิธิ รับเลี้ยงดูเป็นชายทั้งหมด โดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลเลี้ยงดูทุกอย่าง ทั้งทุนการศึกษา อาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ มูลนิธิจะให้ทุนการศึกษาแก่เด็กกำพร้า ตั้งแต่อนุบาลจนถึงอุดมศึกษา

รูปแบบกิจกรรมในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรมที่มูลนิธิจัดในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่ จัดให้มีการสอนพิเศษในช่วงกลางคืน จัดทัศนศึกษา ปีละครั้ง เมื่อมีหน่วยงานภายนอกมาขอจัดกิจกรรมกับเด็กกำพร้าทางมูลนิธิ จะอำนวยความสะดวกให้ตามความเหมาะสม

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตายัลกัยร์ ได้รับทุนเพื่อช่วยเหลือเด็กกำพร้าจาก Foundation call good ประเทศ ซาอุดีอาระเบีย และ จาก Sheikh Eid Al Thani Charity ประเทศกาตาร์ นอกจากนี้ทางองค์กรยังรับบริจาคทั่วไปจากผู้มีจิตศรัทธา

2) สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสุรอยุธยา

ที่ตั้ง

สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสุรอยุธยา ตั้งอยู่ ณ ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.อิทธิส หะยือแว ,2555, กุมภาพันธ์ 10)

ชื่อเดิมขององค์กรนี้คือ “ สถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้า มูลนิธิอมมุลกูรอ เพื่อการกุศล ” ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 อยู่ภายใต้การดูแลของ “มูลนิธิอมมุลกูรอ” ประเทศซาอุดีอาระเบีย แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ ตึกเวิลด์เทรดเซ็นเตอร์ ถูกทำลายในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 และเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ปี พ.ศ.2547 การสนับสนุนทุนจากประเทศซาอุดีอาระเบียได้ยุติลง อาจารย์อิทธิส หะยือแว ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดูแลเด็กกำพร้าของมูลนิธิฯ ในขณะนั้น จึงได้ปรึกษากับครอบครัวและญาติสนิท นำเด็กกำพร้าเหล่านั้นมาดูแล โดยใช้ทุนส่วนตัว และรับบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาในพื้นที่ และจากผู้จิตศรัทธาทั่วไป จนถึงปัจจุบัน โดยเปลี่ยนชื่อองค์กรเป็น “ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสุรอยุธยา ”

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

จำนวนเด็กกำพร้าที่องค์กรดูแลอยู่ มีจำนวน 30 คน เป็นเพศชายทั้งหมด กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไปประมาณ 96% กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบประมาณ 4 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสุรอยุธยา ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการให้ทุนการศึกษา อุปกรณ์ช่วยเหลือด้านปัจจัยยังชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค เช่นอาหาร เสื้อผ้า อุปกรณ์การเรียน เป็นต้น

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรม ที่องค์กรดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าได้แก่ ในช่วงเวลาเย็น ส่งเสริมให้เด็กได้เล่นกีฬา ในช่วงเวลากลางคืนมีการสอนอัลกุรอาน โครงการละศีลอดกับครอบครัวเด็กกำพร้าในเดือนรอมฎอน

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งที่มาของทุนในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นมาจากการสนับสนุนของผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือข้าวของ บางครั้งได้รับความช่วยเหลือจากผู้มีจิตศรัทธาจากประเทศมาเลเซีย แต่มีจำนวนไม่มากนัก

3) มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์

ที่ตั้ง

มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์ ตั้งอยู่ ณ 104 /2 หมู่ที่ 7 ตำบลละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.มุฮัมมัด,2555, มกราคม 14)

มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์ เป็นองค์กรการกุศลที่ดำเนินงานเพื่อมนุษยธรรม ให้ความช่วยเหลือด้านเด็กกำพร้า ผู้ยากไร้ คนอนาถา ผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ ส่งเสริมการจัดการศึกษา ด้าน

การก่อสร้าง อาคารเรียน มัสยิด ที่พักสำหรับเด็กกำพร้า และดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยได้รับอนุญาตจัดตั้งจากกระทรวงวัฒนธรรม ตามใบอนุญาตเลขที่ นธ.01/ 2551 โดยมี นายอาหามะ อาแว ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการฯ

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้าที่มูลนิธิได้อุปถัมภ์สงเคราะห์ในจังหวัดชายแดนใต้ทั้งหมด 697คน

ในจังหวัดนราธิวาส 415 คน

ในจังหวัดปัตตานี 109 คน

ในจังหวัดยะลา 73 คน

กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 90 % กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 10 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มูลนิธิอัล-ฟรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์ ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบทุนการศึกษาตั้ง ตั้งแต่ระดับการศึกษาช่วงชั้นที่1-4 (ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา) ถึงระดับอุดมศึกษา เมื่อเด็กได้รับทุนแล้วจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของมูลนิธิคือ

เด็กกำพร้าในช่วงชั้นที่ 1-3 (ป.1-ป.3) หรือก่อนเกณฑ์การเรียนเด็กต้อง อยู่กับผู้ปกครอง

เด็กกำพร้าในช่วงชั้นที่ 2(ป.4-ป.6) เด็กต้องเรียนที่โรงเรียนของมูลนิธิและเข้าสถานเด็กกำพร้าของมูลนิธิ

เด็กกำพร้าในช่วงชั้นที่ 3-4 (ม.1-ม.6) เด็กต้องเรียนที่โรงเรียนของมูลนิธิ(ศูนย์ต่างๆของมูลนิธิ)

เด็กกำพร้าในช่วงชั้นที่4 ก่อนที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต้องได้รับความเห็นชอบจากมูลนิธิฯ นอกจากนี้มูลนิธิฯ ยังอุปถัมภ์ช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้านปัจจัยชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค เช่นอาหาร เสื้อผ้า ฯ

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

องค์กรจัดกิจกรรมที่หลากหลายในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ได้แก่ การเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้า และ ครอบครัว จัดทัศนศึกษา จัดโครงการค่ายอบรมฤดูร้อน โครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า โครงการละศีลอดกับครอบครัวเด็กกำพร้า ส่งเสริมการเรียนพิเศษ เป็นต้น

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ทุนหลักที่มูลนิธิฯ ใช้ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า มาจาก “ สมาคมฟื้นฟูมรดกอิสลาม ” ประเทศคูเวต (Revival of Islamic Heritage Society in Kuwait)

4) โรงเรียนสมานมิตรวิทยา

ที่ตั้ง

โรงเรียนสมานมิตรวิทยา ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่6 ต. ละหาร อำเภอยี่งอ จังหวัด นราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.ลุตฟี,2555, กุมภาพันธ์ 13)

ในปีพ.ศ.2551ทางโรงเรียนสมานมิตรวิทยา ได้รับการติดต่อจากผู้ประสานงานภาครัฐ แจ้งว่าโรงเรียนสมานมิตรวิทยาได้รับการคัดเลือกให้เป็นศูนย์เยียวยาเด็กกำพร้าอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ไม่สงบที่เกิดขึ้นในภาคใต้ จากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยที่ทางกระทรวงจะให้ความ

ช่วยเหลือในการดูแลเด็กกำพร้า ทางโรงเรียนจึงรับเด็กกำพร้ามาดูแลโดยให้อาศัยอยู่ในหอพักของโรงเรียน แต่ปรากฏว่าโครงการดังกล่าว ไม่ได้เกิดขึ้น ทางโรงเรียนจึงรับภาระดูแลเด็กกำพร้าด้วยทุนของโรงเรียนเอง

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

จำนวนเด็กกำพร้าที่โรงเรียนดูแลให้ความช่วยเหลือ อยู่มีจำนวน 26 คน เด็กกำพร้าทั้งหมด สาเหตุมาจากพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

โรงเรียนให้ความช่วยเหลือด้วยการมอบเงินเป็นรายเดือนๆ 200 บาท มอบ เครื่องอุปโภค บริโภค ตามความเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

เข้าร่วมกับกิจกรรมทั่วไปของโรงเรียน

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งที่มาของทุนในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า มาจากการ รับบริจาค ชะกาต และโรงเรียนมี สวณยางเฉพาะ ประมาณ 30 ไร่ สามารถนำรายได้จากสวนดังกล่าวมาช่วยเหลือเด็กกำพร้า

5) กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามูสาลาม

ที่ตั้ง

กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามูสาลาม ตั้งอยู่ ณ 7 เทศบาล 8 ซอย 2 ตำบล ดันหยงมัส อำเภอรันเกะ จังหวัด นราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.อาอีซะห์, 2555, มีนาคม 10)

กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามูสาลาม จัดตั้งขึ้นใน เดือนกรกฎาคม 2552 เพื่อส่งเสริมสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าและด้อยโอกาสด้านการศึกษา เป็นการสร้างขวัญ และกำลังใจแก่เด็กกำพร้าและเด็กด้อยโอกาส ตลอดจนส่งเสริมด้านสังคมและขนบธรรมเนียมประเพณีอิสลาม อันดีงาม โดยมีบาบอฟครุติดิน บอตอเป็นผู้ดูแลจัดการ

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

จำนวนเด็กกำพร้าที่กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามูสาลาม ดูแลให้ความช่วยเหลือเป็นเด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ประจำศูนย์ 41 คน และเด็กกำพร้าอาศัยอยู่ที่บ้าน 80 คน กำพร้าเพราะ พ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 80% และ กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ไม่สงบ ประมาณ 20 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามูสาลาม ได้ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้วยการมอบทุนดังนี้

เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ประจำศูนย์มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับทุน 50 บาทต่อวัน

เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ประจำศูนย์มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับทุน 100 บาทต่อสัปดาห์

เด็กที่ไม่ได้อยู่ประจำศูนย์และมีผลการเรียนดีจะได้รับทุน 3,000 บาทต่อปี

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดาราสุสาลาม จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าหลายประการ เช่นอบรมคุณธรรมจริยธรรม จัดงานในวันสำคัญทางศาสนา พาเด็กไปทัศนศึกษา เป็นต้น

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งที่มาของทุนในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นมาจากการสนับสนุนของโรงเรียนดาราสุสาลาม ตลอดจนรับบริจาคทั่วไปจากผู้มีจิตศรัทธา

๓.๑.๒ องค์การเอกชนที่ไม่มีสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส

1) ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา

ที่ตั้ง

ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบที่ตั้งอยู่ ณ หมู่ที่ 1 ต. เจ๊ะเห อำเภอดากใบ จังหวัด นราธิวาส

ประวัติการจัดตั้งองค์กร (อ.อาลาวิ, 2555, กุมภาพันธ์ 18)

นักวิชาการและผู้นำชาวตาบาหลายคนได้เห็นเด็กกำพร้าในพื้นที่หลายคนประสบความยากลำบากในชีวิต จึงเกิดความเมตตาสงสารต่อเด็กเหล่านั้น ซึ่งศาสนาอิสลามก็ได้ให้ความสำคัญต่อการดูแลเด็กกำพร้าเป็นอย่างยิ่ง ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบาจึงถูกก่อตั้งขึ้น ในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2546 ณ บ้านตาบา หมู่ที่ 1 ต. เจ๊ะเห อำเภอดากใบ จังหวัด นราธิวาส

จำนวนเด็กกำพร้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ

เด็กกำพร้า ที่ชมรมฯ ดูแลให้ความช่วยเหลือจำนวน 66 คน เป็นเพศชายทั้งหมด กำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตด้วยสาเหตุทั่วไป ประมาณ 90 % และกำพร้าเพราะพ่อหรือแม่เสียชีวิตเนื่องจากเหตุการณ์ ไม่สงบประมาณ 10 %

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ชมรมฯ ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบเงินให้เด็กกำพร้า เป็นรายเดือนๆละ 100 บาท มอบอาหารให้เด็กกำพร้าทุกเดือนตามความเหมาะสม

รูปแบบกิจกรรม ในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

กิจกรรม ที่ชมรมฯ ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าได้แก่ กลางคืนมีการสอนอัลกุรอาน มีการสอนเสริมภาษาไทย ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ แจกชุดรายวันให้เด็กกำพร้า เชื้อดสัตว์กุรบานในช่วงเทศกาลรายอฮัจญ์

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

แหล่งทุนในการช่วยเหลือเด็กกำพร้าของชมรมฯ นั้น มาจากการรับบริจาคทั่วไป รับชะกาต นอกจากนั้นอ.บ.ต.เจ๊ะเห มอบทุนให้แก่ชมรมฯ เพื่อผลิตน้ำดื่มขาย แล้วนำรายได้เข้าชมรมฯ

๔.๒ แนวทางการทำงานของ องค์กรเอกชนที่ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส

๔.๒.๑ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้ามีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

ในส่วนขององค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาสนั้น มีกิจกรรมทางศาสนาหลายประการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกำพร้าเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า เช่น “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิดาอ้อลภัยร์” ซ.ภาคภูมิ 1 ถ.ระแงงมรรคา ต.บางนาค อำเภอเมือง จังหวัด นราธิวาส มีกิจกรรมทางศาสนาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมคือ การส่งกิจกรรมทางศาสนาเด็กกำพร้าไปเรียนพื้นฐานศาสนาในโรงเรียนตาดีกา “ตารูลคอยร์” ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากมูลนิธิมากนัก เด็กกำพร้าสามารถเดินไปเรียนได้ ซึ่งมีการเรียนในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในโรงเรียน ตาดีกามีการสอนความรู้พื้นฐานทางศาสนา พร้อมกับให้เด็กฝึกปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญ เช่นการละหมาด การขอพรต่อพระเจ้า เมื่อเด็กอยู่ ที่สถานสงเคราะห์ เด็กจะได้รับกิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเช่นกัน โดยที่มีการสอนอัลกุรอาน ในช่วงค่ำ มีการติดตามดูแล การละหมาดของเด็ก การดูอาขอพรต่อพระเจ้า สอดคล้องกับ กิจกรรมทางศาสนา ของ “สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้าน อนุสรอยเราะฮ์” ตั้งอยู่ ณ ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ที่มีการสอนอัลกุรอาน ในช่วงค่ำ มีการติดตามดูแล การละหมาดของเด็ก การดูอาขอพรต่อพระเจ้า เช่นกัน ในส่วนของ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” หมู่ที่1 ต.เจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับครอบครัวที่บ้าน ทางชมรมฯ จะให้เด็กกำพร้ามาเรียนอัลกุรอานที่ศูนย์ทำการของชมรมฯ ในช่วงค่ำ พร้อมกับการดูแลติดตามการละหมาด การดูอาขอพรต่อพระเจ้า มีการแนะแนวชี้แนะทางที่ดีและมีการตักเตือนจากสิ่งที่ไม่สมควรกระทำอยู่เสมอ

๔.๒.๒ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานและจัดหาสถานที่เรียนอัลกุรอาน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสอนอัลกุรอานให้แก่เด็กกำพร้า จึงได้สนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน และจัดหาสถานที่ให้พวกเขาเหล่านั้นเรียนอัลกุรอาน โดยที่ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” ต. เจ๊ะเห อำเภอ ตากใบ จังหวัดนราธิวาส ” ซึ่งเด็กกำพร้าอยู่กับครอบครัวที่บ้าน จัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานที่ทำการของชมรมฯ การสอนอัลกุรอานจะดำเนินการในช่วงค่ำ เช่นเดียวกับ “สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสรอยเราะฮ์” ตำบลบางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส กำหนดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน ในช่วงค่ำ ส่วน โรงเรียนสมานมิตรวิทยา ต. ละหาร อำเภอ ยี่งอ จังหวัด นราธิวาส จัดให้เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของตนได้เรียนอัลกุรอานพร้อมกับเด็กนักเรียนทั่วไป สอดคล้องกับ การจัดสอนอัลกุรอานของ “กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดารุสสาลาม” ตำบล ตันหยงมัส อำเภอ ระแงงจังหวัด นราธิวาส ที่จัดให้เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของตนได้เรียนอัลกุรอานพร้อมกับเด็กนักเรียนทั่วไป ไม่ได้จัดให้เด็กกำพร้าเรียนเฉพาะ

๔.๒.๓ ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนวิชาสามัญและจัดหาสถานที่เรียน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า และมีเด็กกำพร้าที่ต้องเรียนในระดับประถมศึกษาบางส่วน ได้จัดให้เด็กกำพร้าเรียนในโรงเรียนใกล้เคียงสถานที่พักของเด็กกำพร้า เช่น “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิดาอ้อลภัยร์” อ.เมือง จ.นราธิวาส ส่งให้เด็กกำพร้าไปเรียนในโรงเรียนเทศบาล ๓ ซึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากสถานที่พักของเด็กมากนัก แต่มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส บางองค์กร มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาภายใต้การดูแลขององค์กร จึงส่งเด็กกำพร้าให้เรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนภายใต้การดูแลขององค์กร เช่น “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์” อำเภอ ยี่งอ จังหวัดนราธิวาส จะส่งเด็กกำพร้าไปเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายของมูลนิธิ อัล-ฟุรกอน ที่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการ จำนวน 13 โรงเรียน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาสซึ่งมีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า ซึ่งมีเด็กกำพร้าที่ต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษา นั้น บางองค์กรได้จัดให้นักเรียนได้เรียนในโรงเรียน ที่มีผู้บริหารหรืออาจารย์ ซึ่งองค์กรรู้จักและไว้วางใจ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการติดตามดูแลเด็กกำพร้า เช่น “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตาฮัลกัยรีห์” ต.บางนาค อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ส่งเด็กกำพร้าไปเรียนในโรงเรียน “สามารถดีวิทยา” อ.สายบุรี จังหวัดปัตตานี และบางองค์กร ให้เด็กกำพร้าเข้าเรียนในโรงเรียนที่องค์กร ดูแลบริหารอยู่ เช่น “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์” อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส จะส่งเด็กกำพร้าไปเรียน ในโรงเรียนที่อยู่ในเครือข่ายของมูลนิธิ อัล-ฟุรกอน ที่ได้รับอนุญาตอย่างเป็นทางการ จำนวน 13 โรง

๔.๒.๔ ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มีองค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาสบางองค์กรได้ประสานและร่วมมือกับองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในประเทศมาเลเซีย เพื่อจัดตั้งเครือข่ายองค์กรช่วยเหลือเด็กกำพร้าอาเซียน องค์กรดังกล่าวคือ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” ต.เจ๊ะเห อำเภอ ตากใบ จังหวัด นราธิวาส

๔.๒.๕ จัดอบรมเด็กกำพร้า

การอบรมเด็กกำพร้าเป็นหนึ่งในแนวทางการทำงานขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส เพื่อให้เด็กกำพร้ามีความรู้ มีประสบการณ์ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่พึงามซึ่งการจัดอบรมของแต่ละองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาส มีบางองค์กร จัดอบรมเด็กกำพร้าเป็นรายเดือน เช่น “กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดารุสสาลาม” แต่มีบางองค์กร เช่น “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์” “โรงเรียนสมานมิตร” และ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” จัดอบรมเด็กกำพร้า ในช่วงปิดเรียน ภาคฤดูร้อน ซึ่งสามารถจัดได้หลายวัน หรืออาจจัด เป็นค่ายฤดูร้อน

๔.๒.๖ มอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า

ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอมาแล้วว่าการมอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า ถือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งการมอบทุนของแต่ละองค์กรให้แก่เด็กกำพร้าที่มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถและวิธีการของแต่ละองค์กร ในส่วนขององค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาสได้มอบทุนให้แก่เด็กกำพร้าในจำนวนที่แตกต่างกัน กล่าวคือ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” มอบเงินให้เด็กกำพร้า เป็นรายเดือนๆ ละ 100 บาท “โรงเรียนสมานมิตรวิทยา” ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยการมอบเงินเป็นรายเดือนๆ 200 บาท “ กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดารุสสาลาม” มอบทุนให้เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ประจำศูนย์มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับทุน 50 บาท ต่อวัน เด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ประจำศูนย์มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับทุน 100 บาทต่อสัปดาห์ และเด็กที่ไม่ได้อยู่ประจำศูนย์และมีผลการเรียนดีจะได้รับทุน 3,000 บาทต่อปี ในส่วนขององค์กรซึ่งมีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า จะดูแลเด็กกำพร้าโดยการจัดหาอาหารการกิน เสื้อผ้าให้เด็กพร้อมกับจัดหาสถานที่เรียนหนังสือ เมื่อเด็กไปโรงเรียนก็จะมอบเงินค่าขนมให้ตามความเหมาะสม เช่น “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตาฮัลกัยรีห์” จะมอบค่าขนมให้เด็กวันละ 15 บาท

๔.๒.๗ เยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า

องค์กรดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานี ที่มีโครงการเยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้าคือ “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์” อำเภอ ยี่งอ จังหวัด นราธิวาส ” โดยผู้ที่ทางมูลนิธิฯ จะไปเยี่ยมเด็กกำพร้าและครอบครัวตามโอกาสและ วัน เวลาที่เหมาะสม

๔.๒.๘ จัดทัศนศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า

การจัดให้เด็กกำพร้าได้ไปทัศนศึกษาเพื่อหาประสบการณ์ ความรู้ใหม่ๆ หรือ เพื่อนันทนาการ นั้นเป็นสิ่งสำคัญ และควรส่งเสริม ดังนั้น องค์การเอกชนในจังหวัดนราธิวาสที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กร จัดให้มีโครงการทัศนศึกษาแก่เด็กกำพร้าขึ้นตามวัน เวลาที่เหมาะสม โดยที่องค์กรส่วนใหญ่จะจัดให้มีทัศนศึกษา 1 ครั้งต่อปี องค์การดังกล่าว ได้แก่ “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตาฮัลกัยรี” “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” และ “กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามัสซาลาม” เป็นต้น

๔.๒.๙ จัดโครงการเนื่องในโอกาส ในวันสำคัญทางศาสนา

๔.๒.๙.๑ โครงการละศีลอดในเดือนรอมาดอน

เดือนรอมาดอนเป็นเดือนที่มุสลิมถือศีลอด ผู้ที่ทำความดีในเดือนนี้ จะได้รับผลบุญที่ทวีคูณ ในเดือนนี้จึงมีมุสลิมทำบุญกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริจาคทาน การจัดให้มีกิจกรรมละศีลอดด้วยเหตุนี้ องค์การเอกชนในจังหวัดนราธิวาสที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กรได้จัดกิจกรรมละศีลอดให้แก่เด็กกำพร้าขึ้น โดยมีบางองค์กร จัดให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับครอบครัว เช่น “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษาและสังคมสงเคราะห์”

๔.๒.๙.๒ โครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้า

วันอีดิลอัฎฮาเป็นที่สำคัญวันหนึ่งในอิสลาม ในวันนี้จะมีการทำบุญด้วยการเชือดสัตว์ซึ่งเรียกว่า “กุรบาน” มุสลิมคนใดที่ทำการกุรบานจะได้ผลบุญมหาศาล องค์การเอกชนในจังหวัดนราธิวาส ที่ดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กรได้จัดโครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้าขึ้นด้วยการรับบริจาค วัว แพะ หรือ เงินทอง แล้วจัดให้มีการเชือดสัตว์กุรบานขึ้นในวันวันอีดิลอัฎฮา เพื่อแจกจ่ายให้เด็กกำพร้าและครอบครัว องค์การดังกล่าว ได้แก่ “มูลนิธิอัล-ฟุรกอนเพื่อการศึกษา และสังคมสงเคราะห์” “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา”

๔.๓ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนจังหวัดนราธิวาสในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

๔.๓.๑ ปัญหาและอุปสรรคภายในองค์กร

1) อุปสรรคด้านผู้ดูแลเด็กกำพร้าขาดประสบการณ์ และไม่เพียงพอ

การมีพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าที่ไม่มีความรู้ด้านการดูแลเด็กกำพร้า หรือไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลเด็กกำพร้าก็เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งที่องค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาสซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าต้องเผชิญ ดังคำให้สัมภาษณ์ของ อีหม่ามมูฮัมหมัดมอซาลี ผู้นำชุมชนบ้านยะกัง ซึ่งเป็นสถานที่ตั้ง ของ “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตาฮัลกัยรี” เขาได้เล่าว่า “การดูแลเด็กกำพร้าที่นั่น ไม่ค่อยได้ผลเท่าไร เพราะพี่เลี้ยงไม่มีความรู้ อายุน้อย และมีการเปลี่ยนพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลเด็กกำพร้าบ่อย” ซึ่งมูลนิธินี้มีพี่เลี้ยงคนหนึ่งอยู่กับเด็กกำพร้าเป็นเวลานานเขาดูแลเด็กกำพร้าด้วยความเอ็นดู ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเด็กกำพร้าจนกระทั่งเด็กกำพร้ารักและเชื่อฟังเขา ในเวลาต่อมาเขามีความขัดแย้งกับผู้บริหารของ มูลนิธิฯ จนในที่สุดเขาต้องออกจากมูลนิธิ ไปเช่าห้องแถวที่แคบและเก่าอยู่ กับภรรยาและลูก ทางมูลนิธิฯจึงหาพี่เลี้ยงคนใหม่ แต่มีเด็กกำพร้าหลายคนหนีออกจากมูลนิธิมาอยู่กับเขาในห้องแคบและแออัด ในขณะที่พักของมูลนิธิฯ มีความสะดวกสบายมากกว่า แต่เด็กกำพร้ายอมมาอยู่กับพี่เลี้ยงเขาค้นเคย ถึงแม้ว่าจะสภาพที่ลำบากกว่าในเวลาต่อมาพี่เลี้ยงคนนี้ก็ได้ใช้ ห้องแถวที่เขาเช่ามา เป็นสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าใหม่ ตั้งชื่อว่า “สถานเลี้ยง

เด็กกำพร้าดูลีมาน” มีเด็กกำพร้าที่ตามมาอยู่กับเขาประมาณ 30 คน ด้วยเหตุนี้ ประสิทธิภาพของพี่เลี้ยงในการดูแลเด็กกำพร้าจึงมีความสำคัญต่อการดูแลเด็กกำพร้าให้ประสบความสำเร็จ และบรรลุผล

2) ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า

การที่องค์กรเอกชนไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า เป็นอุปสรรคและปัญหาอีกประการหนึ่งในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาสบางโรงเรียน ได้รับดูแลเด็กกำพร้าโดยให้เด็กกำพร้าอยู่หอพักของโรงเรียน โดยที่เด็กกำพร้าอาจจะอยู่ปะปนกับเด็กทั่วไป การดูแลเด็กกำพร้าอาจทำได้ไม่เต็มที่ ดังคำให้สัมภาษณ์ ของผู้รับผิดชอบดูแลเด็กกำพร้าของ “กองทุนสงเคราะห์เพื่อเด็กกำพร้าและยากจนโรงเรียนดามัสซาลาม” เขาได้กล่าวว่า “ถึงแม้ว่าเราจะมีหอพักของโรงเรียนให้เด็กกำพร้าได้อาศัยอยู่ แต่เราคิดว่ามันยังไม่เอื้ออำนวยต่อการดูแลเด็กกำพร้าให้ดีสมควรจะมีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า”

๔.๓.๒ ปัญหาและอุปสรรคภายนอกองค์กร

1) อุปสรรคด้านทุนไม่เพียงพอ

ดังที่ผู้วิจัยได้เสนอมาแล้วเกี่ยวกับ แหล่งที่มาของทุนซึ่งองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นสามารถแบ่งเป็นสองแหล่งด้วยกัน คือ แหล่งทุนที่มาจากในประเทศเป็นหลัก และ แหล่งทุนที่มาจากต่างประเทศเป็นหลัก

องค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาสที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนในประเทศเป็นหลักนั้น ส่วนมากจะใช้วิธีการ บริจาคทั่วไป รับทุนจากญาติ ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ของผู้นำองค์กร ซึ่งจำนวนที่ได้รับไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ได้รับบริจาคเป็นเงิน แต่บางครั้งได้รับบริจาคเป็นสิ่งของ และอาหาร เงินที่ได้รับบริจาคมานั้นไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่องค์กรใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ส่วนอาหารที่ได้รับบริจาคมาก็ไม่เพียงพอเช่นกัน ยกเว้นในเดือนรอมฎอน ในเดือนนี้ นั้นองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจะได้รับการบริจาคอาหาร เครื่องดื่มมากกว่าเดือนอื่นซึ่งเพียงพอ ต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เมื่อทุนที่ได้รับบริจาคไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามีบางองค์กรที่ใช้ทุนของผู้บริหารองค์กรเอง หรือทุนของกรรมการขององค์กร ได้แก่ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าดามัสซาลาม” และ “สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าอุมมุลฮะดี” ส่วนองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เช่น “โรงเรียนดามัสซาลาม” ได้นำบุดหนุนส่วนหนึ่งที่รัฐให้แก่โรงเรียน มาช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพได้

ในส่วนขององค์กรซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลัก นั้น นับว่ายังไม่เพียงพอเช่นกัน ซึ่งในจังหวัดนราธิวาส มีองค์กรที่ใช้ทุนจากแหล่งต่างประเทศเป็นหลักได้แก่ “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าอิสลามอัลญะฮ์ดี” โดยที่ทางองค์กรรับทุนจาก ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นหลัก มูลนิธิ มีสถานที่เฉพาะเลี้ยงเด็กกำพร้าซึ่งเป็นชายทั้งหมด โดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลเลี้ยงดูทุกอย่างทั้ง อาหารการกิน เครื่องแต่งกายและอื่นๆ เมื่อเด็กไปเรียนหนังสือ มูลนิธิจะให้ค่าขนมวันละ 15 บาท อย่างไรก็ตาม ทุนที่องค์กรเอกชนรับมาจากแหล่งทุนต่างประเทศเพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นก็ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

๔.๔ สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส

๔.๔.๑ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งมีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าอาศัย

ก . ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ ณ “ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตาย์ อัลกัยรีห์ ” อำเภอ เมือง จังหวัดนราธิวาส บางส่วนมีอารมณ์ที่ค่อนข้างก้าวร้าว ดังคำบอกเล่าของ ครูตาดิกา “ ดารุลคอยร์ ” ซึ่งเป็นสถานที่เด็กกำพร้าเรียนศาสนาในระดับพื้นฐาน ครูตาดิกาได้เล่าว่า “ เด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ที่นี้บ่อยครั้งที่ทะเลาะกัน ซึ่งเวลาทะเลาะกันก็จะทะเลาะกับเด็กกำพร้าด้วยกัน ไม่ทะเลาะกับเด็กอื่น ” สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ อีหม่าม อะฮ์หมัดฆอซาลี (2555, มีนาคม 15) ผู้นำศาสนาชุมชนบ้านยะกัง ที่บอกกับนักวิจัยและทีมงานว่า เด็กกำพร้าบางส่วนมีนิสัยค่อนข้างก้าวร้าว ตรงกับคำบอกเล่าของคุณครู “ อามีเนาะ มะยาแม (2555, มีนาคม 15) สอนอยู่ในโรงเรียนเทศบาล 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เด็กกำพร้า “ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตาย์ อัลกัยรีห์ ” เรียนอยู่ ในตอนหนึ่ง คุณครูเล่าว่า “ เด็กชายที่มาจากสถานสงเคราะห์ฯ หลายคนมีนิสัยก้าวร้าวบ่อย ครั้งทะเลาะกันในหมู่เด็กกำพร้าด้วยกัน ” นอกจากนี้ คุณครูเล่าถึงเด็กชาย “ ฟ ” เป็น เด็กกำพร้า เรียนชั้น ป.2 เป็นเด็กที่เงียบ ไม่ค่อยพูดจา แต่เมื่อใดที่เขาโกรธมักจะบีบคอเพื่อนเสมอ

ในส่วนของเด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ ณ “ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า บ้านอนุสรุรอยเราะฮ์ ” อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส” เด็กที่เข้ามาในองค์กรนี้ในช่วงแรกๆ ก็มักจะมีนิสัยที่ก้าวร้าวเช่นกันดังคำบอกเล่าของ “ อาจารย์อิติริส ” ซึ่งเป็นผู้อบรมดูแลเด็กกำพร้า เขาได้กล่าวว่า “ เด็กกำพร้าที่นั่นมีปัญหาเยอะ ตอนที่เข้ามาใหม่ๆ มักจะมีนิสัยที่ก้าวร้าว ส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากถูกละเลย ไม่ได้รับการอบรมดูแล เมื่อมาอยู่ที่นี่ ต้องใช้เวลาพอสมควรในการอบรม บ่มนิสัย พวกเขาให้ดียิ่งขึ้น ”

ข . ด้านการเรียน

เด็กกำพร้าซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิ หรือศูนย์ ส่วนใหญ่มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อนทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กกำพร้าเหล่านั้นมีพื้นฐานการเรียนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่มาจากโรงเรียนในชนบท ซึ่งการเรียนการสอนของโรงเรียนในชนบทบางแห่งมีมาตรฐานที่อ่อนอยู่แล้ว หากว่าเด็กไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัวด้วยแล้ว การเรียนของเด็กย่อมมีปัญหาอย่างยิ่ง เมื่อย้ายมาเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในเมือง จึงเรียนตามเพื่อนไม่ทัน ดังคำบอกเล่าของ นูรีนา บินดอละ (2555, มีนาคม 15) ครูประจำชั้น ป. 4/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีนักเรียนจาก “ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตาย์ อัลกัยรีห์ ” มาเรียนอยู่ เธอเล่าว่า “ การเรียนของเด็กกำพร้าที่นั่นค่อนข้างอ่อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่มาจากต่างอำเภอ หรือมาจากชนบทพื้นฐานการเรียนจะอ่อนตามเพื่อนไม่ทัน ทางโรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้นักเรียนเหล่านี้เรียนซ่อม ” เมื่อโรงเรียนจัดให้เด็กกำพร้าซึ่งมีการเรียนอ่อนได้เรียนซ่อมปรากฏว่าเด็กกำพร้าเหล่านั้นมีผลการเรียน ที่ดีขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของ ครู โรงเรียนเทศบาล ๓ อีกท่านหนึ่ง เธอพูดว่า “ เด็กกำพร้าที่ได้รับการเรียนซ่อมเสริมส่วนมากผลการเรียนจะดีขึ้น มีส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่มีการพัฒนา ” ในการเรียนพื้นฐานศาสนาหรือการเรียนตาดิกา เด็กกำพร้าก็มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อนเช่นกันทั้งนี้เนื่องในช่วงที่โรงเรียนเทศบาล ปิดเทอม โรงเรียนตาดิกายังคงเปิดสอนอยู่ แต่เด็กกำพร้าที่อยู่ ณ “ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า นิตาย์ อัลกัยรีห์ ” กลับไปอยู่บ้านกับครอบครัว พวกเขาจึงไม่ได้เรียนตาดิกาในช่วงปิดเทอม เมื่อมาเรียน อีกครั้งหนึ่ง จึงเรียนไม่ค่อย ทันเพื่อน สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กกำพร้าเรียนตาดิกาไม่ทันเพื่อนตามคำบอกเล่าของอีหม่าม อะฮ์หมัดฆอซาลี (2555, มีนาคม 15) ผู้นำศาสนาชุมชนบ้านยะกัง คือ เด็กกำพร้าไม่ค่อยมีหนังสือเรียน

ค . ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุขภาค

สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของเด็กกำพร้าที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชน จังหวัดนราธิวาสในนามมูลนิธิ ศูนย์ หรือ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า โดยทั่วไปแล้วมีสภาพที่ควรปรับปรุง พัฒนา ในหลายสิ่ง เช่นจำนวนห้องน้ำที่ยังมีน้อย หากเทียบกับจำนวนเด็กกำพร้า บางองค์กรห้องน้ำค่อนข้างเก่า ประตูห้องน้ำก็ชำรุด การอาบน้ำของเด็กกำพร้าอาบน้ำจากอ่างเก็บน้ำรวม ซึ่งบางครั้งการรักษาความสะอาดยังไม่ค่อยดี บางองค์กรสูบน้ำบาดาลมาขังไว้ในอ่างเก็บน้ำรวมเมื่อเด็กใช้อาบน้ำ เกิดอาการผื่นคันตามร่างกาย ดังคำบอกเล่าของคุณครูโรงเรียนเทศบาล ๓ อำเภอ เมือง จังหวัดนราธิวาส เธอเล่าว่า “เด็กกำพร้าหลายคนเป็นโรคผิวหนัง บางคนเวลาเรียน นั่งเกาเพราะคัน สาเหตุ น่าจะมาจากการใช้น้ำที่ไม่สะอาดอาบน้ำร่วมกัน” สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ สมาชิกสภาเทศบาล นายสุไฮมี (2555, มีนาคม15) ซึ่งผู้วิจัยถามถึงความช่วยเหลือที่อยากให้นักเรียนของรัฐ ช่วยเหลือ “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าันดาฮ์ อัลกัย์รีห์” เขาตอบว่า “อยากให้ช่วยสร้างประปา เพราะทางสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าใช้น้ำจากการเจาะบาดาล น้ำในเขตุนั้น ไม่ค่อยดีเท่าไร เด็กกำพร้าหลายคนเป็นโรคผิวหนัง” ในส่วนของเสื้อผ้าหรือการแต่งกายของเด็กกำพร้า ที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ ในนามมูลนิธิ ศูนย์ หรือ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้า ก็ยังต้องได้การปรับปรุง เนื่องจากองค์กรดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กรมอบให้เด็กกำพร้ารับผิดชอบ ในการซักเสื้อผ้าด้วยตนเอง ซึ่งบางครั้งผงซักฟอกไม่เพียงพอ ส่งผลให้เสื้อผ้าไม่สะอาดเหมือน กับเสื้อผ้าของเด็กทั่วไป ดังคำบอกเล่าของคุณครู สะอารี (2555, มีนาคม15) จากโรงเรียนเทศบาล ๓อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส เธอเล่าว่า “ การแต่งกาย ของเด็กกำพร้าจะแตกต่างจากเด็กทั่วไป เสื้อไม่ค่อยเรียบร้อยไม่ค่อยสะอาด บางทีสวมรองเท้าที่ขาด” ส่วนคุณครูหญิงอีกท่านหนึ่งจากโรงเรียนเดียวกัน เล่าว่า “เคยเรียกเด็กกำพร้ามาถาม นะ ว่า ‘เสื้อเธอซักหรือเปล่า’ ? เด็กกำพร้าตอบว่า ซักครับครู แต่มันไม่ออก” เด็กที่เรียนในโรงเรียนตาดีกา “คารุลคอยร์” จะต้องสวมชุดเสื้อเฉพาะตามที่โรงเรียนกำหนด แต่เด็กกำพร้าที่เรียนตาดีกา ในโรงเรียนเรียนนี้ไม่ค่อยสวมชุดตามที่กำหนดเนื่องจากไม่มีชุดดังกล่าว มีองค์กรดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กร เช่น “มูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล” อำเภอ เมือง จังหวัดยะลา จ้างพนักงานเฉพาะเพื่อซักเสื้อผ้าให้เด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาซึ่งสามารถช่วยเด็กกำพร้าได้ในระดับหนึ่ง ส่วนเด็กกำพร้าที่เรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาเด็กกำพร้าต้องรับผิดชอบซักเสื้อผ้าเอง ส่วนอาหารการกินทางมูลนิธิฯจ้างพนักงานเฉพาะเพื่อทำอาหารให้เด็กกำพร้า เช่นเดียวกับ “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าันดาฮ์ อัลกัย์รีห์” ที่จัดหาพนักงานเฉพาะเพื่อทำอาหารให้เด็กกำพร้ารับประทาน

๔.๔.๒ เด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะให้เด็กกำพร้าพักอาศัย

มีองค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาส ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าหลายองค์กรไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย เด็กกำพร้าที่องค์กรให้ความช่วยเหลือจะอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าเหล่านั้น พอสรุปได้ดังนี้

ก . ด้านอุปนิสัย

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาส ให้การดูแลช่วยเหลือโดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับ

ผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยทั่วไปอุปนิสัยของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กกำพร้า ส่วนการช่วยเหลือขององค์กรเอกชนที่มีต่อเด็กกำพร้า มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมา ตัวอย่างที่เด็กกำพร้าเติบโตในชุมชนที่เข้มแข็ง

สภาพแวดล้อมที่ดี และการเลี้ยงดูในครอบครัวที่อบอุ่น ซึ่งส่งผลให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ได้แก่เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” ด.เจ๊ะเห อำเภอกาบัง จังหวัดนราธิวาส ชุมชนตาบา นับว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็งชุมชนหนึ่ง ซึ่งสมาชิกของชุมชนนี้มีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าของชุมชนมี “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” เป็นผู้ดูแลประสานงานกับเด็กกำพร้าและผู้ปกครองของเด็ก เมื่อทางชมรมฯ จัดกิจกรรม หรือมีการประชุมพบปะผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือ ดังนั้นถึงแม้ว่าครอบครัวของเด็กกำพร้า จะมีความยากลำบาก แต่สมาชิกในครอบครัวก็ไม่ได้ออกห่าง ลูกผู้เป็นเด็กกำพร้าก็เชื่อฟังผู้ปกครอง ดังคำบอกเล่าของ นางเจ๊ะแยะ สาแม (2555, มีนาคม16) ผู้ซึ่งสามีเสียชีวิตโดยมีลูก 8 คน อยู่กับนาง นางเล่าว่า “ เมื่อสามีเสียชีวิต เราต้องทำหน้าที่เป็นพ่อและแม่ในขณะเดียวกัน เราต้องรับภาระมากขึ้น แต่เราก็กู้ เพราะพวกเราในตาบาช่วยเหลือกัน ทางชมรมของอุสตะนาวิกีช่วยเรา ลูกๆก็ไม่มีใครดื้อ เชื่อฟังเรา” สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ ด.ญ.นุรุส อิดายะฮ์ สาแม (2555, มีนาคม16) ลูกสาวคนหนึ่งของนางเจ๊ะแยะ เธอพูดด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจนว่า “ หนูและพี่น้องรักกัน เราสงสารแม่ เราช่วยเหลือกัน เราชาวตาบาช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน ”

ข. ด้านการเรียนรู้

เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาสให้การดูแลช่วยเหลือโดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยรวมแล้วการเรียนรู้ของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นกัน เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กกำพร้า

เด็กกำพร้า เติบโตในชุมชนที่เข้มแข็ง สภาพแวดล้อมที่ดี และการเลี้ยงดูในครอบครัวที่อบอุ่น เสริมด้วยการให้ความช่วยเหลือจาก “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” การเป็นเด็กกำพร้าไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่อย่างใด ดังคำให้สัมภาษณ์ของ นางโน๊ะ อีแด (2555, มีนาคม16) ผู้ซึ่งสามีเสียชีวิต โดยมีลูก 9 คน อยู่กับนาง นางเล่าว่า “ ลูกๆไม่ได้ทอดทิ้ง มีกำลังใจที่จะเรียนหนังสือ เหมือนกับเด็กกำพร้าคนอื่น” ตรงกับ คำให้สัมภาษณ์ ของ ด.ญ. แวรอฮานา อีแด (2555, มีนาคม16) หนึ่งใน จำนวนลูกของนางโน๊ะ เธอเล่าว่า “ถึงแม้ว่าพ่อหนูจะเสียชีวิต แต่ไม่ได้ทำให้หนู ท้อแท้ในการเรียน หนูจะพยายามเรียนให้ดีที่สุด หนูมี แม่คอยดูแลหนู มีพี่ๆ คอยชี้แนะ มีเพื่อนๆ ให้กำลังใจ มีชุมชนให้ความช่วยเหลือ”

๔.๕ ปัญหาของเด็กกำพร้าในจังหวัดนราธิวาส

๔.๕.๑ ปัญหาด้านสุขภาพจิต

เมื่อเด็กกำพร้าต้องสูญเสียพ่อหรือแม่ของตนไป ในช่วงแรกๆ เด็กกำพร้าส่วนใหญ่ จะตกใจ เสียใจ มีเหงา ซึมเศร้า และเมื่อเด็กกำพร้าได้รับการดูแล เอาใจใส่ จากครอบครัว จากชุมชน ได้รับกำลังใจ ได้รับ ความอบอุ่น สุขภาพจิตของเด็กก็จะดีขึ้น พร้อมทั้งจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับคนอื่น อย่างไม่มีปัญหา ดังคำบอกเล่าของ ด.ญ. แวรอฮานา อีแด เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ “ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา” เธอมีพี่น้อง 9 คน เธอเล่าว่า “ ตอนที่พ่อเสียชีวิตใหม่ๆ ตกใจและเสียใจมาก รู้สึกว่าอนาคตไม่มี แต่ต่อมามีพี่ๆมาปลอบใจ แม่ก็ให้กำลังใจ เพื่อนก็ดีด้วย ทำให้เรารู้สึกว่าจะต่อสู้ต่อไป ” จากคำบอกเล่า ด.ญ. แวรอฮานา อีแด นั้นชี้ให้เห็นว่า สุขภาพจิตของเด็กกำพร้า หลังจากกลายเป็นเด็กกำพร้าในช่วงแรกๆ มีปัญหา แต่เมื่อได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคม ปัญหาของเด็กกำพร้าสามารถคลี่คลายลงได้ ตรงกับคำให้สัมภาษณ์ของ อ.อาลาวี (2555, มีนาคม16) ประธาน ชมรมฯ ซึ่งได้เล่าให้นักวิจัยและทีมงานทราบ เด็กหลายคนเมื่อ พ่อ หรือแม่เสียชีวิตในช่วงแรกๆ เด็กกำพร้าจะมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี แต่เมื่อได้รับการดูแลเอาใจใส่

จากครอบครัว เพื่อน และชุมชนจิตใจของเด็กก็ดีขึ้น ในส่วนของเด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการดูแล จะส่งผลให้เด็กกำพร้ามีปัญหาในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านสุขภาพจิต

๔.๕.๒ ปัญหาด้านพฤติกรรม

เด็กกำพร้าที่น้อยมได้รับผลกระทบด้านจิตใจอันเนื่องมาจากต้องสูญเสียผู้ซึ่งเป็นที่รักไป สภาพจิตใจของเด็กกำพร้าที่ย่ำแย่ หากไม่ได้รับการดูแลที่ดีอาจจะเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมด้านลบได้ กล่าวคือเด็กอาจจะระบาย ความเจ็บปวด ความเคียดแค้นออกมาด้วยพฤติกรรมที่ไม่ดี ก้าวร้าว รังแกเพื่อน พุดจาไม่สุภาพ ดังคำบอกเล่าของคุณครู อามีเนาะ มะยาแม (2555, มีนาคม 15) สอนอยู่ในโรงเรียนเทศบาล 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่เด็กกำพร้า “สถาน สงเคราะห์เด็กกำพร้าดิอาห์ อัลกัยรีห์” เรียนอยู่ ในตอนหนึ่ง คุณครูเล่าว่า “เด็กชายที่มาจากสถานสงเคราะห์ฯ หลายคนมีนิสัยก้าวร้าว บางครั้งทะเลาะกันในหมู่เด็กกำพร้าด้วยกัน” นอกจากนี้ คุณครูเล่าถึงพฤติกรรมของเด็กชาย “ฟ” เป็น เด็กกำพร้า เรียนอยู่ ชั้นป. 2 เป็นเด็กที่เงียบ ไม่ค่อยพุดจา แต่เมื่อใดที่เขาโกรธมักแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการบีบคอเพื่อนเสมอ” ในส่วนของเด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ ณ “สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้านอนุสรุยเราะฮ์” อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เด็กที่เข้ามาในองค์กรนี้ในช่วงแรกๆ ก็มักจะพฤติกรรมที่ก้าวร้าว เช่นกัน ดังคำบอกเล่าของ “อาจารย์อิติริส” ซึ่งเป็นผู้อบรมดูแลเด็กกำพร้า เขาได้กล่าวว่า “เด็กกำพร้าที่มีปัญหามาก ตอนที่เข้ามาใหม่ๆ มักจะมีนิสัยที่ก้าวร้าว ส่วนหนึ่งสาเหตุมาจากถูกละเลย ไม่ได้รับการอบรมดูแลที่ดี เด็กกำพร้าซึ่งมีสภาพจิตใจย่ำแย่ จึงได้แสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมเชิงลบ

๔.๕.๓ ปัญหาด้านการเรียน

การสนับสนุน ส่งเสริมให้เด็กกำพร้าได้เรียนหนังสือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนในจังหวัดนราธิวาส ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า อย่างไรก็ตามมีเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนอ่อนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ สาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากปัญหาด้านสุขภาพจิตของเด็กซึ่งไม่ได้รับการดูแลที่ดี สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เด็กกำพร้า ซึ่งอาศัย อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ มีการเรียนอ่อน คือพื้นฐานการเรียนของเด็กที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก เด็กกำพร้ามาจากโรงเรียนที่มีมาตรฐาน ที่แตกต่างกัน หากโรงเรียนเดิมที่เด็กกำพร้าเรียน เป็นโรงเรียนในชนบท ย่อมมีมาตรฐานที่แตกต่างจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เมื่อเด็กกำพร้ามาอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าของมูลนิธิฯ ก็ส่งเด็กกำพร้าเข้าเรียนในโรงเรียน เทศบาลซึ่งมีมาตรฐานการเรียนที่แตกต่างจากโรงเรียนในชนบท ทำให้เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน ดังคำบอกเล่าของ “นูรีนา บินตอลาะะ” ครูประจำชั้น ป. 4/1 โรงเรียนเทศบาล ๓ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีนักเรียนจาก “สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้าดิอาห์ อัลกัยรีห์” มาเรียนอยู่ เธอเล่าว่า “ การเรียนของเด็กกำพร้าที่ค่อนข้างอ่อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่มาจากต่างอำเภอ หรือมาจากชนบทพื้นฐานการเรียนจะอ่อนตามเพื่อนไม่ทัน ทางโรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้นักเรียนเหล่านั้นเรียนซ่อม” เมื่อโรงเรียนจัดให้เด็กกำพร้าซึ่งมีการเรียนอ่อนได้เรียนซ่อมปรากฏว่าเด็กกำพร้าเหล่านั้นมีผลการเรียน ที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับเด็กกำพร้าซึ่งอยู่ใน “ สถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้านอนุสรุยเราะฮ์” อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ก็มีปัญหาด้านการเรียนอ่อน เนื่องมาจากเด็กมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ดังคำบอกเล่าของ “ อ.อิติริส ” ผู้ดูแลเด็กกำพร้า ได้กล่าวว่า “ เด็กกำพร้าที่รับมาจากหลายพื้นที่ การเรียนค่อนข้างอ่อน เพราะพื้นฐานเด็กกำพร้าไม่ ค่อยดี เมื่อเข้ามาเรียนในเมืองจึงมีปัญหา ตามเพื่อนไม่ทัน ”

ในส่วนของเด็กกำพร้าที่องค์กรเอกชนจังหวัดนราธิวาส ดูแลให้ความช่วยเหลือ โดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับครอบครัว หรือกับผู้ปกครองของเด็กนั้น ปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อการเรียนของเด็กกำพร้าได้แก่

รูปแบบหรือวิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และชุมชนที่เด็ก อาศัยอยู่ กล่าวคือหากว่าเด็ก ได้รับการดูแล ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่จากครอบครัว และชุมชน เด็กก็จะมีปัญหาในการเรียน แต่ถ้า ครอบครัว หรือชุมชนไม่ดูแล เอาใจใส่การเรียนรู้ของเด็กกำพร้าก็อาจมีปัญหาได้

เด็กกำพร้าบางคนต้องหยุดเรียนกลางคันเนื่องจากมีปัญหาด้านทุนไม่เพียงพอ ทั้งนี้จากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยและคณะ พบว่าเด็กกำพร้าบางคน ในชุมชน “ตาบา” ต.เจ๊ะเห อําเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ต้องหยุดเรียน แล้วไปทำงานในประเทศมาเลเซีย เพื่อหาทุนมาช่วยเหลือครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพื่อหาทุนให้น้องๆได้เรียนหนังสือ ดังนั้นปัญหาทุนการศึกษาไม่เพียงพอเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เด็กกำพร้าบางคนต้องเผชิญ การช่วยเหลือ พวกเขาด้านทุนการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอีกประการหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ อรรถพล ศตะกุนี ที่ทำการวิจัยเรื่อง “การช่วยเหลือเยยวยาสตรีหม้ายและเด็กกำพร้า เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส)” ในการสรุปผลการวิจัย มิติด้านการศึกษา พบว่า เด็กกำพร้าต้องการทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาได้อย่างที่เคยวางแผนไว้ในขณะที่บิดายังมีชีวิตอยู่

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้า และการทำงานขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนศึกษาอุปสรรคและปัญหาในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่ง องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ต้องเผชิญ

วิธีที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ผู้ปฏิบัติ หรือเจ้าหน้าที่ ซึ่งดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เด็กกำพร้า ผู้ปกครองของเด็กกำพร้า ครูในโรงเรียนที่เด็กกำพร้าเข้าเรียน และ ผู้นำชุมชน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กกำพร้า ซึ่งการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบการศึกษาไว้ 2 ประเด็นใหญ่ คือ 1) เป้าหมาย แนวทางการทำงาน และปัญหาขององค์กรเอกชน ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ เด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ 2) สภาพความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. เป้าหมาย แนวทางการทำงาน และปัญหาขององค์กรเอกชน ที่ดูแล เด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการศึกษาถึง เป้าหมาย แนวทางการทำงาน และปัญหาขององค์กรเอกชน ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือ เด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 เป้าหมายในการทำงานขององค์กรเอกชน ที่ดูแล ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการศึกษาพบว่าเป้าหมายหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ นั้น เพื่อแสวงหาความโปร่งปรานจากอัลลอฮ์ เพราะการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เป็นสิ่งที่อิสลามให้การส่งเสริมอย่างยิ่ง ดังที่ท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ได้แจ้งไว้ว่า "ผู้ใดก็ตามที่เอาเด็กกำพร้า ไปเลี้ยงอาหาร อัลลอฮ์ก็จะให้เขาได้รับสวรรค์อย่างแน่นอนยกเว้นเขากระทำความผิดที่มีอาจให้อภัย" (รายงานโดย ตีรมีซียี และท่านกล่าวว่า เป็นหะดีษหะซันซอเฮียะฮ์) ผู้ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้น จะได้เข้าสวรรค์ พร้อมกับท่านศาสนทูตดังที่ท่าน ได้กล่าวว่า "ฉันกับผู้ที่ให้การอุปถัมภ์เด็กกำพร้า จะอยู่ด้วยกันในสวรรค์ดังเช่นนี้" แล้วท่านก็ชูนิ้วชี้ และนิ้วกลางขึ้นห่างกันเล็กน้อย จากคำชี้แจงของท่านศาสนทูตนั้นบ่งบอกว่าผู้ที่อุปการะ ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าเขาจะได้รับผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่ คือสวนสวรรค์ ดังนั้นมุสลิมที่ยึดถือในหลักศาสนา จึงตระหนักถึงความสำคัญของการช่วยเหลือเด็กกำพร้า เพราะสิ่งนี้จะได้รับความโปร่งปรานจากอัลลอฮ์ ถึงแม้ว่าจะต้องพบกับความยากลำบาก หรืออุปสรรคมากมายในการดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าก็ตาม แต่พวกเขาก็มีความสุขและสบายใจ ดังคำบอกเล่าของอาจารย์อัับดุลรอซิด ซึ่งเป็นผู้ดูแล “ ศูนย์ เด็กกำพร้าและอนาถาดารุลอาซหานาต ” ซึ่งเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งอาศัยอยู่ที่บ้านของเขา ซึ่งเป็นบ้านชั้นเดียวที่ไม่ใหญ่นัก เขาและครอบครัว พร้อมกับเด็กกำพร้า สิบกว่าชีวิต อยู่กันค่อนข้างจะแออัด ถึงแม้ว่าบ้านที่พวกเขาอยู่ ไม่ค่อยจะสะดวกนัก แต่เขาก็มีความสุข มีจิตใจสงบ เช่นเดียวกับ การบอกเล่าของผู้นำ “ มูลนิธิ อมรุลมุมินีนเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัด ชายแดนใต้ ” เขาได้ว่า

ตั้งแต่แรกเริ่มที่เขาให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า เขาไม่ได้หวังสิ่งใดเลยนอกจากทำเพื่อ อัลลอฮ์ ทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ต่อมา เขาได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ มากมายอย่างไม่เคยคาดคิดมาก่อน หลังจากที่เขาได้ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า การงานของผม ชุรกิของเขา ก็เจริญรุ่งเรืองดีขึ้น

1.2 แนวทางการทำงานขององค์กรเอกชน ที่ดูแล ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการทำงานขององค์กรเอกชน ที่ดูแล ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ นั้นสรุปได้ดังนี้

1) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้ามีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี

การส่งเสริมเด็กกำพร้าให้มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีสอดคล้องกับบัญญัติศาสนา นับเป็นภารกิจสำคัญที่องค์กรเอกชนซึ่งดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าสามจังหวัดชายแดนใต้ดำเนินการ มีกิจกรรมทางศาสนาหลายประการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกำพร้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรเอกชนที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า สามารถวางแผนจัดกิจกรรมทางศาสนา เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กกำพร้ามากกว่าองค์กรอื่น ที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า กิจกรรมทางศาสนาที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของเด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าสามจังหวัดชายแดนใต้ดำเนินการได้แก่การส่งเด็กกำพร้าไปเรียนพื้นฐานศาสนาในโรงเรียนตาดีกาโดย มีการสอนความรู้พื้นฐานทางศาสนาพร้อมกับให้เด็กฝึกปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญเช่น การละหมาด การขอพรต่อพระผู้เป็นเจ้า เป็นต้น ในช่วงเวลาที่เด็กกำพร้าพักอยู่กับองค์กร จะจัดกิจกรรมทางศาสนา ให้เด็กกำพร้าได้ปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่ดี โดยที่ในช่วงเวลาว่าง ให้เด็กกำพร้าได้ละหมาดมักริบพร้อมกับพี่เลี้ยง หลังละหมาดให้เด็กดูอาขอพรต่อพระเจ้า หลังจากนั้นให้เด็กได้เรียนอัลกุรอาน แล้วละหมาดอีซา พร้อมกัน หลังละหมาดอีซา มีตักเตือนและชี้แนะ ก่อนรับประทานอาหาร สอนให้เด็กดูอาขอพรต่อพระเจ้า เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ฝึกให้เด็กกล่าวขอบคุณต่อพระเจ้า

2) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานและจัดหาสถานที่เรียนอัลกุรอาน

มุสลิมถือว่าอัลกุรอานคือธรรมนูญของชีวิต การอ่านอัลกุรอานนั้นจะได้บุญ เป็นสิริมงคลต่อชีวิต ถึงแม้จะไม่เข้าใจความหมายก็ตาม ดังนั้นมุสลิมจึงมักจะให้บุตรของตนได้เรียนอัลกุรอานตั้งแต่วัยเด็ก องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ก็ตระหนักในเรื่องนี้ จึงได้สนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอาน และจัดหาสถานที่ให้พวกเขาเรียนอัลกุรอาน โดยที่บางองค์กรจัดให้เด็กกำพร้าเรียนอัลกุรอานที่ศูนย์ หรือที่ทำการของมูลนิธิ ในส่วนขององค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ซึ่งเด็กกำพร้าอยู่กับผู้ปกครองที่บ้านนั้น ทางองค์กรก็ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กเรียนอัลกุรอานเช่นกัน โดยที่ให้เด็กเรียน อัลกุรอานในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งมีบางองค์กรจะจัดให้มีการแข่งขัน อ่านและท่องจำอัลกุรอานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เด็กกำพร้าได้เรียนอัลกุรอาน

3) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนวิชาสามัญและจัดหาสถานที่เรียน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนให้เด็กกำพร้าได้เรียนหนังสือ ตลอดจนจัดหาสถานที่เรียนให้เด็กกำพร้า การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กกำพร้าเรียนหนังสือและจัดหาสถานที่เรียนหนังสือให้พวกเขา จึงเป็นกิจกรรมหลักประการหนึ่งขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ การดำเนินงานพอ

สรุปได้ดังนี้

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งมีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า และมีเด็กกำพร้าที่ต้องเรียนในระดับประถมศึกษาบางส่วน ได้จัดให้เด็กกำพร้าเรียนในโรงเรียนใกล้กับสถานที่พักของเด็กกำพร้า องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า บางองค์กร มีโรงเรียนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กร จึงส่งเด็กกำพร้าให้เรียนระดับประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาในโรงเรียนภายใต้การดูแลขององค์กรเอง แต่บางองค์กรเลือกโรงเรียนที่มีผู้บริหารหรืออาจารย์ ซึ่งองค์กรรู้จักและไว้วางใจ ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการติดตามดูแลเด็กกำพร้า

ในส่วนของการเรียนในระดับอุดมศึกษานั้นมีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัด ชายแดนใต้บางองค์กรสนับสนุนให้เด็กกำพร้า ได้เรียนในต่างประเทศ แต่มีหลายองค์กรจะให้เด็กกำพร้าเลือกเรียนระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในประเทศ ตามความถนัดของนักเรียนเอง

4) ประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า

มีองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดชายแดนใต้บางองค์กร นอกจากมีเป้าหมายในการจัดตั้งองค์กร เพื่อดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วยตนเองแล้ว ยังมีเป้าหมายเพื่อประสานงาน ให้ความร่วมมือกับองค์กรอื่นในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าด้วย ทั้งนี้โดยการประสาน และให้ความร่วมมือกับองค์กรสาธารณกุศลและหน่วยงานเอกชนต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า หรือประสานกับหน่วยงานของรัฐ เช่นกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมีองค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าบางองค์กรได้ประสาน และร่วมมือกับองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในประเทศมาเลเซีย เพื่อจัดตั้งเครือข่ายองค์กรช่วยเหลือ เด็กกำพร้าระดับอาเซียน

5) จัดอบรมเด็กกำพร้า

การอบรมเด็กกำพร้าเป็นหนึ่งในแนวทางการทำงานหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้เด็กกำพร้ามีความรู้ มีประสบการณ์ และมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงามซึ่ง การจัดอบรมของแต่ละองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาส บางองค์กรจัดอบรมเด็กกำพร้าทุกสัปดาห์ บางองค์กร จัดอบรมเด็กกำพร้าเป็นรายเดือน แต่บางองค์กรจัดอบรมเด็กกำพร้า ในช่วงปิดเรียน ภาคฤดูร้อน ซึ่งสามารถจัดได้หลายวัน บางองค์กรจัด เป็นค่ายฤดูร้อน

6) มอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้า

การมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า ถือเป็นกิจกรรมหลักขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งการมอบทุนของแต่ละองค์กรให้แก่เด็กกำพร้า นั้น มีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความสามารถ และวิธีการของแต่ละองค์กร บางองค์กรจะมอบเงินให้เด็กกำพร้าเป็นรายวัน บางองค์กรจะมอบเงินให้เด็กกำพร้าเป็นรายสัปดาห์ บางองค์กรจะมอบเงินให้เด็กกำพร้าเป็นรายปี แต่ละองค์กรที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าส่วนใหญ่จะมอบทุนการศึกษาให้เด็กกำพร้าเป็นรายเดือน

7) เยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้า

การเยี่ยมเยียนบ้านเด็กกำพร้าและครอบครัว เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะนอกจากเป็นการให้กำลังใจแก่เด็ก กำพร้าแล้ว ยังสามารถได้เห็นสภาพ ความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าด้วย องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ ดูแลเด็กกำพร้าหลายองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรที่ไม่มีสถานที่เฉพาะสำหรับดูแลเด็กกำพร้า ได้จัดกิจกรรมเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและครอบครัวขึ้น องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้า บางองค์กร มีผู้บริหาร และกรรม การขององค์กรออกเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและครอบครัวทุกสัปดาห์ แต่มีอีกหลายองค์กร

ที่ผู้บริหารหรือ กรรมการขององค์กร จะหาเวลาและโอกาสที่เหมาะสม โดยไม่กำหนดเวลาชัดเจน ออกเยี่ยมเยียนเด็กกำพร้าและครอบครัว

8) จัดทัศนศึกษาให้แก่เด็กกำพร้า

การจัดให้เด็กกำพร้าได้ไปทัศนศึกษาเพื่อหาประสบการณ์ ความรู้ใหม่ๆ หรือ เพื่อนันทนาการ นั้นเป็นสิ่งสำคัญ และควรส่งเสริม ดังนั้นองค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้หลายองค์กร จัดให้มีโครงการทัศนศึกษาแก่เด็กกำพร้าขึ้นตามวัน เวลาที่เหมาะสม โดยที่มิบางองค์กรจะเน้นพาเด็กกำพร้าไปสวนสัตว์หรือ ทะเล ส่วนองค์กรอื่นๆ จะพาเด็กกำพร้าไป ทัศนศึกษา ตามสถานที่ต่างๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมและให้ประโยชน์ต่อเด็กกำพร้า โดยที่องค์กรส่วนใหญ่จะจัดให้มีทัศนศึกษา 1 ครั้งต่อปี ในส่วนขององค์กรดูแลเด็กกำพร้าที่เป็นโรงเรียนมักจะจัดโครงการทัศนศึกษาให้เด็กกำพร้าไปพร้อมกับนักเรียนคนอื่นๆ ในโรงเรียนเนื่องจากเด็กกำพร้า มีจำนวนไม่มากนัก

9) จัดโครงการเนื่องในโอกาส วันสำคัญทางศาสนา

มีองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้หลายองค์กรจัดโครงการเนื่องในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา เช่น โครงการละศีลอดในเดือนรอมฎอน เดือนรอมฎอนเป็นเดือนที่มุสลิมถือศีลอด ผู้ที่ทำความดีในเดือนนี้ จะได้รับผลบุญที่ทวีคูณ ในเดือนนี้จึงมีมุสลิมทำบุญกันมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริจาคทาน ด้วยเหตุนี้ องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลเด็กกำพร้าหลายองค์กร ได้จัดกิจกรรมละศีลอดให้แก่เด็กกำพร้าขึ้น บางองค์กรจัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับชุมชน บางองค์กรจัดให้มีการละศีลอดร่วมกันที่มีสยิด มีบางองค์กร จัดให้เด็กกำพร้าร่วมละศีลอดกับครอบครัว

วันอีดิลอัฎฮาคือวันที่สิบของเดือน ชุลฮิจยะฮ์ ในปฏิทินอิสลาม เป็นที่สำคัญวันหนึ่งในอิสลาม ในวันนี้จะมีการทำบุญด้วยการเชือดสัตว์ซึ่ง เรียกว่า “ กุรบาน” มุสลิมคนใดที่ทำการกุรบานจะได้ผลบุญมหาศาล องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลเด็กกำพร้า หลายองค์กรได้จัดโครงการกุรบานเพื่อเด็กกำพร้าขึ้นด้วยการรับบริจาค วัว แพะ หรือ เงินทอง แล้วจัดให้มีการเชือดสัตว์กุรบานขึ้นในวันวันอีดิลอัฎฮา เพื่อแจกจ่ายให้เด็กกำพร้าและครอบครัว

10) จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์ หรือครอบครัวเพื่ออุปการะเด็กกำพร้า

มีองค์กรเอกชนที่ดูแล ช่วยเหลือเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลา บางองค์กรได้ตั้งเป้าหมาย หนึ่งของการจัดตั้งองค์กร คือเพื่อหาครอบครัวผู้อุปถัมภ์ หรือ อุปการะเด็กกำพร้า ด้วยการมอบให้ครอบครัวเหล่านั้นดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าเฉพาะ ซึ่งองค์กรเหล่านั้นสามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ได้แก่ “มูลนิธิเพื่อการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และ “มูลนิธิ อมัลมุมินีนเพื่อเด็กกำพร้า 3 จังหวัด ชายแดนใต้” อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานขององค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ในการช่วยเหลือเด็กกำพร้า

ในการทำงานขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งดูแลช่วยเหลือเด็กกำพร้ามีอุปสรรคและปัญหาหลายประการซึ่งสามารถแบ่งเป็นสองประเภท คือปัญหาภายในองค์กร และปัญหานอกองค์กร

ปัญหาและอุปสรรคภายในองค์กร

1) อุปสรรคด้านผู้ดูแลเด็กกำพร้าไม่เพียงพอ และขาดประสบการณ์

องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแล ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าหลายองค์กร มีผู้ดูแลหรือพี่เลี้ยงที่คอยติดตามให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าจำนวนไม่มากพอ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการดูแลเด็ก

กำพร้า เนื่องจาก เด็กกำพร้าต้องการการเอาใจใส่ การดูแลที่ใกล้ชิด มากกว่าเด็กทั่วไป การมีพี่เลี้ยงหรือผู้ดูแลที่ไม่ทั่วถึง เพราะมีจำนวนน้อยจึงเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าต้องเผชิญ และองค์กรดูแลเด็กกำพร้าบางองค์กรมีผู้ดูแลเด็กกำพร้า หรือพี่เลี้ยงที่ขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลเลี้ยงดูเด็กกำพร้า สิ่งนี้เป็นอีกปัญหาหนึ่ง หรืออุปสรรคหนึ่งในการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้

2) ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า

ผู้บริหารองค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้าบางคน มีความเห็นว่าการช่วยเหลือเด็กกำพร้าของพวกเขายังไม่สมบูรณ์ เพราะไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้า จึงไม่สามารถดูแลเด็กกำพร้าอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้การไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อดูแลเด็กกำพร้านับเป็นปัญหา และอุปสรรคอีกประการหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ต้องประสบ

3) ผู้บริหารองค์กรไม่มีเวลาดูแลองค์กรอย่างเต็มที่

การที่จะบริหารองค์กรใดองค์กรหนึ่งให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารองค์กรต้องมีเวลาในการดูแลองค์กรอย่างเต็มที่ หากไม่เช่นนั้นแล้วอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ หรือไม่บรรลุเป้าหมายได้ ผู้บริหารองค์กรเอกชนซึ่งดูแลเด็กกำพร้าในจังหวัดยะลาและปัตตานีบางคน พวกเขายอมรับว่าไม่มีเวลาไปดูแลเด็กกำพร้าเลยอย่างเต็มที่ ทำให้องค์กรดูแลเด็กกำพร้าไม่มีประสิทธิภาพ ที่ดีนัก ดังนั้น การที่ผู้บริหารองค์กรไม่มีเวลาดูแลองค์กรอย่างเต็มที่จึงเป็นอุปสรรคและปัญหาอีกประการหนึ่งที่องค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ต้องประสบ

4) องค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าขาดความร่วมมือที่ดีซึ่งกันและกัน

องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ มีหลายสิ่งที่แตกต่างกัน ขณะเดียวกันก็มีหลายสิ่งที่เหมือนกัน ทั้งในด้านรูปแบบการทำงาน ปัญหาในการทำงาน ปัญหาของเด็กกำพร้าการบริหารองค์กร เป็นต้น ประเด็นที่ผู้วิจัยกล่าวมานั้น ถ้าหากองค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ สามารถนำมาร่วมมือแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ย่อมเกิดประโยชน์มหาศาลต่อการดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่จากการศึกษาและการสังเกตของผู้วิจัย ยังไม่เห็นความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดขึ้น ระหว่างองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าอย่างจริงจัง บางองค์กรกลับตำหนิการทำงานขององค์กรอื่น เพราะตนไม่เห็นด้วยกับการทำงานขององค์กรดังกล่าวในบางครั้ง ผู้วิจัยสังเกต เห็นว่า องค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ บางองค์กรไม่รู้จักรักองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าอื่นซึ่งอยู่ในอำเภอเดียวกัน และอยู่ไม่ไกลจากองค์กรของตนเท่าใดนัก สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าองค์กรเอกชนที่ดูแลเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ยังขาดความร่วมมือที่ดีซึ่งกันและกัน สิ่งนี้ นับเป็นอุปสรรคหรือปัญหาหนึ่ง ที่องค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ต้องประสบ

ปัญหาและอุปสรรคภายนอกองค์กร

1) อุปสรรคด้านทุนไม่เพียงพอ

แหล่งที่มาของทุนซึ่งองค์กรเอกชนสามจังหวัดชายแดนใต้ใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นสามารถแบ่งเป็นสองแหล่งด้วยกัน คือ แหล่งทุนที่มาจากในประเทศเป็นหลัก และ แหล่งทุนที่มาจากต่างประเทศเป็นหลัก

องค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้ทุนจากแหล่งทุนในประเทศ

เป็นหลักนั้น ส่วนมากจะใช้วิธีการ รับบริจาคทั่วไป รับทุนซากาต ใช้นุ้ของผู้บริหารองค์กรเอง หรือขอความช่วยเหลือจากเพื่อนๆของผู้นำองค์กร ซึ่งจำนวนที่ได้รับไม่แน่นอน ส่วนใหญ่ได้รับบริจาคเป็นเงิน แต่บางครั้งได้รับบริจาคเป็นสิ่งของ และอาหาร เงินที่ได้รับบริจาคนี้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายที่องค์กรใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ส่วนอาหารที่ได้รับบริจาคก็ไม่เพียงพอเช่นกัน ยกเว้นในเดือนรอมฎอน เมื่อทุนที่ได้รับบริจาคไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้ามีหลายองค์กรที่ใช้นุ้ของผู้บริหารองค์กรเองหรือทุนของกรรมการ มืองค์กรบางองค์กร พยายามหาทุนเพิ่มเติมจากการรับบริจาคทั่วไปที่ไม่เพียงพอ ด้วยการเสนอโครงการต่อกระทรวงพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทางกระทรวงฯ ก็ให้ความช่วยเหลือ แต่ก็เพียงพอระยะ เวลาหนึ่งเท่านั้น ส่วนองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้นำบ อดหนุนส่วนหนึ่งที่รัฐให้แก่โรงเรียนมาช่วยเหลือเด็กกำพร้า แต่อย่างไรก็ตาม ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้

ในส่วนขององค์กรซึ่งให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าโดยใช้นุ้จากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลักนั้น นับว่ายังไม่เพียงพอเช่นกัน ซึ่งในจังหวัดยะลา มี องค์กรที่ใช้นุ้จากแหล่งทุนต่างประเทศเป็นหลัก ได้แก่ มูลนิธิยุวมุสลิมโลก (WAMY) ในจังหวัดปัตตานี มีองค์กรที่ใช้นุ้จากแหล่งต่างประเทศเป็นหลักได้แก่ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี โดยที่รับทุนจาก ประเทศสหรัฐอเมริกาบริบอเมเรต เป็นหลัก ในจังหวัดนราธิวาส มีองค์กรที่ใช้นุ้จากแหล่งต่างประเทศเป็นหลักได้แก่ สถานสงเคราะห์เด็กกำพร้านิตาฮัลลียะห์ โดยที่ทางองค์กรรับทุนจาก ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ทุนที่องค์กรเอกชนรับมาจากแหล่งทุนต่างประเทศเพื่อใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า นั้นก็ยังไม่เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าให้มีประสิทธิภาพได้เช่นกัน

2) ครอบครัวยของเด็กกำพร้าไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับองค์กรดูแลเด็กกำพร้า

ความร่วมมือของผู้ปกครองหรือครอบครัวยของเด็กกำพร้า เป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะหากองค์กรที่ดูแลเด็กกำพร้าได้รับความร่วมมือจากพวกเขาเหล่านั้นมากเท่าใด ย่อมเกิดประโยชน์ต่อการดูแลเด็กกำพร้ามากเท่านั้น จากการลงพื้นที่ ของผู้วิจัยและทีมงานได้สัมภาษณ์ ผู้บริหารองค์กรเด็กกำพร้าและ ผู้ทำงานเกี่ยวกับเด็กกำพร้าเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองหรือครอบครัวยของเด็กกำพร้า พบว่า มีผู้ปกครองหรือครอบครัวยของเด็กกำพร้าบางส่วนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับองค์กรในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กกำพร้า ซึ่งนับเป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งต่อการติดตามให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัด ชายแดนใต้

2. สภาพความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

จากการศึกษาถึง สภาพความเป็นอยู่และปัญหาของเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

2.1 สภาพความเป็นอยู่ของเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้

องค์กรดูแลเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ สามารถแบ่งเป็นสองประเภท คือ องค์กรที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย และ องค์กรที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย สภาพของเด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรที่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย สรุปได้ดังนี้

1) ด้านอุปนิสัย เด็กกำพร้าชายซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิ หรือศูนย์ในจังหวัดยะลา และนราธิวาสบาง ส่วนมีอารมณ์ที่ค่อนข้างก้าวร้าวไม่ค่อยเชื่อฟังผู้เป็นพี่เลี้ยงนัก ส่วนเด็กกำพร้าหญิงซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิ ในจังหวัดปัตตานีไม่ค่อยพบนิสัยที่ก้าวร้าวเหมือนกับเด็กกำพร้าชาย ในส่วนของ

เด็กกำพร้าซึ่งพักอยู่ในหอพักของโรงเรียนในจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส โดยรวมแล้วมีอุปนิสัยไม่ได้แตกต่างไปจากนักเรียนทั่วไปนัก เนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียน มิได้จัดกิจกรรมให้เด็กกำพร้าเฉพาะแต่ มักจะจัดกิจกรรมร่วมกับนักเรียนทั่วไป

2) ด้านสิ่งแวดล้อมและสาธารณูปโภค สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของเด็กกำพร้าที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชนจังหวัดยะลาและนราธิวาส ในนามมูลนิธิ โดยทั่วไปแล้วมีสภาพที่ควรปรับปรุง พัฒนาในหลายสิ่ง เช่นจำนวนห้องน้ำที่ยังมีน้อย หากเทียบกับจำนวนเด็กกำพร้า มีห้องน้ำค่อนข้างเก่า ประตูห้องน้ำก็ชำรุด การอาบน้ำของเด็กกำพร้าอาบน้ำจากอ่างเก็บน้ำรวม ซึ่งบางครั้งการรักษาความสะอาดยังไม่ค่อยดี ส่วน สภาพความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมของเด็กกำพร้าที่พักอาศัยอยู่ในสถานที่พักขององค์กรเอกชนในจังหวัดปัตตานี โดยภาพ รวมแล้วค่อนข้างดี

3) ด้านการเรียน เด็กกำพร้าซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่ที่เป็นมูลนิธิในจังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่มีการเรียนที่ค่อนข้างอ่อน ทั้งนี้เนื่องมาจากเด็กกำพร้าเหล่านั้นมีพื้นฐานการเรียนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่มาจากโรงเรียนในชนบท ซึ่งการเรียนการสอนของโรงเรียนในชนบท บางแห่งมีมาตรฐานที่อ่อนอยู่แล้วหากว่าเด็กไม่ได้รับการดูแลจากครอบครัวด้วยแล้ว การเรียนของเด็กย่อมมีปัญหาอย่างยิ่ง เมื่อย้ายมาเรียนในโรงเรียนซึ่งอยู่ในเมือง ส่วนการเรียนของเด็กกำพร้าในจังหวัดปัตตานีซึ่งพักอยู่กับมูลนิธิ โดยภาพรวมแล้วไม่มี

ปัญหา

ส่วนสภาพของเด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรที่ไม่มีสถานที่เฉพาะเพื่อให้เด็กกำพร้าพักอาศัย สรุปได้ดังนี้

1) ด้านอุปนิสัย เด็กกำพร้าซึ่งองค์กรเอกชนในจังหวัดชายแดนใต้ให้การดูแลช่วยเหลือโดยที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง หรือญาติของเด็ก โดยทั่วไปอุปนิสัยของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กกำพร้า ส่วนการช่วยเหลือขององค์กรเอกชน มีผลต่ออุปนิสัยของเด็กไม่มากเท่ากับปัจจัยที่กล่าวมา ในส่วนของเด็กกำพร้าที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ไม่เข้มแข็ง ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี หรือในครอบครัวที่ไม่ได้ดูแลอบรมเด็กกำพร้าให้ดี อุปนิสัยของเด็กก็คล้อยตามสภาพของสิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่ไม่ดีหรือด้นลบ ตัวอย่างที่เด็กกำพร้าเติบโตในชุมชนที่เข้มแข็ง สภาพแวดล้อมที่ดี และการเลี้ยงดูในครอบครัวที่อบอุ่น ซึ่งส่งผลให้เด็กมีอุปนิสัยที่ดี ได้แก่เด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของ ชุมชนบางปู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และชุมชนตาบา อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

2) ด้านการเรียน โดยรวมแล้วการเรียนของเด็กขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า การอบรมเลี้ยงดูของ ครอบครัว สภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนที่เด็กกำพร้าอาศัยอยู่ สิ่งเหล่านี้คือปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อ การเรียนของเด็กกำพร้า กล่าวคือหากว่าเด็กได้รับการดูแล ส่งเสริมการเรียน เอาใจใส่จากครอบครัว และชุมชน เด็กก็จะไม่มีปัญหาในการเรียน แต่ถ้าครอบครัว หรือชุมชนไม่ดูแล เอาใจใส่ การเรียนของเด็กกำพร้าก็อาจมีปัญหาได้

2.2 ปัญหาของเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้

ปัญหาของเด็กกำพร้าที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรเอกชนในสามจังหวัดชายแดนใต้ พอสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านสุขภาพจิต เด็กกำพร้าเสียพ่อหรือแม่ของตนไป ในช่วงแรกๆ เด็กกำพร้าส่วนใหญ่จะตกใจ เสียใจ มีนงง ซึมเศร้า และเมื่อเด็กกำพร้าได้รับการดูแล เอาใจใส่ จากครอบครัว จากชุมชน ได้รับกำลังใจ ได้รับความอบอุ่น สุขภาพจิตของเด็กก็จะดีขึ้น พร้อมทั้งจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับคนอื่น อย่างไม่มีปัญหา หากเด็กกำพร้าอาศัยอยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง มีการดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้สุขภาพจิตของ

เด็กกำพร้าไม่ค่อยมีปัญหา ในส่วนของเด็กกำพร้าที่ไม่ได้รับการดูแล จะส่งผลให้เด็กกำพร้ามีปัญหาในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาด้านสุขภาพจิต

2) ปัญหาด้านพฤติกรรม เด็กกำพร้าที่น้อยไม่ได้รับผลกระทบด้านจิตใจอันเนื่องมาจากต้องสูญเสียผู้ซึ่งเป็นที่รักไป สภาพจิตใจของเด็กกำพร้าที่ย่ำแย่ หากไม่ได้รับการดูแลที่ดีอาจจะเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมด้านลบได้ กล่าวคือเด็กอาจจะระบายน ความเจ็บปวด ความเคียดแค้นออกมาด้วยพฤติกรรมที่ไม่ดี ก้าวร้าว รังแกเพื่อน พุดจาไม่สุภาพ

3) ปัญหาด้านการเรียน มีเด็กกำพร้าส่วนหนึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กกำพร้าที่อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้เด็กกำพร้า ซึ่งอาศัย อยู่ในสถานที่เลี้ยงเด็กกำพร้าเฉพาะ มีการเรียนอ่อน นอกจากเพราะผลกระทบมาจากปัญหาด้านสุขภาพจิตแล้ว สาเหตุอีกประการหนึ่ง คือพื้นฐานการเรียนของเด็กที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กกำพร้ามาจากโรงเรียนที่มีมาตรฐาน ที่แตกต่างกัน หากโรงเรียนเดิมที่เด็กกำพร้าเรียน เป็นโรงเรียนในชนบท ย่อมมีมาตรฐานที่แตกต่างจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เมื่อเด็กกำพร้ามาอยู่ในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าของมูลนิธิฯ ก็ส่งเด็กกำพร้าเข้าเรียนในโรงเรียนเทศบาลซึ่งมีมาตรฐานการเรียนที่แตกต่างจากโรงเรียนในชนบท ทำให้เด็กเรียนไม่ทัน กล่าวคือหากว่าเด็กได้รับการดูแล ส่งเสริมการเรียน เอาใจใส่จากครอบครัว และชุมชน เด็กก็จะไม่มีปัญหาในการเรียน แต่ ถ้าครอบครัว หรือชุมชนไม่ดูแล เอาใจใส่การเรียนของเด็กกำพร้าก็อาจมีปัญหาได้

4) ไม่ได้รับเงินเยียวจากรัฐ หากเด็กกำพร้าที่พ่อหรือแม่เป็นฝ่ายที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายตรงกับรัฐ การยื่นเรื่องเพื่อรับเงินเยียว ก็จะไม่ได้รับความสนใจจากสามฝ่ายคือ ฝ่ายทหาร ฝ่ายตำรวจ และฝ่ายปกครอง ส่งผลให้ไม่สามารถรับเงินเยียวจากรัฐ ซึ่งเด็กกำพร้าประเภทนี้ในจังหวัดปัตตานี และยะลา มีจำนวนไม่น้อย อาจจะทำให้เด็กกำพร้าคิดว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะบางครั้ง เด็กกำพร้าไม่ทราบว่ามีพ่อของเขาไปทำผิด สิ่งใด เมื่อรัฐไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ดูแลพวกเขา พวกเขาอาจจะถูกผู้ที่ไม่หวังดีต่อรัฐ ชักชวนกระทำการในสิ่งที่ผิดกฎหมายได้

ข้อเสนอแนะ

1) องค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ควรร่วมมือช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ เกี่ยวกับเด็กกำพร้า เพื่อให้การช่วยเหลือ ดูแลเด็กกำพร้าเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากความร่วมมือดังกล่าว ยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในองค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

2) องค์การมุสลิมที่มีบทบาทในสังคม เช่น คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ควรช่วยเหลือ ดูแล ให้ความร่วมมือกับองค์การเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ในการดูแล สนับสนุน ช่วยเหลือเด็กกำพร้า เพราะในปัจจุบัน สิ่งนี้ยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนในสามจังหวัดชายแดนใต้

3) ภาครัฐควรมีมาตรการในการเสริมพลัง หรือความเข้มแข็งแก่องค์กรเอกชน ที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้ ทั้งในด้านทุน ความรู้ การอบรมดูแล การจัดการปัญหาทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อสนับสนุนให้เกิดการพึ่งตนเอง และภาครัฐไม่ควรระแวง หรือตั้งข้อสงสัยต่อการทำงานขององค์กรเอกชนที่ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้าในสามจังหวัดชายแดนใต้

4) ภาครัฐต้องดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า ด้านการจัดหาทุนการศึกษา การจัดสถานที่เรียนให้แก่เด็กกำพร้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กกำพร้าที่พ่อหรือแม่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฝ่ายตรงกันข้ามกับรัฐ หากรัฐไม่ให้ความช่วยเหลือเงินเยียวแก่เด็กกำพร้ากลุ่มนี้ อาจจะทำให้เด็กกำพร้าคิดว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะบางครั้ง เด็กกำพร้าไม่ทราบว่าพ่อของเขาไปทำผิด สิ่งใด เมื่อรัฐไม่ให้ความช่วยเหลือ ไม่ดูแลพวกเขา พวกเขาอาจจะถูกผู้ที่ไม่หวังดีต่อรัฐ ชักชวนกระทำการในสิ่งที่ผิดกฎหมายได้

5) ผู้ที่มีความรู้ด้านศาสนาอิสลามควรรณรงค์ ส่งเสริม ให้มุสลิมได้ตระหนักและปฏิบัติตามคำสอนของอิสลามที่สนับสนุนให้มุสลิมดูแล ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกำพร้า ตระหนักถึงผลตอบแทนที่ยิ่งใหญ่สำหรับผู้ดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กกำพร้า และบทลงโทษที่แสนสาหัส สำหรับผู้ที่ ทำร้าย ทอดทิ้ง ไม่เหลียวแลเด็กกำพร้า

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์

ศูนย์เด็กกำพร้าและยากจน บ้านสุไหงปาแน . 2545. 13 ปี ศูนย์เด็กกำพร้าและยากจนอนาถา บ้านสุไหง
ปาแน . ปัตตานี : โรงพิมพ์มิตรภาพ

หนังสือต่างประเทศ

Abdullah Nasih Ulwan, 19881. **Tarbiyat al Aulad fi Islam** . Berut . Darussalam Littbaah

Attirmizi , n.d. **Sunan Attirmizi** . Berut . Dar al Ihya' atturath al arabi

Said Abu Jaib . n.d. **al Qamus al Fiqhi Lughatan Wastilahan** . Pakisyan . Idaratulquran

Ahmad bin Hambal ,1993 . **Musnad Imam Ahmad** . Berut . Dar al Ihya' atturath al arabi

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

สัมภาษณ์ คุณ อาหมีนเจ้าหน้าที่ มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี

สัมภาษณ์ ท่านอิหม่ามอับดุลอาซิ อิหม่ามมัสยิด อัตตะอาวัน ต.บางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี

เข้าเยี่ยมโรงเรียนสนามมิตรวิทยาและสัมภาษณ์ผู้บริหาร

เข้าเยี่ยมมูลนิธิธิดาอัลกัยรีห์ พร้อมสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กกำพร้า

สัมภาษณ์คุณ อาลาวี ผู้บริหารชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา

น้ำดื่มอายาตา ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบาผลิตขาย นำรายได้ช่วยเหลือเด็กกำพร้า

เข้าเยี่ยมโรงเรียนดarulไอติมวัสมาซากีน ต.กาตอง อ.ยะหา จ. ยะลา

สัมภาษณ์ อ.ชอและห์ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนดarulไอติมวัสมาซากีน และผู้ดูแลเด็กกำพร้า

เข้าเยี่ยมมูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล ต.บ้านวังสาแหรง อ.เมือง จ.ยะลา

เข้าเยี่ยมศูนย์เด็กกำพร้าและอนาถาตรุลฮานาต ต.ตะโละแมนา อ.ทุ่งยางแดง
จ. ปัตตานี พร้อมสภาน์ อ. อับดุลรอซิด ผู้ดูแลเด็กกำพร้า

สัมภาษณ์ คุณอับดุลฟัตตะห์ ผู้บริหารมูลนิธิอะมีรุลมุฮัมมีนีนเพื่อเด็กกำพร้า
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อ.เมือง จ. ยะลา

สัมภาษณ์ อ.อิสมาแอ สาและ ผู้บริหาร มูลนิธิเพื่อการศึกษาและ
พัฒนาศูนย์การมนุษย อ.เมือง จ.ยะลา

โครงการบ้านเพื่อเด็กกำพร้าเป็นโครงการที่มูลนิธิพยายามผลักดันให้เกิดขึ้น

พูดคุยกับเด็กกำพร้า ณ มูลนิธิธิดาอัลกัยรีห์

สัมภาษณ์ คุณ นูรีนา บินดอเลาะ ครูโรงเรียนเทศบาล 3
ซึ่งมีเด็กกำพร้าจากมูลนิธิธิดาอัลกัยรีห์ เรียนอยู่

เยี่ยมชมสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้านอุษารณราช

สัมภาษณ์ อ. อิศริส ผู้บริหารสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าบ้านอุษารณราช

สัมภาษณ์ อ.นาซอรี ผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กกำพร้า มูลนิธิส่งเสริมจริยธรรมปัตตานี

สนทนากับ ท่านอิสมาแอ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านบันนังนุโย และ อ.มุฮัมมัด วาเต๊ะ
ครูสอนอัลกุรอานมูลนิธิสงเคราะห์เด็กกำพร้าและการกุศล

สนทนากับ ท่านสุไฮมี สมาชิกเทศบาล ต.บางนาค อ.เมือง จ.นราธิวาส

เยี่ยมบ้านเด็กกำพร้า บ้านบางปู อ.ยะหริ่ง จ. ปัตตานี

สัมภาษณ์ผู้ประกอบการเด็กกำพร้า ชมรมสงเคราะห์เด็กกำพร้าตาบา

สนทนา กับเด็กกำพร้าภายใต้การดูแลของมัสยิดอัลตะอาวัน บางปู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี